



Lietuvos Respublikos
Seimo
ketvirtoji sesija

2018 m. gegužės 29 d.
178 ir 179 posėdžiai

Stenogramos

97

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

IV (PAVASARIO) SESIJA

2018 m. gegužės 29 d.

Rytinis posėdis Nr. 178

*Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Medardo Čoboto
90-ųjų gimimo metinių paminėjimas*

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Z. Balcevičiaus kalba	9
Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. gegužės 29 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	13
Šventosios valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. X-910 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1933(2) svarstymas	16
Seimo nario P. Saudargo kalba	16
Seimo nario S. Gentvilo kalba	17
Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 8, 9 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-971 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1934 svarstymas	18
Žemės įstatymo Nr. I-446 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2015(2) svarstymas	18
Žemės sklypų perleidimo ir nuomos užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms tvarkos bei sąlygų įstatymo Nr. I-61 pripažinimo netekusius galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1624(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 9 ir 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 31 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1625(2) ir Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1626(2) svarstymas	19
Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1817(2) svarstymas	19
Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 1, 2, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 straipsnių, ketvirtojo ir penktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1453(2), Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 5, 7 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1454(2) ir Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1455(2) svarstymas	19
Seimo nario A. Syso kalba	20
Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-198(2) svarstymas	21
Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-313(3) svarstymas	21
Seimo nario E. Pupinio kalba	22
Seimo nario S. Gentvilo kalba	22
Seimo narės A. Armonaitės kalba	23
Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2750(2) svarstymas	24
Seimo narės R. Baškienės kalba	24
Seimo nario J. Sabatausko kalba	25

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 2, 6, 8, 11, 21¹, 42, 43, 47 straipsnių, 1 ir 3 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹, 42¹, 43¹, 43², 43³, 43⁴, 43⁵, 43⁶, 43⁷ straipsniais ir septintuoju³ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1896(2)ES, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 9, 15, 34, 35, 56, 59, 62, 64, 65, 67, 69, 70¹, 72, 73, 74, 75¹ straipsnių, priedo pakeitimo ir 65¹, 66, 68, 68¹ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1897(2), Centrinųjų kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 22, 43, 45, 46, 49, 52, 54, 55, 56 straipsnių pakeitimo ir 48, 50 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1898(2), Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1899(2), Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 26, 46, 47, 48, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir 53 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1900(2), Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 2, 4, 5, 9, 10, 14¹, 15, 26, 119, 160, 161, 163, 164, 166, 168, 169, 170, 171, 172, 173 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 11² straipsniu ir 27, 162, 163¹, 174 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1901(2), Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 6, 8, 45, 47, 56, 57, 58, 59 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 6¹, 39¹, 57¹, 58¹, 58², 58³ straipsniais ir priedu ir 15, 16, 17 ir 60 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1902(2), Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 2, 3, 21 ir 30 straipsnių pakeitimo ir 31 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1903(2), Profesinių pensijų kaupimo įstatymo Nr. X-745 2, 5, 7, 52, 53, 54, 55, 56 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 52¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1904(2), Vartojimo kredito įstatymo Nr. XI-1253 22, 22¹, 25¹, 25², 25³, 28, 34, 38 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 21², 28¹, 28², 33¹, 33² straipsniais ir 22², 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1905(2), Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 27, 29, 30, 32, 35, 36, 37, 39 ir 40 straipsnių pakeitimo ir 28, 31 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1906(2), Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 63, 64, 65, 66, 67 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 62¹ straipsniu ir 68, 69, 70 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1907(2), Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 21, 23, 24, 26, 29, 30, 31, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir 22, 25 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1908(2), Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 11, 22, 25, 26, 33, 135, 138, 157, 161, 163, 184, 191, 198, 200, 201, 204, 205, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 221 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 31¹ straipsniu ir 202, 203 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1909(2), Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 1, 9, 11, 12, 13, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu, priedu ir 50, 56 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1910(2), Profesionaliesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų valdymo įmonių įstatymo Nr. XII-1467 13, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57 straipsnių pakeitimo ir 51, 58 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1911(2), Kredito unijų įstatymo Nr. I-796 27, 49, 54, 55, 57, 59, 60, 61, 62, 64 straipsnių pakeitimo ir 56, 58 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1912(2), Valiutos keityklos operatorių įstatymo Nr. XII-1033 5, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu ir 17, 20 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1913(2), Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 1, 2, 3, 5, 7, 96, 101, 117, 118 ir 119 straipsnių pakeitimo ir 120 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1914(2), Sutelktinio finansavimo įstatymo Nr. XII-2690 6, 7, 8, 9, 19, 20, 21, 22, 23, 24 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu ir 25, 26 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1915(2), Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 31, 37, 45, 48, 49, 50, 51, 52, 53 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 36¹ straipsniu ir 54, 55 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1916(2), Finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo Nr. IX-2127 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1917(2), Administracinių nusižengimų kodekso 200, 201, 202, 203 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1918(2), Indėlių ir išpareigojimų investuotojams draudimo įstatymo Nr. IX-975 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1919(2), Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1920(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1921(2) ir Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1922(2) svarstymas

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4758(2) svarstymas	28
Seimo nario S. Gentvilo kalba	28
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	29
Seimo narės V. Vingrienės kalba	30
Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininku“ projekto Nr. XIIP-2156(2) svarstymas ir priėmimas	31
Seimo nario P. Urbšio kalba	32
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XIIP-2108(2) svarstymas ir priėmimas	33
Seimo nario J. Oleko kalba	33
Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Lietuvos Nepriklausomybės kovų atminimo metais“ projekto Nr. XIIP-1894(2) svarstymas	33
Seimo nario A. Anušausko kalba	34
Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Vietovardžių metais“ projekto Nr. XIIP-1895(2) svarstymas	34
Seimo nario S. Tumėno kalba	35
Seimo nario R. Šarknicko kalba	35
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos edukologijos universiteto ir Aleksandro Stulginskio universiteto reorganizavimo prijungimo prie Lietuvos Vytauto Didžiojo universiteto būdu ir Vytauto Didžiojo universiteto statuto patvirtinimo“ projekto Nr. XIIP-1802(2) svarstymas	36
Seimo nario M. Puidoko kalba	36
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Šiaulių universiteto reorganizavimui prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu“ projekto Nr. XIIP-1986(2) svarstymas	38
Seimo nario K. Masiulio kalba	38
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1280(2) svarstymas	39
Seimo nario G. Landsbergio kalba	40
Seimo nario E. Jovaišos kalba	40
Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 2, 3, 4, 7, 8, 14, 17 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2181 ir Švietimo įstatymo Nr. I-1489 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2182 pateikimas (E. Jovaiša)	41

Vakarinis posėdis Nr. 179

Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininku“ projekto Nr. XIIP-2156(2) priėmimo tęsinys	49
Šio nutarimo priėmimas	49
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XIIP-2108(2) priėmimo tęsinys	49
Šio nutarimo priėmimas	49

Vyriausybės pusvalandis

*Švietimo ir mokslo ministrės Jurgitos Petrauskienės pranešimas:
„Aukštojo mokslo pertvarka: pažanga ir tolesni žingsniai“*

Švietimo ir mokslo ministrės J. Petrauskienės kalba	49
Švietimo ir mokslo ministrės J. Petrauskienės atsakymai į Seimo narių klausimus	52

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-2167 pateikimas (J. Petrauskienė)	54
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 23, 58, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-2174 pateikimas (J. Petrauskienė)	56
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 54 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1996 pateikimas (E. Jovaiša)	60
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 17, 19, 37, 38 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1972 pateikimas (M. Tuskienė)	61
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 20 d. nutarimo Nr. XIII-1036 „Dėl specialiosios tyrimo komisijos Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės teikimo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Artūriui Skardžiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIII-2154 svarstymo tęsinys	62
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 20 d. nutarimo Nr. XIII-1036 „Dėl specialiosios tyrimo komisijos Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės teikimo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Artūriui Skardžiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIII-2231 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Širinskienė)	64
Seimo nario A. Skardžiaus kalba	66
Seimo nario P. Gražulio kalba	67
Šio nutarimo priėmimas	70
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. XIII-1031 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIII-2263 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Sabatauskas)	71
Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 7, 21, 24, 32, 33 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1639(3) pateikimas (R. Šarknickas)	72
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1592(2) pateikimas (R. Šarknickas)	73
Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1772 pateikimas (V. Poderys)	77
Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1663 pateikimas (J. Olekas)	80
Kelių įstatymo Nr. I-891 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1559 pateikimas (A. Palionis)	81
Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1324 pateikimas (K. Mažeika)	84
Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-2074 pateikimas (K. Mažeika)	85
Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 15, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1279 pateikimas (B. Markauskas)	86
Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-92 pateikimas (I. Šiaulienė)	87
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	91

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

- A – alternatyvus teisės aktas
- ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 178 STENOGRAMA

2018 m. gegužės 29 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,
Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas A. NEKROŠIUS*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami kolegos, gerbiami svečiai, pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gegužės 29 d. Seimo posėdį. (*Gongas*)

10.00 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Medardo Čoboto 90-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Gerbiamieji kolegos, dabar pradedame minėjimą, skirtą Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputato, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Medardo Čoboto 90-osioms gimimo metinėms. Kartu su mumis, Seimo nariais, minėjime dalyvauja signataro artimieji, Nepriklausomybės Akto signatarai, garbingi svečiai. Kviečiu visus tylą pagerbti signataro atminimą.

Tylos minutė

Ačiū. Pasidalinti mintimis apie Nepriklausomybės Akto signatarą Medardą Čobotą kviečiu Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatą, Nepriklausomybės Akto signatarą Zbignevo Balcevičių.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Zbignevo Balcevičiaus kalba

Z. BALCEVIČIUS. Laba diena, neišsigąskite, tikrai knygos neskaitysiu, bet paskui pasakysiu, kam aš ją atsinešiau.

Gerbiamasis Pirmininke, Seimo nariai, kolegos signatarai, dalyvaujantys Medardo Čoboto giminės, kiti posėdžio dalyviai. Kinai turi tokį palinkėjimą: kad tau tektų gyventi įdomiais laikais. Ir tai nėra linkėjimas gero, nes įdomūs laikai – tai karas, badas, suirutės, nelaimės ir t. t.

Šiandien galime drąsiai pasakyti, jog Medardui teko gyventi įdomiu istoriniu laiku. Per jo gyvenimą keitėsi ne tik valdžios, bet ir santvarkos, valstybinės sienos. Gimęs tuometinėje Lenkijoje dešimt metų po valstybės nepriklausomybės paskelbimo, niekur neišvažiuodamas iš gimtojo Vilniaus krašto, dar paauglystėje atsidūrė kitoje valstybėje – Lietuvoje. Būta ir karo, okupacijos, tremties, žmonių persekiojimų dėl jų politinių ar religinių įsitikinimų. Istoriniai lūžiai Vilniaus krašte vertė žmones prisitaikyti prie naujų santvarkų, turėjo didelę įtaką jų įsitikinimų, net charakterių formavimuisi. Pasak mokslininkų, išskirtinės reikšmės Vilniaus krašto vietinių gyventojų tapatumui turėjo dažna valstybinių sienų ir politinių santvarkų kaita XX amžiuje, todėl tarp šių gyventojų kaip atsvara įvairioms politinėms ideologijoms išsivystė vietinis lokalus arba regioninis tapatumas, pabrėžiantis ryšį su Vilniumi ir Vilniaus kraštu.

Medardui Čobotui teko ne tik gyventi, bet ir tapti savo gimtojo Vilniaus krašto ir tėvynės Lietuvos istorijos vienu iš aktyvių kūrėjų. Džiaugiuosi, kad man teko ilgus metus pažinoti ir bendrauti, kaip teisingai jį apibūdina monografijos apie Medardą Čobotą autorė Gražina Dagtė, su

šia charizmatiška asmenybe, atkakliu, kruopščiu, metodišku, tvirtu, dėl savo sprendimų patikimu, santūriu, inteligentišku, bet sykiu kupinu fantazijos, optimizmo ir džiaugsmo žmogumi. Daugiau pasakysiu, kad mes kai kuria prasme buvome su Medardu draugais. Jis pasitikėjo mani. Apie tai liudija ir tas faktas, kad kai sudarė savo testamentą kažkada, pasikvietė mane pas notarą ir paprašė būti šio testamentu prižiūrėtoju.

Apie Medardą Čobotą, kuris beveik 20 metų už mane vyresnis, pirmiausia sužinojau iš lenkų kalba tuo metu leisto Lietuvoje leisto dienraščio „Červony štandar“, su kuriuo daktaras glaudžiai bendradarbiavo, vesdamas skyrelį pavadinimu „Mūsų sveikata“, vėliau – „Būk savo sveikatos ponu“. Kaip vėliau pats minėjo, šiame laikraštyje per 20–30 metų jis parašė per 500 straipsnių įvairiais sveikatos, medicinos, kultūros, atgimimo klausimais. Prie dienraščio redakcijos daug metų veikė diskusijų klubas, kuris buvo vadinamas Įdomių susitikimų klubu. Jo pirmininkas buvo daktaras Medardas Čobotas, su kuriuo būtent ten asmeniškai susipažinau. Tuomet jis buvo man, kaip jaunuoliui, nepasiekiamas autoritetas. Vėliau, daugmaž prieš 30 metų, įkūrus Lietuvos lenkų sąjungą, į kurios valdybą buvo išrinktas daktaras, man, kaip dienraščio „Kurier Wilenski“ vyriausiajam redaktoriui, teko gana dažnai su juo bendrauti.

Dirbdamas Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institute direktoriaus pavaduotoju įstojau į Lietuvos lenkų sąjungą, kuri vėliau jį iškėlė kandidatų rinkimuose į tuometinę Aukščiausiąją Tarybą, ir taip pat, atsiradus Sąjūdžiui, išitraukė į jo veiklą institute. Kaip žinoma, Medardas Čobotas 1990 metais Vilniaus XIX rinkimų apygardoje antrajame ture nugalėjo platformininkų vadą Mykolas Burokevičius, buvo išrinktas į Lietuvos Atkuriamąjį Seimą. „Kovo 11-ąją sąmoningai balsavau už Aktą dėl Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo. Lietuvos Nepriklausomybės 1990 m. kovo 11 d. – ypatinga diena, galbūt svarbiausia diena mano gyvenime. Išsipildė mano ir mano šeimos troškimas gyventi laisvoje demokratinėje valstybėje. Šis labai svarbus Aktas pakeitė mano gyvenimą, veiklos kryptį – tapau politiku“ – taip vėliau savo autobiografijoje rašė signataras. Be Medardo Čoboto ir mudviejų su Česlavu Okinčicu, lenkų tautybės deputatu, vėliau paaiškėjo, kad tarp mūsų buvo dar vienas lenkas – Romualdas Rudzys. Balsavimas už Nepriklausomybę buvo nevienareikšmiškai sutiktas kai kurių lenkų tautybės Lietuvos gyventojų ir gana agresyviai, priešiška, promaskvietiška nusiteikusių politinių veikėjų. Ne paslaptis, kad tokių veikėjų buvome ir koneveikiami, ir persekiojami kaip blogi lenkai tarp tų tikrųjų lenkų. Prisimenu Medardo Čoboto konfliktą su Aukščiausiosios Tarybos deputatu Ryšardu Maceikianecu, beje, dabar tapusiu dideliu Lietuvos patriotu, kuris 1991 m. rugsėjo 15–30 d. laikraščio „Naša Gazeta“ numeryje užgauliai ir nepagrįstai užsipuolė Medardą Čobotą už jo interviu lenkų laikraščiu „Gazeta Wyborcza“. Tiesa, vėliau Ryšardas Maceikianecas tame pačiame laikraštyje paskelbė tekstą, kuriame sakėsi apgailestaujantis, kad savo straipsnyje, įvertindamas deputato Medardo Čoboto asmenybę, pateikė vertinimus, kuriems neturi įrodymų, už tai Medardo Čoboto atsiprašantis. Per 1991 m. spalio 20 d. Aukščiausiosios Tarybos posėdį Medardas Čobotas teigė: „Tame interviu nėra nieko antilenkiško, ten smerkiami pučistai, aš ginu lenkus tiek, kiek galiu, bet reikia protingai viską daryti. Aš suprantu, kad tie žmonės, kurie kovoja prieš laisvą Lietuvą, kenkia ne tiek valstybei, ir pagaliau ne sau, kadangi tik taip išlaiko savo poziciją, jie dažnai neturi profesijos, niekur kitur negalės dirbti. Kam jie kenkia? Kenkia tiems paprastiems lenkams, kurių čia yra apie 300 tūkst. Tie žmonės kentės vien todėl, kad jų lyderiai nenori arba nemoka sugyventi su lietuviais.“

Skaudu pripažinti, kad ir iki šiol, po 28 Nepriklausomybės metų, pasitaiko atskirų panašių faktų. Medardas Čobotas niekada – nei sovietmečiu, nei atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, neslėpė, kad yra lenkas. Sakė, žmonės vertinami ne pagal tautybę, o pagal tai, kokie jie yra. Jis tvirtino esantis lenkas, bet lenkas, žinantis, kas yra bolševizmas, Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga, komunizmas, tremtiniai, Katynė, karas ir okupacija. Nacionaliniai klausimai išnyks labai greitai, kai mes įstosime į Europos Sąjungą, – tikėjo Medardas Čobotas. Tenka pripažinti, kad čia jis apsiriko. Lietuvos eilinių valdžių konfliktas su lenkų tautine mažuma tęsiasi jau ištisus dešimtmečius. Mano manymu, ypač jo kurstymui pasitarnavo Lietuvos Respublikos X Seimas ir jo patvirtinta Vyriausybė, kuri valdė šalį 2008–2012 metais. Būtent 2010 metais nustojo galioti 1991 metų Tautinių mažumų įstatymas, kurio jau dešimt metų niekaip negalime priimti, nors praėjusios kadencijos Vyriausybė buvo tai įrašiusi į savo programą. Be kita ko, yra galiojantis parlamentinių

politinių partijų susitarimas dėl nacionalinio saugumo, jame įsipareigota tokį įstatymą priimti. Deja, kaip sakoma, vežimas nejuda iš vietos. Kai kurios partijos imituoja pastangas priimti įstatymą, kitos apskritai abejoja jo reikalingumu.

2011 metais buvo „pataisytas“ Švietimo įstatymas, kuriuo bandyta priversti tautinių mažumų mokyklų vaikus per dvejus metus tobulai išmokti lietuvių kalbą ir laikyti suvienodintą su lietuviškomis mokyklomis lietuvių kalbos abitūros egzaminą, neparuošus tam atitinkamų mokyimo programų, vadovėlių, kitų mokymosi priemonių, nors moksliniai tyrimai rodė, kad to pasiekti neįmanoma. Liūdnai pagarsėjęs tuometinis švietimo ir mokslo ministras pasiekė savo tikslą – prieš vaikus buvo panaudota valstybės prievarta. Jau septyneri metai vaikai yra paversti bandomaisiais triušiais, mokosi ir gyvena su stresu, su baime laukia egzaminų. Labai norėčiau tikėti, kad gal bent šios kadencijos Seimas ir Vyriausybė ištaisys šią istorinę klaidą. Kiek žinau, atitinkamas įstatymo projektas Seimui yra pateiktas.

Nekaip atrodo reikalai su įstatymu dėl pavardžių rašymo originalia kalba priėmimo. Manu, kad pirmiausia reikėtų patyrinti, ar toks įstatymas reikalingas apskritai. Jei dauguma žmonių, o ne politikų pasisakytų, kad jie pasinaudotų teise sutvarkyti savo vardus ir pavardes dokumentuose, kad skaitant jas skambėtų taisyklinga lenkų kalba, tuomet reikėtų parengti tokį įstatymą, tikrai ne tokį, kuriame su trimis lotyniškais raidėmis žadama išspręsti problemą. Toks įstatymas lenkų tautinei mažumai tikrai nereikalingas ir nereikia čia imituoti to „rūpesčio“ ir tariamo palankumo Lietuvos lenkams.

Tenka pripažinti, kad ir tarp lenkų, ir tarp lietuvių netrūksta politinių veikėjų, mėgstančių eksploatuoti nacionalinių santykių problemas ir šiaip įrodinėti savo patriotiškumą. Pasiklausius lietuvių politikų, gali susidaryti įspūdis, kad apskritai nėra jokių problemų. Vienintelė problema, kad lenkai nesiintegruoja. Bet integracija sudėtingas procesas. Naivu manyti, kad lenkai ims integruotis ir aktyviau diegsime jų mokyklose lietuvių kalbą. Integravimosi siekinys reikalauja kurti tam tikras prielaidas, reikalingas norint jį įgyvendinti. Jei nori ką nors integruoti, tai turi būti tam kažkam patrauklus. Ar Lietuvos valstybė yra patraukli lenkų tautinei mažumai? – atsakymas į šį klausimą nevienareikšmis.

Neretai politikai, įvairūs visuomenės veikėjai iškelia spekuliacinę ir per ilgą laiką nusistovėjusiais stereotipais grįstą prielaidą, kad Vilniaus krašte gyvenančių tautybių žmonės neturi aiškaus identiteto, kvestionuoja lojalumą Lietuvai. Lietuvos mokslininkų atlikti tyrimai parodė, kad patys šio regiono gyventojai save mato priešingai, nei vaizduoja žiniasklaida. Jie mato savo regioną kaip savitą, lyginant su likusia Lietuvos dalimi, bet kartu ir tapatinasi su Lietuva, laiko save jos gyventojais. Iš tikrųjų žmonės didžiuojasi tuo, kad jų regionui būdinga daugiaetninė kompozicija, kad gyventojai išpažįsta kelias religijas, kad čia yra labai daug istorinių, kultūrinių paminklų. Vietiniai pabrėžia, kad dauguma regiono gyventojų geba kalbėti visomis pagrindinėmis regiono kalbomis ir pristato tai kaip privalumą, o ne trūkumą.

Todėl, gerbiami politikai, nereikia stengtis niveliuoti šio Vilniaus krašto išskirtinumo, įvardinant tai žodžiu „integracija“. Teko skaityti, kad Seime įsteigta nauja Mykolo Romerio laikinoji grupė, kurios steigėjai kelia kilnius tikslus – užtikrinti, kad visų tautybių ir visų šalies regionų gyventojai jaustųsi visaverčiais Lietuvos piliečiais, turėtų galimybę įgyti tinkamą išsilavinimą ir kurti savo gerovę Lietuvoje.

Anot grupės pirmininko Audroniaus Ažubalio, pirmiausia grupė sieks spręsti Pietryčių Lietuvos socialines ir ekonomines problemas per Pietryčių Lietuvos regionų fondų sukūrimą, jos iš principo yra vietinių veikėjų destruktivios politikos pasekmė. Išvadavus gyventojus iš šio užburto rato, esmingai keistųsi ši situacija Pietryčių Lietuvoje.

Perskaičius tokius samprotavimus, tampa aišku, jog *fondiečiai* žada padaryti laimingus Vilniaus krašto gyventojus, patiems jiems šiame procese nedalyvaujant, t. y. iš viršaus, nes pagrindinė problemos priežastis, pasak jų, yra vietinių veikėjų destruktivi politika. Taigi rajono gyventojai išsirenka ne tą valdžią.

Atsižvelgus į tai, kad problemas žadama spręsti be savivaldybių, ir į tai, jog šioje grupėje nedalyvauja nė vienas šiame regione išrinktas Seimo narys, sunku tikėtis, jog laikinajai Mykolo Romerio grupei pavyks užmegzti dialogą su vietiniais šio krašto gyventojais ir ką nors padaryti jų naudai.

Lietuvoje gyvenančių tautinių bendruomenių santarvė gali būti pasiekta tik per bendrą Mykolo Romerio nusakytą tėvynės suvokimą. Būdamas lenkas, jis kartu buvo ir savo gyvenamos valstybės – Lietuvos patriotas. „Esu lenkas, tikras Lietuvos pilietis, Lietuvos kraštietis, bet ne Lenkijos pakraščio gyventojas. Lietuva man su sostine Vilniumi yra bendra lietuvių ir Lietuvos lenkų krašto tėvynė“, – rašo Mykolas Romeris.

Ar ne panašiai samprotavo ir elgėsi savo gyvenime Medardas Čobotas? Ką apie Mykolą Romerį ir jo pasekėjus šiandien žino Lietuvos lenkai, kiti šiame regione gyvenantys žmonės, tarp jų ir lietuviai?

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų laikas jau baigėsi.

Z. BALCEVIČIUS. (Jau baigiu.) Jau ne už kalnų Nepriklausomos Lietuvos atkūrimo 30-metis. Ar ne pats tas laikas suvokti, jog Lietuvos lenkus reikia integruoti ne prievartaujant geriau už lietuvius išmokti valstybinę kalbą (beje, tautinių mažumų jaunimas ir taip jau neblogai ją moka), o kardinaliai keičiant mokymo turinį, kad vaikai žinotų, kas jie, pažintų teigiamus istorijos pavyzdžius ir stengtųsi būti tokie kaip Mykolas Romeris ir jo pasekėjai.

Šiandien į šią salę atsinešiau, mano galva, labai vertingą knygą pavadinimu „Lietuviai ir Lietuvos lenkai, Lietuva ir Lenkija. 1988–1994 metai“. Noriu ją parodyti. Šios fundamentalios, objektyvios ir nešališkos monografijos autorius yra Lietuvos mokslininkas Vladas Sirutavičius.

PIRMININKAS. Ačiū, bet jūsų laikas jau baigėsi prieš 10 minučių.

Z. BALCEVIČIUS. (Man niekas reglamento nenustatė.) O išleido ją 2017 metais Lietuvos istorijos institutas. Pirmiausia labai rekomenduočiau perskaityti šią knygą ne tik laikinosios Mykolo Romerio grupės, bet ir visiems Seimo nariams, ypač tiems politikams, kurie imasi spręsti lenkų tautinės mažumos problemas. Pagal šią monografiją ir kai kuriuos kitus mokslinius darbus reikėtų parengti naujosios Lietuvos istorijos kursą ir dėstyti jį mokyklose (aš jau baigiu). Matyt, ne tik lenkų.

Gerbiamieji, kitąmet sukaks 10 metų nuo Medardo Čoboto mirties. Ar Lietuva deramai prisimena šį atsidavusį jai žmogų? Manychiau, jog itin kukliai. Tai liudija beveik nepastebėtas visuomenės informavimo priemonėse, taip pat ir lenkiškose, kad ir šis jubiliejus.

Medardas Čobotas 1949 metais baigė Vilniaus 5-ąją gimnaziją, kurioje vėliau ilgus metus buvo dėstoma lenkų, rusų kalbomis ir ji buvo pavadinta 5-ąją vidurine mokykla ir Joachimo Lelevelio mokykla. Ši mokykla, kaip ir Vilniaus (...) gimnazija, buvo įkurta 1915 metais. Taigi viena iš seniausių Vilniaus mokyklų. Ją, be kita ko, yra baigę Česlovas Milošas, olimpinis čempionas Darnas Pozniakas, žinomas treneris Janas Gadovičius ir daug kitų iškilių asmenybių. Deja, dėl politinių žaidimų šią gimnaziją per vadinamąją švietimo reformą prisidengiant mokyklos...

PIRMININKAS. Gerbiamas Zbignevei Balcevičiaus, ar galėtume paprašyti kalbėti apie Medardą Čobotą ir baigti savo pranešimą?

Z. BALCEVIČIUS. ...iš šios istorinės vietos buvo išguita į Žirmūnus, nors gal tada šita proga 10-mečio turėtų pakabinti bent jau lentą, primenančią tuos abiturientus, kurie baigė šią mokyklą.

Baigdamas noriu išreikšti viltį, jog man dar pavyks sulaukti laiku, kai nacionaliniai konfliktai tarp lietuvių ir lenkų išnyks, kuo šventai tikėjo ir ko siekė Medardas Čobotas.

Dėkui už dėmesį ir prašau nepykti, nes norėjau pasakyti tai, ką pasakiau. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Į tribūną kviečiu Signatarų klubo prezidentę Birutę Valionytę.

B. VALIONYTĖ. Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiama Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai, Seimo nariai, visi čia susirinkusieji paminėti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Medardo Čoboto 90-ojo jubiliejaus. Sakau žodį Medardo Čoboto, nes 1990 m. kovo 11 d. vardinėje balsavimo kortelėje dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo Medardas Čobotas taip ir parašė, kaip dabar ištariau. 1990 metais aš jo paklausiau gerdama kavą su juo, mes kažkaip rasdavome bendrų kalbų pakalbėti apie sveiką gyvenseną, apie mišką, ką jis labai mėgo, aš jo paklausiau: sakykite, kas jūs didesnis – lietuvis ar lenkas? Ir jis man taip tiesiai šviesiai pasakė: „Šiaip aš lenkas, bet mano tėvynė čia, aš čia gimiau ir mano gyvenimas čia, aš tau negaliu į šitą klausimą atsakyti.“ Todėl aš manau, kad prieš tai kalbėjusio mano kolegos uždėtas akcentas galbūt ne visai atspindi Medardo Čoboto mąstymą.

Reikia pasakyti kitą dalyką, kad Medardas Čobotas iš tikrųjų yra ženkliai prisidėjęs prie to, kad 1990 m. kovo 11 d. šeši Aukščiausiosios Tarybos deputatai, lenkų tautybės deputatai, susilaukė, bet nebalsavo prieš. Lenkų sąjungoje kartu su Česlovu Okinčicu, nes irgi sakau vardą ir pavardę, nes taip parašyta vardinėje balsavimo kortelėje tada, jie tikrai aktyviai veikė, kad nebūtų balsuojama prieš.

Priminsiu, istorija labai trumpa ir laikas greitai bėga. Tada buvo aktyviai bandoma atplėšti Vilniaus kraštą nuo Lietuvos, ką tik atkurtos valstybės, ir buvo kuriamos autonominės idėjos. Šioms idėjoms iš tikrųjų Medardas Čobotas nepritarė. Šiandien mes minime signataro, vienintelio, beje, kurio vardu yra pavadintas universitetas, jubiliejų. Tai Trečiojo amžiaus universitetas, kurio štai čia, balkone, sėdi ir vadovybė, ir studentai, ir kuris aktyviai veikė visoje Lietuvoje. Tai yra senjorų universitetas. Aš manau, kad mes visi ateityje išitrauksime į jo veiklą ir tai yra ypač svarbu. Medardas Čobotas, jau trečios kartos medikas, bet kaip jam likimas susiklostė, būdamas geru chirurgu pradėjo bijoti kraujo ir jam teko keisti profilį. Jis nuėjo į reabilitaciją ir kurortologiją.

Taigi, už tai, ką mes matome šito žmogaus gyvenime, kuriam Kovo 11-oji buvo ypač svarbi ir turbūt aukščiausia viršūnė, šiandien turėtume pasakyti ačiū, kad jis iš tikrųjų dorais Lietuvos piliečiais išauklėjo du savo sūnus ir atžalas. Šiandien mes matome (vienas sūnus iškeliavo anapilin) Viktorą, sūnų, su atžalomis, jau proanūkiams, kurie yra čia, salėje, vienas – pirmokas, kitam – ketveri metai, jis labai reikšmingai pasakė: „Man jau ketveri.“ Taigi aš norėčiau Medardo Čoboto sūnui, o, tiksliau sakant, proanūkiams per Viktorą Čobotą įteikti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro vaizdo garso paveikslą, Viltės Augūnaitės iškartus žodžius „Kovo 11-oji“, kurie Medardui Čobotui iš tikrųjų buvo ypač svarbūs ir mieli.

Taigi, ponas Viktorai, prašau. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjams, dėkojame Nepriklausomybės Akto signataro Medardo Čoboto artimiesiems. Dėkoju visiems, dalyvavusiems šiame minėjime, skirtame Medardo Čoboto atminimui. Skelbiu minėjimą baigtą.

Turime ir dar vieną gražų jubiliejų. Leiskite pasveikinti visų mūsų susirinkusių vardu J. Jartutį su atskiru jubiliejumi. (*Plojimai*)

Kviečiu registruotis ir darbotvarkės tvirtinimas.

Užsiregistravo 111 Seimo narių.

10.26 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. gegužės 28 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkė. J. Olekas pirmas atsistojo.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Atsiprašau, kad nesuspėjau Seniūnų sueigoje, apkrautas papildomais darbais. Bet noriu pasakyti, kad šiandien darbotvarkėje 2-6 klausimas yra Pilietybės įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1196. Net mėnesiu anksčiau toks pat įstatymo projektas yra registruotas, kuris nėra įtrauktas. Mūsų tradicija buvo, kad mes sudedame ir kartu svarstome. Tai prašyčiau įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1815, taip pat projektą Nr. XIIIIP-1815... įtraukti ir svarstyti, kadangi jis registruotas anksčiau, tai jį pateikti pirma. Ačiū.

PIRMININKAS. G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš norėčiau paprašyti, kad būtų išbrauktas šiandien numatytas 1-11 klausimas, E. Sakalausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininku projektas Nr. XIIIIP-2156, dėl kelių šiandien išaiškėjusių aplinkybių. Viena iš jų yra formali, tai, kad kolegų frakcijai, Liberalų frakcijai, nebuvo sudaryta galimybė susitikti su prelegentu dėl kitų frakcijų, taip pat ir Valstiečių frakcijos, užtempto laiko.

Taip pat šiandien paviešinta informacija, kad buvo atisakyta pradėti tyrimą dėl S. Skvernelio sutuoktinės nedeklaruotų akcijų turėjimo, atsisakyta pradėti tyrimą. Ir lygiai taip pat buvo įslaptinti duomenys, kuriais tas sprendimas buvo priimtas. Tai išties kelia pagrįstus klausimus, kodėl yra, galbūt tai suderinta su premjeru, galbūt jam žinomos šios aplinkybės. Aš manau, kad frakcijos turėtų iš naujo kviesti prelegentą ir kalbėti su juo, kad mes galėtume išsiaiškinti, kokiomis aplinkybėmis tai atsitiko. Informacija būtų nedelsiant išviešinta...

PIRMININKAS. Jūsų pasiūlymas yra išbraukti?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Išbraukti, taip. Motyvai išdėstyti.

PIRMININKAS. Ačiū. J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, norėčiau prašyti išbraukti pirmą rezervinį klausimą – NST kandidatūras – dėl A. Kandratavičienės, nes kandidatūra kelia daugiau klausimų nei atsakymų, todėl reiktų su šiuo asmeniu nuodugniau susipažinti. Prašau šitą klausimą išbraukti iš darbotvarkės.

PIRMININKAS. Ar prašote frakcijos vardu?

J. DŽIUGELIS (LVŽSF). Ne, prašau kaip asmuo, kaip Seimo narys.

PIRMININKAS. Tada negalime. S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Kadangi paminėta mano pavardė. Gerbiamam G. Landsbergiui reiktų laikytis teisinės valstybės principų. Komisija priėmė tokį sprendimą, ir ne jūsų reikalas tą sprendimą kvestionuoti. O daryti kažkokias... (*Triukšmas salėje*) Taip, ir neišsižiokite su savo tokia gražia šypsenėle. Yra teisiniai keliai, kuriais, jeigu turite abejonių, yra numatytos galimybės tas abejones pašalinti. Ir nereikia spekuliuoti ir apkaltinti komisiją, kad ji atliko kažkokius neteisėtus veiksmus, ir klaidinti visuomenę. (*Triukšmas salėje*) Tas jūsų frakcijos ryšys su „15min“ labai glaudus, tampa kaip ir konservatorių partijos žiniasklaidos priemone. Nereiktų klaidinti. (*Šūksniai salėje: „O o o o!“*) Taip, taip. Nereikia...

PIRMININKAS. M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Frakcijos vardu prašome išbraukti iš darbotvarkės klausimą 1-18 – projektą Nr. XIIIIP-2181 ir lydimąjį teisės aktą bei darbotvarkės 2-3 klausimą – projektą Nr. XIIIIP-2174. Etatinio mokytojų darbo apmokėjimo ir klasės krepšelio įtvirtinimas, nematant viso paveiklo, nematant, kaip bus rengiamos tinklo reorganizavimo taisyklės, iš tikrųjų neleidžia apsispręsti dėl šių dviejų teisės aktų, todėl pageidaujame, kad jie būtų teikiami kaip visas paketas kartu su Tinklo pertvarkos taisyklėmis, ir todėl dabar prašome frakcijos vardu išbraukti iš darbotvarkės.

PIRMININKAS. Ačiū. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Frakcijos vardu dar vieną projektą prašau išbraukti iš darbotvarkės – tai 1-19 klausimą, kur buvo padaryta pertrauka, dėl A. Kubiliaus išbraukimo iš A. Skardžiaus apkalto komisijos. Nors ten buvo ir nerimtos priežastys, sakoma, kad jis netinkamas komisijos narys dėl sūnaus buvimo Stebėtojų tarybos nariu. Bet ir ta netikra problema yra pašalinta. Kaip žinote, sūnus išėjo iš tos Stebėtojų tarybos. Taigi tą klausimą aš siūlau išbraukti, tikėdamasis, kad ir kolegės A. Širinskienės įtūžis bus šiek tiek atlėgęs.

PIRMININKAS. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Išties daug siūlymų išbraukti. Aš siūlyčiau papildyti darbotvarkę klausimu – tai Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIIIIP-787 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIP-4758(2). Kalbu apie Vilniaus atliekų deginimo gamyklą. Aplinkos apsaugos komitetas šiam projektui pritarė. Kaip žinote, premjeras kreipėsi į teisėsaugos institucijas, konkrečiai – į prokuratūrą. Mes sprendimą Aplinkos apsaugos komitete priėmėme atsižvelgdami būtent į Lazdynų gyventojų, kitų vilniečių siūlymus. Tam kad neitų buldozeriu, bet būtų atsižvelgta į siūlymus, Seimas turėtų šį klausimą apsvarstyti. Aplinkos apsaugos komitetas jį apsvarstė. Todėl labai maloniai prašau papildyti darbotvarkę.

PIRMININKAS. Ar frakcijos vardu?

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Ačiū. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Man atrodo, kad „15min.lt“ portalas yra nepriklausoma žiniasklaidos priemonė. Vienas dalykas.

Antras dalykas. Mane, kaip Seimo narį, apstulbino, kai premjeras pasakė: „VTEK priėmė sprendimą ir ne jūsų reikalas.“ Atleiskite, mūsų, kaip Seimo narių, reikalas patikrinti ir išanalizuoti. Siūlant atidėti klausimą aš negirdėjau kaltinimo arba įtarimo, kad VTEK'e priimti neteisėti sprendimai. Tačiau aš irgi palaikau poziciją, kad klausimą atidėtume. Mes, liberalai, rasime laiko

susitikti su pretendentu, su kuriuo iki šiol neturėjome galimybės susitikti. Todėl remiu siūlymą atidėti klausimą iki ketvirtadienio.

PIRMININKAS. R. Šarnickas.

R. ŠARNICKAS (*LVŽSF*). Dėl Pilietybės įstatymo projekto Nr. XIII-1639. Kaip minėjo kolega J. Olekas, mėnesiu anksčiau buvo užregistruotas. Tai aš norėčiau patikslinti, kad mes pusę metų dirbome dėl šio įstatymo, jis buvo pateiktas Teisės ir teisėtvarkos komitete ir gavome Teisės departamento pastabų. Kol jas tvarkėme, tuo metu paėmė idėją J. Sabatauskas ir užregistravo, tai taip ir išėjo. Nepaisant to, vardan tų vaikų, kurie yra įvaikinami, aš sutinku su J. Sabatausku, kad šis įstatymas būtų svarstomas ketvirtadienį kartu. Dėkoju.

PIRMININKAS. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Aš dėl dvigubų standartų. Jeigu mes panagrinėtume du klausimus: A. Kubiliaus sūnaus, kuris dalyvauja, yra Stebėtojų komisijos narys, ir kompanijos, kuri vysto verslą Baltarusijoje, t. y. energetikos sektoriuje, kur faktiškai be Rusijos, be Baltarusijos, V. Putino administracijos tokie verslai neįmanomi. Nesvarbu, kad nusišalino iš Stebėtojų tarybos, bet jis ir toliau palaiko santykius su tais verslininkais, kurie delegavo jį galbūt per tėvą Andrių į tą Stebėtojų tarybą. Tai yra tikrai rimtas dalykas ir pats Andrius turėtų nusišalinti iš tos komisijos.

O dabar dėl gerbiamo S. Skvernelio. Viešpatie, koks menkniekis! Žmona deklaruoja, kad dirba SEB banke. Jeigu turi ten 0,0001 kažkokį procentą ar tūkstantąją akciją, čia didžiausią problemą kelia kas? Konservatoriai. Tai kad jūs savo akyje nematote, ponai konservatoriai, dramblio, o kito akyje matote krislą! Jūs esate veidmainiai! (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Noriu priminti, kad projektas Nr. XIII-1815, kurį prašė frakcijos vardu J. Olekas įtraukti į darbotvarkę 2-6 klausimu, yra įregistruotas ko vo 16 dieną, o projektas Nr. XIII-1639 įregistruotas balandžio 12 dieną. Manau, taip, sprendžiama panaši problema, bet analogiškų straipsnių pataisos, todėl jie turėtų būti svarstomi kartu ir Nr. XIII-1815 turėtų būti pirmesnis, nes anksčiau įregistruotas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau pasiūlymų nematau. Einame pagal darbotvarkę. Tėvynės sąjunga siūlė išbraukti frakcijos vardu dėl E. Sakalausko skyrimo. Turime apsispręsti balsuodami. Kas už pasiūlymą, balsuoja už, kas už tai, kad liktų darbotvarkėje, balsuoja prieš.

Balsavo 124 Seimo nariai: už – 52, prieš – 63, susilaikė 9. Nepritarta pasiūlymui.

Kitas pasiūlymas – taip pat Tėvynės sąjungos frakcijos vardu išbraukti 1-18b, tai yra lydimasis 1-18a. Turime paklausti ir dėl pirmojo, ir dėl apsisprendimo šiuo klausimu. Švietimo įstatymo 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, dėl apmokėjimo. Lydimasis projektas Nr. XIII-2181 – Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas, tai yra mokytojų apmokėjimo įstatymas.

M. Adomėnas nori patikslinti.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke, aš, prašydamas išbraukti šį teisės aktą, minėjau taip pat ir lydimąjį Švietimo įstatymą, tai abu – 1-18a ir 1-18b.

PIRMININKAS. Gerai. Balsuojame dėl abiejų iškart. Tai yra, kas už M. Adomėno, tiksliau, už pasiūlymą frakcijos vardu, balsuoja už, kas mano, kad turi likti darbotvarkėje, balsuoja prieš. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 125 Seimo nariai: už – 62, prieš – 56, susilaikė 7. Nepritarta.

Taip pat Tėvynės sąjungos frakcijos vardu – 1-19 klausimas dėl Seimo nutarimo komisijos sudėties pakeitimo. Buvo siūlymas išbraukti šį klausimą. Turime balsuodami apsispręsti. Kas už pasiūlymą išbraukti iš darbotvarkės, balsuoja už, tie, kurie mano, kad turi likti darbotvarkėje, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 123 Seimo nariai: už – 56, prieš – 50, susilaikė 17.

Klausimas lieka darbotvarkėje. (*Šurmuly salėje*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Švietimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2174. Taip pat Tėvynės sąjunga siūlė išbraukti iš darbotvarkės. Ta pati tvarka. Kas už pasiūlymą, kad būtų išbrauktas klausimas iš darbotvarkės, balsuoja už, kurie mano, kad turi likti darbotvarkėje, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 123 Seimo nariai: už – 59, prieš – 53, susilaikė 11. Pasiūlymui taip pat nepritarta.

J. Olekas siūlė įtraukti projektą Nr. XIIIIP-1815 dėl pilietybės. (*Balsai salėje*) Galime turbūt pritari bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Ačiū, pritaria.

A. Skardžius siūlė įtraukti Atliekų tvarkymo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1247. Prašymas frakcijos vardu. Tie, kurie mano, kad turėtų būti įtraukta, balsuoja už pasiūlymą, tie, kurie mano, kad neturėtų būti įtrauktas, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 65, prieš – 21, susilaikė 33. Pasiūlymui pritaria.

Turiu paminėti, kad J. Džiugelio pasiūlymas buvo ne frakcijos vardu, todėl dėl jo nebalsuojama. Ar galime pritari darbotvarkei bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) S. Šedbaras. Prašau.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, aš norėčiau atkreipti dėmesį, kadangi lieka darbotvarkėje slapti balsavimai. Mes jau kalbėjome, kad nuo 14 valandos iki 15 valandos yra Seimo nario arba frakcijos laikas, kartais priimame žmones, kartais turime frakcijos posėdį, ir staiga netikėtai į tą laiką įsibrauna slapti balsavimai. Aš manau, kad 10–15 minučių iki 14 valandos būtų korektiškas laikas atlikti slaptus balsavimus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū, logiškas pasiūlymas. Jeigu spėsime, taip ir padarysime.

Sakėte, negalime pritari darbotvarkei bendru sutarimu. Kviečiu balsuoti. Kas pritaria darbotvarkei, balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavo 121 Seimo narys: už – 77, prieš – 18, susilaikė 26. Darbotvarkė patvirtinta.

10.44 val.

Šventosios valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. X-910 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1933(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-3a klausimas – Šventosios valstybinio jūrų uosto įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1933(2). Pranešėjas – R. Sinkevičius, Ekonomikos komiteto pirmininkas.

R. SINKEVIČIUS (*LSDDF*). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą ir nutarė pritari patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Viskas buvo atlikta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Aplinkos apsaugos komiteto išvada – Seimo narys P. Nevulis.

P. NEVULIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą ir jam pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje dalyvauja P. Saudargas.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, paprastai aš esu visada prieš bet kokią statybų plėtrą mūsų pajūrio juostoje. Suprantu, kad viešasis interesas, visuomenės interesas turi būti visada aukščiau už kokį nors privatų interesą. Tačiau šiuo atveju yra šiek tiek kitaip, ir aš manau, kad Šventosios uosto projektas kaip tik atlieps visuomenės lūkesčius ir visuomenės interesą. Aš pabandyčiau panagrinti keletą aspektų, kodėl mes Aplinkos apsaugos komitete turėjome tikrai gana didelę diskusiją, gana ilgą, išsamią su savivaldybės atstovais. Mums projektas buvo detalai pristatytas.

Aš tiesiog paminėsiu tris aspektus. Pirmiausia, kam jis reikalingas? Tas pirmasis etapas, kam iš esmės bus skirtas šis projektas? Tai žvejams. Ir dabar yra žvejojama Baltijos jūroje, visoje pakrantėje vyksta praktinė veikla tokia: kur įmanoma privažiuoti su koku džipu, ten valtį prisitempiu, išsistumi ir plaukiu žvejoti. Mano supratimu, iš aplinkosauginės perspektyvos tikrai būtų gerai turėti normalų valčių įleidimą, sutvarkytą vienoje vietoje, kad visi žvejai galėtų tvarkingai nuleisti savo laivelius ir plaukti žvejoti. Nes dabar tai vyksta padrikai ir bet kaip, kaip kam išėina, kaip kam pakliūna. Čia kažkokios žvejybos plėtros aš nematyčiau, kad ji vystytųsi, nes žvejoja ribotas kiekis žvejų, reikia turėti leidimus ir panašiai.

Antras dalykas, jūs turbūt pastebite, kad įvairi pramoginė technika dažnai pasirodo Baltijos jūroje, tokia kaip vandens motociklai, kateriai ir panašūs dalykai. Su jais lygiai taip pat: privatus žmonės kažkur privažiuoja, kur jiems pavyksta, ar prie Nemirsetos, ar kur nors prie gelbėjimo stoties, yra velkama, kartais ir užklimpsta, ir būna įvairių problemų. Manychiau, kad visa tai būtų galima lokalizuoti vienoje vietoje – Šventojoje. Čia vienas aspektas.

Kita dalykas, Šventoji kaip pats miestelis, kurortinis miestelis, visada buvo Palangos šešėly, nekalbant apie mūsų Kuršių nerijos šešėlį. Aš nemanyčiau, kad jis turėtų konkuruoti su Palanga, nes vis dėlto tai yra turinti ir neogotikinę bažnyčią, ir dvarą, ir t. t., visiškai kitokio lygio miestelis, tačiau su Latvijos atitinkamais kurortais tikrai galėtų pakonkuruoti, ir manau, kad bet koks infrastruktūros objektas, toks kaip nedidelis uostelis, prie to prisidėtų, kad mes paskatintume mūsų Šventosios, kaip tikrai konkurencingo kurortinio miestelio, plėtrą.

Ir trečias aspektas. Kaip fizikas, kaip mokslininkas esu šiek tiek susipažinęs su srovių Baltijos jūroje dinamika. Tai jeigu kas nežinote, kodėl iš mūsų pajūrio dingsta smėlis, tai aš jums pasakysiu. Yra moksliniai tyrimai – vyraujančios jūros srovių kryptys visada yra į šiaurę. Visą smėlį visada plauna į Latviją. Ten yra maitinama pajūrio juosta ir, vadinkime, pliažai, paplūdimiai mūsų lietuvišku smėliu. Ką daryti? Mokslininkai yra seniai nustatę, kad įvairūs statiniai, objektai jūroje, ar tai būtų lygiagrečiai krantui, ar tai būtų statmenai kranto linijai, stabdo kairėje pietinėje pusėje visą smėlį. Manyčiau, net ir tuo aspektu kažkoks uostas, nusidriekiantis molas į jūrą šiek tiek pristabdytų, Šventosios paplūdimiuose būtų daugiau smėlio mūsų poilsiautojams. Tiesiog keletas aspektų. Raginčiau balsuoti ir palaikyti šį projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. S. Gentvilas nori diskutuoti.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, Šventosios uostas istoriniuose šaltiniuose minimas dar XVIII amžiuje kaip vienas iš žvejybinių uostų, kuris tarnavo visam regionui. Lietuvai, nepriklausomai Lietuvai, jis atiteko 1921 metais, bendram Lietuvos ir Latvijos arbitražui paslinkus sieną ir atidavus Šventąją Lietuvai.

Vos prieš keletą savaičių Klaipėdos pilies muziejuje pradėta eksponuoti Prezidento A. Smetonos laivu gabenta Lietuvos vėliava. Vos pernai Klaipėdos universiteto mokslininkų pats laivas rastas netoli Estijos krantų nuskenkęs. Pats laivas byloja apie tai, kad tarpukariu iš esmės Šventosios uostas tarnavo kaip pagrindinis Lietuvos uostas, tuo tarpu visos pastangos padaryti Šventosios uostą šiandien kaip bendrą civilinį ir visokeriopos paskirties uostą yra sumažinamos tik iki žvejybinio uosto statuso.

Jeigu pažiūrėtume šiandien svarstomo įstatymo detales ir straipsnį apie uosto paskirtį, tai uostui priskiriama ne tik žvejybinė funkcija, bet ir priimti aplinkosauginius, pasieniečių, kitų tarnybų laivus, taip pat karinius laivus. Tačiau jeigu pažiūrėsime, kas užsiima uosto vystymu, tai iš esmės atiduodama savivaldai, kuri, mes žinome, kiek ji yra pajėgi šį uostą vystyti. Jeigu žiūrėtume per nuoseklumo prizmę, tai Šventosios uosto įstatymas buvo keistas ir Šventosios uosto vystymasis buvo perduotas Klaipėdos valstybinei jūrų uosto direkcijai, kuri turi visą kompetenciją atlikti hidroprojektavimo darbus, turi specialistus, projektuotojus, inžinierius. Tuo tarpu Palangos savivaldybė irgi turi savo statybų personalą, tačiau visiškai neturi jūrinės statybos arba vandens statybos darbų kompetencijos arba patirties.

Ir šiandien visas šitas įstatymo projektas ir Vyriausybės atneštas projektas gimė iš pačios Palangos savivaldybės entuziazmo, nes ji persižiūrėjo galimus prieinamus fondus, kaip bent kiek galėtų atnaujinti Šventosios uostą, ir išvelgė galimybę per Žuvininkystės programą finansuoti, nes Žuvininkystės programa finansuoja tikrai savivaldos valdomą infrastruktūrą. Tačiau žvelgiant iš esmės, ką mes kaip valstybė galėtume padaryti, kad šitas istorinis uostas atgimtų, darome labai mažai ir iš esmės nusimetame savo galvos skausmą vien savivaldybei pažadėdami 2 mln. eurų, tuo tarpu kai visa Šventosios uosto rekonstrukcija galėtų kainuoti, preliminari kaina yra apie 50 mln. eurų.

Tai ką mes sakome? Vietoj didelės ambicijos paskelbti Šventosios uostą valstybinės svarbos ekonominiu projektu, kuris atgaivintų ir Skuodo regioną, ir Šiaurės Vakarų Lietuvą, mes pasakome, mes duosime 2 mln. eurų, atiduosime Palangos savivaldybei, kuri su entuziazmu, bet su palyginti maža kompetencija užsiims uosto vystymu, ir sakome: valio, mes čia daug darome! Iš tikrųjų šis nusivylimas... Ar dar galiu tęsti?

Šis sprendimas nėra labai ambicingas ir rodo valstybės nusisukimą nuo Šventosios uosto su mažu mažu pažadu, kad finansuosime pradinę infrastruktūrą. Siūlyčiau valstybei labiau strategiškai žiūrėti į pakrantės infrastruktūros kūrimą ir nebūtina investuoti šimtus milijonų eurų. Už-

tenka pažiūrėti Latvijos, Estijos priekrančių uostus ir suprasime, kad su mažais pinigais galima padaryti tikrai daug, ypač jei valstybė mąsto apie Lietuvą kaip apie jūrinę valstybę, o ne tik kaip apie žvejybos mažo uostelio atkūrimą.

Tai siūlyčiau žvelgti į Šventosios uostą ambicingiau, bet kol kas pritarti šitam projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai. Visi motyvai už. Ar galime balsuoti? M. Majauskas nori kalbėti. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, Pirmininke. Jeigu jau užsiregistruoju kalbėti, tai ačiū už galimybę, kad suteikėte tokią.

Vienas dalykas, į kurį noriu atkreipti dėmesį, kad reikėtų pagalvoti ir apie šio klausimo skubą, nes, kaip suprantu, Palangos savivaldybė yra pasirengusi teikti paraišką dėl Europos Sąjungos finansavimo šio projekto ir kiekviena diena yra svarbi.

Antras dalykas. Noriu atkreipti dėmesį, kad mes einame labai teisinga kryptimi. Jeigu ilgus metus matėme ir vadinome save jūrine valstybe, bet dažnai apsiribojome 50 kažkokių valtelių, kurios užsiima versline žūkle ir stato tinklus, šiandien šiek tiek išlipame iš to stereotipo ir kalbame apie mėgėjišką žūklę, kalbame apie pramogines jachtas, kalbame apie pramogines valtis ir apie investicijų plėtrą, investicijų pritraukimą būtent per uostų, pramoginių uostų, plėtrą. Čia šiandien yra tikrai labai svarbus ir reikalingas projektas. Kaip kolega S. Gentvilas minėjo, ambicijų vis tik trūksta, bet Palangos savivaldybė neblogai tvarkosi ir, panašu, gavusi šią atsakomybę taip pat su ja susitvarkys, jeigu Vyriausybė skirs tam reikiamą paramą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi labai darniai kalbėjome tik už, gal galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu?

Balsuojame? Gerai, balsuojame.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 113, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Po svarstymo projektui pritarta.

10.56 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 7, 8, 9 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-971 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1934 (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-3b klausimas – Žemės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo atitinkamo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1934. Pranešėjas – R. Sinkevičius, Ekonomikos komiteto pirmininkas.

R. SINKEVIČIUS (LSDDF). Labai ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Komitetas apsvarstė mišrų įstatymo projektą ir, atsižvelgdamas į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, siūlo projektą atmesti. Bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėl motyvų nėra. Ar galime bendru sutarimu atmesti? Ačiū, atmesta.

10.57 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2015(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-3c klausimas – Žemės įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2015. Pranešėjas – taip pat R. Sinkevičius, Ekonomikos komiteto pirmininkas.

R. SINKEVIČIUS (LSDDF). Ekonomikos komitetas bendru sutarimu pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Kas galėtų paskelbti Kaimo reikalų komiteto išvadą? P. Čimbaras. Prašom.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Ačiū, Pirmininke. Kaimo reikalų komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: 7 – už, niekas nesusilaikė ir niekas nebuvo prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dalyvauti diskusijoje niekas neužsirašė.

Motyvai. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Gal galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

10.58 val.

Žemės sklypų perleidimo ir nuomos užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms tvarkos bei sąlygų įstatymo Nr. I-61 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1624(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 9 ir 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 31¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1625(2), Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1626(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4a klausimas ir jo lydimieji. Perskaitysiu numerius: Nr. XIIIIP-1624, Nr. XIIIIP-1625 ir Nr. XIIIIP-1626. Žemės sklypų perleidimo ir nuomos užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms tvarkos bei sąlygų įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas ir lydimieji. Pranešėjas – A. Gaidžiūnas. J. Baublys. Prašom.

J. BAUBLYS (LSF). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas kaip pagrindinis šių metų gegužės 9 dieną pritarė komiteto pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir papildomo komiteto pasiūlymus patobulintam Žemės sklypų perleidimo ir nuomos užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms tvarkos bei sąlygų įstatymo Nr. I-61 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1624 ir komiteto išvadoms, taip pat komiteto patobulintiems lydimiesiems įstatymo projektams Nr. XIIIIP-1625 ir Nr. XIIIIP-1626. Balsavimo rezultatai: vienbalsiai, t. y. už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Pastabų ir pasiūlymų nėra gauta, todėl siūlau pritari įstatymo projektui po svarstymo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir Užsienio reikalų komiteto išvada – Seimo narys, komiteto pirmininkas J. Bernatonis.

J. BERNATONIS (LSDDF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, Užsienio reikalų komitetas kaip papildomas apsvarstė visus tris projektus, pasiūlė tam tikras pataisas, į jas buvo atsižvelgta, ir vienbalsiai pritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti neužsirašė Seimo nariai. Dėl motyvų taip pat. Galime pritari šiems projektams po svarstymo bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

11.01 val.

Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1817(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1817. Pranešėjas – V. Kamblevičius, Kaimo reikalų komiteto narys.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Gerbiamasis Pirmininke, mieli kolegos, Kaimo reikalų komitetas pritarė iniciatorių pateiktam Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1817 ir komiteto išvadoms, balsavo vienbalsiai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti Seimo nariai neužsirašė. Dėl motyvų taip pat neužsirašė Seimo nariai. Gal galime pritari po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

11.02 val.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 1, 2, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 straipsnių, ketvirtojo ir penktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1453(2), Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 5, 7 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1454(2), Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1455(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6a klausimas ir jo lydimieji – paskaitysiu numerius: projektas Nr. XIIIIP-1453, projektas Nr. XIIIIP-1454 ir projektas Nr. XIIIIP-1455; tai yra Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo kai kurių straipsnių, ketvirtojo ir penktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir įstatymo papildymo 20¹ straipsniu įstatymo projektas. Pranešėja – R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Gerbiamasis Pirmininke, gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas, apsvarstęs pagrindinį įstatymo projektą ir lydimuosius projektus, bendru sutarimu visiems trims pritarė su komiteto pataisymais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Justai Džiugeli, iš kur norėtumėte kalbėti? Justai Džiugeli, gal galėtumėte grįžti į vietą? Jums bus įjungtas mikrofonas. Žmogaus teisių komitetas.

J. DŽIUGELIS (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė šį klausimą ir vienbalsiai pritarė.

PIRMININKAS. Visiems trims?

J. DŽIUGELIS (*LVŽSF*). Taip, visiems trims pritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti užsirašė du Seimo nariai. Kviečiu A. Sysą.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamasis Pirmininke, gerbiami kolegos, ilgai negaišinsiu laiko. Kaip sakė komiteto pirmininkė, diskusijos buvo komitete, mes pritarėme. Noriu atkreipti dėmesį, kad, ko gero, buvo reikalingi patikslinimai, nes tiems, kas susidurdavo su negalią turinčiais žmonėmis, jų paslaugų teikimu, ne visados viskas buvo aišku. Džiaugiuosi, kad dabar mes į įstatymą sukeliame ir neįgalumo lygį, darbingumo lygį, specialiuosius poreikius, ir kitus dalykus, tiksliai apibrėžiamo būtent įstatyme, koks yra neįgalumas, kaip jis traktuojamas: sunkus, vidutinis, specialiųjų poreikių rūšis, specialiosios nuolatinės slaugos poreikius arba priežiūros ir pagalbos.

Aš manau, dirbantiems tas palengvins, bet mano pagrindinis klausimas, apie kurį aš noriu kalbėti, yra antras įstatymas – lydimasis, t. y. Transporto lengvatų. Ką patiria žmonės, kuriems valstybė lyg ir padeda gauti kompensaciją, išsigyjant lengvąjį automobilį, jį pritaikant pagal savo negalią?

Visi, kas susidūrė su šita problema, skundžiasi, kad paprasčiausiai tų pinigų, kuriuos skiria valstybė, neužtenka net mašinai paruošti, kad ji būtų pritaikyta... su negalia. Todėl labai norėčiau kreiptis ir į Ministrą Pirmininką, kuris dar čia yra, nes nuo sausio 1 dienos buvo padidintos kai kurios išmokos, susijusios su neįgalumu, su valstybės remiamomis pajamomis. Deja, šitos išmokos, kurios išmokamos gaunant transporto lengvatą, yra dar 2008 metų lygio. Todėl gyvenimas verčia surasti galimybę ir rimtai persvarstyti tuos dydžius, kurie buvo nekeisti nuo 2008 metų. Tarp jų ir transporto lengvatų.

Pritardamas, kad reikia daryti pataisas, kurias teikia Vyriausybė, labai norėčiau tikėtis, kad Seimo dauguma, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Ministras Pirmininkas atkreips dėmesį į tai, ko prašo žmonės, turintys negalią ir galintys vairuoti automobilį. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu kalbėti R. Morkūnaitę-Mikulėnienę. Atsisakė. Ačiū. Motyvai. Motyvai prieš – R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, Pirmininke. Įstatymas iš esmės turbūt reikalingas ir tam tikrai pakeitimai, kurie yra nurodyti aiškumo dėlei, tiek specialiųjų poreikių nustatymo terminai, tiek kompensacijų tvarkos ir dydžiai, tai yra viena. Bet kodėl aš esu skeptiška šito įstatymo ir turbūt visos sistemos atžvilgiu?

Kalbant konkrečiai apie įstatymą, man keista, kad nebuvo pakviestos neįgaliųjų organizacijos aktyviau į tai įsitraukti ir kad jų nuomonė nėra išgirsta. Kita vertus, apskritai dėl visos filosofijos. Lietuva yra ratifikavusi Neįgaliųjų teisių konvenciją ir ten siūlomi sprendimai, kaip visuomenė turi integruoti negalią turinčius žmones į visuomenę, yra kur kas kitokie.

Šiandien mes kalbame iš esmės apie pašalpas ir kompensacijas. Mes nekalbame apie tai, kad žmogui tiesiog turėtų būti prieinama pagalba. Atiduodame 50 ar 100 eurų negalią turinčiam žmogui, manydami, kad tai išspręs jo problemas. Iš tikrųjų, žiūrint iš vertinimo pozicijos, apskritai turbūt turėtų būti sekama kitų valstybių praktika ir požiūriu, kad žmogus turi gauti jam tinkamas paslaugas, kad tos paslaugos būtų prieinamos, o ne kiekvieną sykį po kažkokį lašelį pinigų. Taip, tai yra labai svarbu, bet iš esmės tai nesprendžia tų žmonių integracijos klausimo. Prižiūrintys žmonės, artimieji, giminaičiai yra palikti tvarkytis taip, kaip jiems išeina, ir iš tikrųjų valstybė čia jokios pagalbos neteikia.

Man gaila, kad ministras L. Kukuraitis iš tikrųjų stokoja proveržio šitoje srityje, galėtų imtis iniciatyvų, kad Neįgaliųjų teisių konvencija būtų įgyvendinama. Bet, deja, to kol kas nėra.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Dabar girdėjau kolegės išsakytą kritiką, iš tiesų ji pagrįsta, tačiau aš norėčiau pasidžiaugti, kad vis dėlto pagaliau su šituo įstatymų paketu atsiranda sąvokos „nedarbingas“ išbraukimas. Tai labai svarbu žmonėms, turintiems negalią, nes labai dažnu atveju vien tik sąvoka „nedarbingas“ užkerta kelią žmonėms įsidarbinti, ir tai yra diskriminacija. Aš džiaugiuosi, kad bent jau šita Vyriausybė dėl šitos sąvokos sprendžia.

Tačiau, be abejo, reikėtų atkreipti dėmesį, kad vis dėlto neįgaliesiems ypač reikia paslaugų, o ne piniginių išmokų didinimo labai simboliškai. Be abejo, tai nėra blogai, tačiau atkreipiamas dėmesys, kad Lietuvoje kaip įmanoma greičiau turi atsirasti asmeninio asistento reglamentavimas, kai žmonės gautų paslaugas, kad jie galėtų visiškai integruotis tiek mokykloje, tiek darbo rinkoje, tiek turėtų orų gyvenimą senatvėje. Aš manau, kad visi mes susitelkę drauge su Socialinės apsaugos ministerija ir kitomis ministerijomis, taip pat Neįgaliųjų teisių komisija Seime šį darbą turime padaryti kaip įmanoma greičiau, nes laikas tiksi. Todėl balsuoju šiandien už, nes taip bent jau po truputėlį judame link Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsiskyrė, todėl kviečiu balsuoti po svarstymo ir pritarti trimis įstatymų projektams.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 96, prieš – 1, susilaikė 4. Po svarstymo pritarta.

11.11 val.

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-198(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-198(2). Pranešėjas – Seimo narys T. Tomilinas. R. Šalaševičiūtė, komiteto pirmininkė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas, apsvaustęs projektą, jam pritarė. Balsavimo rezultatai: 9 – už, prieš nebuvo, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti neužsirašė Seimo nariai. Motyvai. Taip pat nėra. Galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Balsuojame.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 13 Seimo narių. Po svarstymo projektui Nr. XIIIIP-198 pritarta.

11.13 val.

Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-313(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-313(2). Pranešėjas – Seimo narys Z. Streikus, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvada.

Z. STREIKUS (*LVŽSF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvaustė Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-313(2) ir nusprendė pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

Už pritarimą projektui su Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymu balsavo 5 už, susilaikė 2. Pasiūlymas yra toks, kad ne, kaip buvo siūloma, 18 vietoj 20 metų, bet 19 metų. Argumentai tokie, kad Lietuvos savivaldybėse yra labai didelis gyventojų skaičius. Tarybos narių įsipareigojimai bendruomenei, susiję su įstatymų funkcijų vykdymu, paslaugų teikimo vietas gyventojams organizavimu, irgi yra dideli, reikalauja ne tik atsakingumo, bet ir papildomų žinių, praktinės patirties. Taip pat buvo atsižvelgta į mūsų švietimo sistemos ypatybes, nes 18 metų ammuo dažnai dar mokosi vyresnėse mokyklos klasėse ir jo visavertis dalyvavimas savivaldybės tarybos darbe galėtų būti komplikotas.

Komitetas nusprendė priimti tarpinį variantą, ne 18 ar 20, bet 19 metų.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašė Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos Seimo nariai. Tenka pasidžiaugti, kad vis dėlto daromas tam tikras žingsnis į priekį, nes klausimas jau daug kartų buvo teikiamas Seime ir vis nesulaukdavo pritarimo, bet šios sudėties komitetas apsisprendė, kad vis dėlto būtų daromas žingsnis į priekį. Noriu priminti, kad tai yra įstatymo projektas, pasirašytas visų frakcijų narių. Galbūt ir visose frakcijose nėra sutarimo, tačiau, kaip ir minėjau, tai yra visų frakcijų pateiktas įstatymo projektas.

Aišku, turbūt reikėtų įsiklausyti į tuos nuogastavimus, kuriuos pateikia komitetas, kad galbūt per jauni paklius į savivaldybių tarybas, tačiau turbūt visi gavote ir mūsų Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus atliktą analizę, kurią aš persiunčiau. Turbūt Europoje nėra taip nuogastaujama, kad savivaldybių tarybas kažkaip, koku nors būdu užsės labai jauni žmonės. Noriu priminti, kad visose Europos Sąjungos šalyse, iš tyrimo matyti, kad beveik visose – 25-iose yra priimta, kad su pasyvia dalyvavimo teise rinkimuose, t. y. galimybe kandidatuoti, dalyvauja 25-iose šalyse, o mes, Kipras ir Rumunija... na, mūsų 20, Kipro – 21 ir Rumunijos – 23.

Taip pat turbūt esate susipažinę ir su kita analize, tai yra Vyriausiosios rinkimų komisijos analizė, kuri buvo atlikta iškart po rinkimų, apie mūsų savivaldybių tarybų sudėtį. Noriu priminti, kad savivaldybių tarybose didžiąją dalį tarybos narių sudaro asmenys nuo 55 iki 64 metų, taip pat vieną iš didžiausių dalių, 15 %, sudaro 65–74 metų asmenys, tuo tarpu asmenys, kurie yra iki 24 metų, sudaro 0,4 %, iki 24 metų. Yra šeši tarybų nariai, išrinkti per visą Lietuvą, iki 24 metų ir jausias iš jų – 23 metų.

Tai paneigia nuogastavimą, kad jeigu mes pradėsime leisti būti renkamiems nuo 18 metų, būtinai nuo 18 metų bus išrenkama. Dabar leidžiama nuo 20 metų, jausias išrinktas 23 metų. Logika patvirtina tai, kad vis dėlto rinkimai nėra toks paprastas mechanizmas, kad užsinorėjau, įsirašiau ir tapau koku nors tarybos nariu arba Seimo nariu. Turi suburti savo rėmėjus, turėti savo socialinę grupę, turėti rėmėjus tik savo socialinėje grupėje tikrai nepakanka. Tai nieko nereiškia, jeigu už tave visa klasė, tarkim, balsuos arba kad ir mokykla. Iš tikrųjų kartelės yra kur kas aukštesnės. Jeigu žmogus nori pakliūti, tai jis turi būti visuomenei, bendruomenei pakankamai žinomas ir aktyvus, nes bendruomenė ir visuomenė taip pat galvoja, kad patyrę asmenys turėtų užimti tam tikras atsakingas vietas, gauti atsakingas pareigas.

Kur čia aš matau naudą? Kad diskusijos apie politinę Lietuvos sąrangą, apskritai apie politiką prasidės kur kas jaunesnio amžiaus, nes informacija geriausiai dalinasi bendraamžiai, tai yra jie daugiau tarp savęs diskutuoja. Jeigu ten kils klausimų apie programines nuostatas, apie tai, kodėl viena ar kita kryptis geresnė, prasidės analizavimas, prasidės pasirinkimas ir tokiu būdu prasidės įtraukimas asmenų į apskritai politinį gyvenimą, pasiruošimas galbūt pasirinkti arba nepasirinkti politiko kryptį, ir galbūt ta kartelė aktyvių žmonių, kurie galėtų būti renkami nuo 30 metų, pasislinks nuo 54 metų, 64 metų arba 75 metų.

Aš turbūt teiksiu siūlymą ir manau, kad būtų teisinga, kad Seimas apsispręstų dėl to pasirinkimo, ar 18 metų, ar 19 metų, ir tokiu būdu būtų išspręstas ginčas. Manychiau, kad pakviesiu ir kitus Seimo narius pasirašyti pasiūlymą, kurį esu jau parengęs. Galbūt kiti taip pat registruoti nori, bet manau, kad tai turi būti konsoliduotas pasiūlymas ir kad Seimas apsispręstų, ar 18 metų, ar 19 metų. Ačiū. Tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu diskutuoti Seimo narį S. Gentvilą.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Kolegos, kaip reikėtų žvelgti į šitą klausimą? Ar tai yra tik brandos suvokimo klausimas, ar yra platesnis klausimas? Prieš geras tris dienas vidaus reikalų ministras pateikė Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymą, kuriuo leidžiama 16-mečiams nešiotis pusiau automatinius ginklus gatvėse, jeigu jie yra sporto klubuose. Tai mes jaunuoliams, kurie yra 16 metų, leidžiame nešiotis automatinius ginklus, kai yra ne vienas skandalingas kraupus įvykis, įvykęs Amerikoje, apie kuriuos mes tik bijome prabilti, kad nepilnamečiai pas mus tą patį netyčia galbūt galėtų sugalvoti. Mes pasitikime jais, anot vidaus reikalų ministro, 16-mečiai jau gali tai daryti, nors mano išsakyta nuomonė buvo visiškai kitokia – tai per anksti daryti. Tačiau žvelgdami į jaunuolio apsisprendimo teisę rinktis ateitį, rinktis savo savivaldoje, kaip spręsti, kaip gyven-

ti ir kaip kurti ateitį, mes manome, ne, 18 dar nėra tinkamas brandos amžius. Apie šią klausimą, rinkimų teisės, kandidatavimo teisės paankstinimą iki 18, galima galvoti iš esmės per brandos klausimą – kuo anksčiau jaunimas įsijungia į vietos savivaldą, tuo jis lojalesnis savo regionui, tuo mažesnė tikimybė, kad jis išvažiuos studijuoti į kitą miestą, didmiestį, ir negrįš, nes prisirišimas, kandidatavimas jau reiškia, kad dalyvauji politinėje veikloje, duodi įžadus, domiesi savo regiono, rajono veikla. Tai yra labai stiprus akcentas tam, kad jaunimas dalyvautų ir prisirištų prie to regiono veiklos.

Jeigu pasižiūrėtume į Lietuvos regionus, išskyrus didmiesčius, jie masiškai sensta. Yra dar vienas akcentas. Jeigu pasižiūrėtume Vyriausiosios rinkimų komisijos duomenis, 1997 metais vidutinis rajono, miesto savivaldybių tarybų narys buvo 46 metų, 2011 metų rinkimuose vidutinis savivaldybių tarybų narys paseno aštuoneriais metais, t. y. vidutinis amžius jau buvo 54 metai, 2015 metais sugrįžome iki 51 metų, šiek tiek atjaunėjome. Jeigu mes iš esmės norėtume jaunimą paskatinti būti regionuose, prisidėti prie jų ateities, būti neabejingiems, reikia ieškoti visų būdų, kaip tai galima padaryti, įskaitant ir teisės suteikimą anksčiau kandidatuoti į savivaldos rinkimus.

Gerbiamas Edmundas vakar persiuntė visiems jums kitų Europos Sąjungos šalių suvestinę. Jeigu pasižiūrėtume, tik trys šalys turi aukštesnę kandidatavimo cenzą į savivaldos regioninius rinkimus negu 18. Nemažai šalių, ypač Skandinavijos šalių, leidžia net į parlamentą kandidatuoti nuo 18 metų. Tad mūsų teiginys... jūs, gerbiamas Zenonai, pristatydamas komiteto išvadą, kad 18-mečiai negalėtų visiškai atsidėti dalyvauti savivaldos veikloje, – Vakarų valstybėse jie gali visavertiškai kandidatuoti ir dalyvauti parlamentų veikloje. Klausimas čia retorinis yra, ar norime realiai paskatinti jaunimo suinteresuotumą mūsų regionų veikla, ar toliau sendinsime, sensime ir vidutinis savivaldybių tarybų narių amžius kils. Aš manau, tai yra labai geras pasiūlymas, kuriam reikia atverti kelią. Kompromisą dėl 19 metų galime vadinti kompromisu, bet jis vis tiek iškrenta iš Europos konteksto. Mes esame mažiau pasitikintys mūsų jaunimo branda. Tikrai Vakarų Europa leidžia jiems kandidatuoti net į nacionalinius parlamentus. Kviečiu grįžti prie 18 metų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusiją užbaigs Seimo narė A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LSF). Sveiki, gerbiami kolegos. Gal tik porą dalykų. Manau, labai teisinga iniciatyva. Iš tiesų, matyt, natūralu, kad mes turėtume suvienodinti pasyvios ir aktyvios balsavimo teisių amžių, būtų tiesiog nuoseklu. Jeigu gali balsuoti nuo 18-os, turėtumei vis dėlto turėti galimybę ir kandidatuoti nuo 18-os. Šitas įstatymo projektas yra, matyt, toks kompromisinis, gal ne toks drąsus, bet aš manau, kad mes, visi sprendimų priėmėjai, jeigu norime žiūrėti į ateitį, į priekį galbūt ambicingiau, turėtume galvoti būtent apie aktyvios ir pasyvios balsavimo teisių kartelės suvienodinimą ir kandidatavimo galimybių atvėrimą platesniam jaunų žmonių ratui.

Dabar kodėl tai svarbu? Yra daug tyrimų, politikos mokslininkai, ypač Jungtinių Valstijų, yra įrodę ir prirašę daug knygų apie tai, kad kuo anksčiau tu pradedi domėtis politika, galbūt tavo šeima, jeigu politiškai aktyvi, tuo labiau tu būsi linkęs domėtis politika ir tolesniame savo gyvenime. Jeigu mums pavyktų žmones kuo anksčiau sudominti politika, suteikti jiems galimybę naudotis politiniais instrumentais ir priiimti atsakomybę, tikėtina, kad ir vėlesniame amžiuje, kai jie taps vyresni, bus aktyvesni.

Daug kas čia bijo, kad staiga savivaldą užplūs jaunimas, ar jeigu kalbėtume apie Seimą, tai užplūstų staiga Seimą šimtai neva nepatyrusių žmonių. Aš tokios baimės neturiu. Aš manau, labai gerai, jeigu bent keletas naujų, jaunų žmonių, šviežio kraujo įsilietų į mūsų politiką.

Ir paskutinė tokia radikalesnė idėja, kuri Lietuvoje, žinoma, nuskambės radikaliai, bet nėra ji visai radikali Estijoje, nėra visai radikali Vokietijoje, Austrijoje ir kai kuriose kitose valstybėse – savivaldos rinkimuose balsuoti gali ir šešiolikmečiai. Motyvas yra tas, kad daug jaunų žmonių iš mažesnių miestelių važiuoja į didelius, išsiregistruoja ir nėra kam priiimti atsakomybės už tą jaunimui atstovavimą ir jaunimo balsą.

Aš suprantu, kad įstatymo projektas yra tik viena dalelė, jis siūlo leisti galimybę kandidatuoti savivaldoje devyniolikmečiams. Bet apskritai, man atrodo, mums laikas peržiūrėti mūsų požiūrį į jaunimo dalyvavimą politikoje, į jaunimo galimybes balsuoti, kandidatuoti, priiimti atsakomybę už savo miestą, už savo miestelį, už savo bendruomenę ir pagaliau – už savo valstybę. Pasi-tikėkime jaunais žmonėmis, palaikykime ir šį įstatymo projektą. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai. Nuomonė už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš taip pat palaikau šį įstatymo projektą, tik noriu atkreipti dėmesį, kad mums svarbu ne tik mažinti ribas jaunimo, kuris nori dalyvauti politikoje, bet, kaip ir minėjo kolegos, skatinti pilietiškumą ir paskatinti juos dalyvauti. Tam, man atrodo, labai labai svarbu yra keli dalykai. Aš pats buvau tarybos nariu ir, man atrodo, tai yra labai prasmingas ir įdomus darbas. Mažai jaunimo žino apie tokias galimybes ir apie tokį darbą ir, man atrodo, labai svarbu informuoti jaunimą apie tokias galimybes.

Antras dalykas. Turime kalbėti apie tai, kad jaunimas turėtų būti pats labiau pilietiškas. Dėl to, man atrodo, reikia remti jaunimo organizacijas, jaunimo politines organizacijas. Aš suprantu, kad politika, dažnai galvojama, yra kaip blogis, bet man atrodo, kad jeigu mes kalbėtume apie politines jaunimo organizacijas, tai jos tikrai daro didelį ir labai svarbų darbą ir turėtume jas paremti. Taip pat kalbėti apie politiškumo pamokas, politiškumo ir pilietiškumo pamokas mokykloje – kuomet anksčiau pradėsime rūpintis, kuomet anksčiau informuosime apie galimybes ir prasmę tokios veiklos, tuo daugiau bus jaunų žmonių, kurie norės tuo užsiimti. Žinoma, turime mažinti ribas norintiems eiti ir dalyvauti politikoje, užsiimti aktyvia politine pareiga ir teise. Šis sprendimas yra svarbus ir jis yra reikalingas. Vis dėlto reikėtų nesustoti prie 19 metų ir grįžti prie 18 metų ribos.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų projektas, mano manymu, šiuolaikiškas ir svarbus. Turiu omeny pirminį variantą dėl leidimo ne tik balsuoti nuo 18 metų, bet ir kandidatuoti jaunuoliams į savivaldybės tarybą. Ką tai duotų? Tai duotų jau tiems žmonėms aktyviai dalyvauti vietos bendruomenėje, priimant svarbius klausimus, prii-šimas prie tos... rūpinimasis savivaldos klausimais. Komitetas... Kodėl aš kalbu prieš? Nepritariu komiteto išvadai, nes jis pasakė, kad reikia ne nuo 18, o nuo 19, neva dar daugelis nebaigę vidurinės mokyklos, gimnazijos, todėl negalės būti savivaldybės tarybos nariu besimokydamas.

Mes turime nemažai pavyzdžių, kai studentai, pavyzdžiui, M. Sinkevičius tapo Jonavos vicemeru dar būdamas Kauno technologijos universiteto studentu. Mes matome, jeigu jau svarbesnes pareigas gali užimti ir po to užauga tokie politiniai lyderiai, tai kodėl nenorime paskatinti ne tik balsuoti nuo 18-os, bet ir tapti savivaldybės tarybos nariais?

Todėl aš kalbu prieš palaikydamas pirminį projektą. Vis dėlto apsispręskime, kolegos, ir leiskime dalyvauti ne tik rinkimuose, bet ir kandidatuoti nuo 2018 metų.

PIRMININKAS. Nuomonės išsakytos, nuomonės išsiskyrė. Kviečiu balsuojant nuspręsti po svarstymo dėl šio projekto.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 78, prieš – 1, susilaikė 22. Po svarstymo projektui pritarta.

11.31 val.

Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2750(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2750(2). Pranešėja – V. Kravčionok, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas.

V. KRAVČIONOK (*LLRA-KŠSF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas siūlo pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIIP-2750(2) ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje užsirašė kalbėti Seimo narė R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Mielieji kolegos, labai trumpai priminsiu, ką anų kadencijų Seimas pasiekė, kad vis dėlto atsirado nuostata 39 straipsnio, rinkimų užstatas, kad taikomas vienas vidutinis darbo užmokestis iš viso sąrašui. Atsirado nuostata, kad jeigu partijos ar rinkimų komitetas į keliamą sąrašą įrašo kandidatus, kurių pareigos nesuderinamos su tarybos nario pareigomis, mes labai atsakingai pasakėme, kad nevalia apgaudinėti rinkėjų. Tačiau tokių normų, deja, išgyvendinti nepavyko ir pasiūlėme, kad tai būtų... Iš pradžių buvo priimtas sprendimas, kad vienas, o paskui – du vidutiniai darbo užmokesčiai ir jie negražinami, lieka nesumokėti atgal partijai, negražinti, jeigu tarybos narys, išrinktas tarybos narys, asmuo, tų pareigų atsisako.

Ką rodo statistika? 23–25 % išrinktų tarybos narių atsisako pareigų. Kas įrašomi į sąrašą? Įrašomi seniūnai, įrašomi savivaldybių administracijos įmonių vadovai, kurių pareigos nesuderinamos su tomis pareigomis. Todėl ir yra šis siūlymas, kuris buvo užregistruotas dar 2015 metais. Tegul melas kainuoja brangiau. Buvo pasiūlyta dešimt. Komitetas mano, kad galbūt užtektų penkių vidutinių mėnesio darbo užmokesčių.

Iš principo, manau, svarbu, kad mes siektume, kad žmonės daugiau jaustų atsakomybę už savo įrašymą, kad didesnę atsakomybę jaustų ir partijos, kurios siūlo įrašyti asmenis, kurių pareigos nesuderinamos.

Dar atkreipsiu dėmesį, kad labai dažnai vienuose rinkimuose atsisako išrinkto tarybos nario mandato, tie patys asmenys vėl nuolat įrašomi į kitą sąrašą, nes tai populiaru partijai. Tai galbūt vieną kartą mes, prisiimdami ir atsakomybę, šį užstatą padidinkime. Todėl siūlau, kad jis būtų didinamas. O penki ar dešimt – mūsų valia apsispręsti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti kviečiu Seimo narį J. Sabatauską.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, ryžausi kalbėti čia šiek tiek kitaip, negu mano gerbiamoji kolegė R. Baškienė. Įsivaizduokime situaciją, kad štai žmogus turi didžiulę patirtį, puikus vadybininkas ir tapo įmonės vadovu, bet bėda yra tokia, kad ta įmonė yra savivaldybės pavaldumo įmonė. Jis pribrendo galbūt tapti ir meru ar gal vicemeru, jeigu nepavyks būti meru, jis būtų puikus meras, tačiau iš karto tokiems asmenims mes dedame apynasrį ir sakome: ne, brangusis, tau duodame 10 VMDU užstatą. Komitetas priėmė kitokį sprendimą – 5 VMDU užstatas. Vadinasi, mes atstumiamo tuos žmones, kurie iš tikrųjų galėtų būti puikūs merai, puikūs vicemerai ar savivaldybės tarybos nariai, bet jiems kainuoja žymiai brangiau. Aš suprasčiau, jeigu tai būtų koks nors mokeskis per pajamų mokesčio progresyvumą – gauni didesnes pajamas, mokėk didesnį mokesť, bet ne, čia taip siūloma, kad iš esmės atbaido nuo kandidatavimo. Todėl aš ir mūsų frakcija tikrai nepitaria, kad tuos žmones, kuriuos mes galime matyti kaip puikius politinius lyderius, kurie galėtų tą savivaldybės bendruomenę vesti paskui save, kurie galėtų atgaivinti, tiesiog pakelti tą savo savivaldybę, o ne ištiesai vegetuoti tie, kurie galbūt nieko daugiau nesugeba... Todėl manyčiau, kad tikrai tokiam sugriežtinimui nereikia pritarti, nes ir šiandien jau yra dviejų vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio užstatas asmeniui, kurio pareigos nesuderinamos, o tokių nesuderinamų yra labai daug.

Išeina taip, kad jeigu tu turi kokią nors sėkmės formulę ir tapai savivaldybės įmonės arba įstaigos vadovu ar užimi kokias nors pareigas, kurios susijusios, tu jau niekaip niekada nepakliūsi. Išeina taip, kad mes, politikai, juos atstumiamo ir neleidžiame dalyvauti vietos savivaldoje.

PIRMININKAS. Kviečiu V. Kravčionok į tribūną. Svarstysime pasiūlymus. Yra gautas Seimo narės R. Baškienės pasiūlymas. Prašom pristatyti.

V. KRAVČIONOK (LLRA-KŠSF). Čia dėl 39 straipsnio 3...

PIRMININKAS. Ne, ne. R. Baškienė pristatys savo pasiūlymą.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų aš tuoj, minutėlę, atsiverčiu. Labai ačiū. Aš čia sutinku su komiteto pozicija. Dėkoju, atsiimu.

PIRMININKAS. R. Baškienė atsiėmė savo pasiūlymą, nes komiteto nuomonė buvo nepritarti. Motyvai dėl viso. Motyvai už – Seimo narys J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, nors J. Sabatauskas čia taip bandė graudenti, kad Rimos projektas labai jau apsunkina kandidatavimą visiems kompetentingiems savivaldybių vadovams, seniūnams ir t. t., bet vis dėlto mes matykime tą reiškinį realistiškai. Vis dėlto daugeliu atvejų tokie asmenys įrašomi žinant, kad jie neis į tarybos narius tam, kad patrauktų dirbtinai tam tikrą rinkėjų dalį. Tam tikri barjerai nuo tokios rinkėjų apgavystės turi būti. Nemanau, kad R. Baškienės projekte tie barjerai yra per dideli. Juk žmogui šiaip neuždraudžiama kandidatuoti, yra tik didesnis užstatas. Jeigu jis vis dėlto tampa tarybos nariu, tampa, sakykim, ar vicemeru, ar meru, tai užstatas yra gražinamas, viskas gerai. Užstatą praranda tik tai jeigu išrenkamas į tarybą ir atsisako tos galimybės. Tai kaip tik yra tas atvejis, kai rinkėjai buvo apgaudinėjami. Už apgaudinėjimą tam tikra finansinė atsakomybė, visiškai logiška, kad turi būti.

Aš manau, kad tikrai turime priėmę šį projektą siekti didesnio sąžiningumo rinkimuose, kad būtų tikri kandidatai sąrašuose. O realiai sąraše gali būti tik du asmenys, kurie gali taikyti į mero

ir vicemero pareigas, tokie užima kokias nors nesuderinamas pareigas. O visi kiti juk surašomi daugiau dėl sąrašo papuošimo, būkime realistai!

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narė A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju. Nežinau, kaip ten yra sudarinėjami sąrašai kitose partijose, bet man atrodo, kad yra labai svarbu skirti visą energiją tam, kad kuo daugiau žmonių galėtų įsitraukti į savivaldą, kad turėtų galimybę kandidatuoti, kad mes plėstume atstovavimą ir galimybes dalyvauti politikoje. Dabar mes skiriame energiją štai tokiam įstatymo projektui, kuris padidina tiesiog ribą. Juk ta riba ir kartelė yra, yra dabar štai dviejų VMDU dydžio užstatas. Mes norime jį padidinti. Aš siūlau balsuoti prieš arba susilaikyti, nes man atrodo, kad mes turėtume daugiau energijos skirti tam, kad daugiau žmonių galėtų dalyvauti ir sąrašuose, ir pačioje politikoje, vėliau išrinkti, bet ne kaip apriboti ir užkardyti tas galimybes dalyvauti.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsiskyrė. Kviečiu balsuoti po svarstymo.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 69, prieš – 2, susilaikė 29. Po svarstymo projektui Nr. XIIP-2750 pritarta.

11.43 val.

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 2, 6, 8, 11, 21¹, 42, 43, 47 straipsnių, 1 ir 3 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹, 42¹, 43¹, 43², 43³, 43⁴, 43⁵, 43⁶, 43⁷ straipsniais ir septintuoju³ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-1896(2)ES, Bankų įstatymo Nr. IX-2085 2, 9, 15, 34, 35, 56, 59, 62, 64, 65, 67, 69, 70¹, 72, 73, 74, 75¹ straipsnių, priedo pakeitimo ir 65¹, 66, 68, 68¹ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1897(2), Centrinų kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 22, 43, 45, 46, 49, 52, 54, 55, 56 straipsnių pakeitimo ir 48, 50 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1898(2), Finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1899(2), Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 26, 46, 47, 48, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir 53 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1900(2), Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 2, 4, 5, 9, 10, 14¹, 15, 26, 119, 160, 161, 163, 164, 166, 168, 169, 170, 171, 172, 173 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 11² straipsniu ir 27, 162, 163¹, 174 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1901(2), Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 6, 8, 45, 47, 56, 57, 58, 59 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 6¹, 39¹, 57¹, 58¹, 58², 58³ straipsniais ir priedu ir 15, 16, 17 ir 60 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1902(2), Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 2, 3, 21 ir 30 straipsnių pakeitimo ir 31 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1903(2), Profesinių pensijų kaupimo įstatymo Nr. X-745 2, 5, 7, 52, 53, 54, 55, 56 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 52¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-1904(2), Vartojimo kredito įstatymo Nr. XI-1253 22, 22¹, 25¹, 25², 25³, 28, 34, 38 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 21², 28¹, 28², 33¹, 33² straipsniais ir 22², 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1905(2), Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo Nr. XI-1868 27, 29, 30, 32, 35, 36, 37, 39 ir 40 straipsnių pakeitimo ir 28, 31 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1906(2), Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 63, 64, 65, 66, 67 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 62¹ straipsniu ir 68, 69, 70 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1907(2), Mokėjimo įstaigų įstatymo Nr. XI-549 21, 23, 24, 26, 29, 30, 31, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir 22, 25 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1908(2), Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 11, 22, 25, 26, 33, 135, 138, 157, 161, 163, 184, 191, 198, 200, 201, 204, 205, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 221 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 31¹ straipsniu ir 202, 203 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1909(2), Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 1, 9, 11, 12, 13, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu, priedu ir 50, 56 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1910(2), Profesionaliesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų valdymo įmonių įstatymo Nr. XII-1467 13, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57 straipsnių pakeitimo ir 51, 58 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1911(2), Kredito unijų įstatymo Nr. I-796 27, 49, 54, 55, 57, 59, 60, 61, 62, 64 straipsnių pakeitimo ir 56, 58 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-1912(2),

Valiutos keityklos operatorių įstatymo Nr. XII-1033 5, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu ir 17, 20 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1913(2), Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 1, 2, 3, 5, 7, 96, 101, 117, 118 ir 119 straipsnių pakeitimo ir 120 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1914(2), Sutelktinio finansavimo įstatymo Nr. XII-2690 6, 7, 8, 9, 19, 20, 21, 22, 23, 24 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu ir 25, 26 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1915(2), Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 31, 37, 45, 48, 49, 50, 51, 52, 53 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 36¹ straipsniu ir 54, 55 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1916(2), Finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo Nr. IX-2127 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1917(2), Administracinių nusižengimų kodekso 200, 201, 202, 203 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1918(2), Indėlių ir išsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo Nr. IX-975 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1919(2), Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1920(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1921(2), Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1922(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-10a klausimas – Lietuvos banko įstatymo kai kurių straipsnių ir priedų pakeitimo ir įstatymo papildymo kai kuriais straipsniais ir septintuoju³ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1896 su lydimaisiais iki projekto Nr. XIIIIP-1922.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Visus?

PIRMININKAS. Visus. Pristato V. Ažuolas, Biudžeto ir finansų komiteto narys.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Teikiu jums Lietuvos banko įstatymą, 27 įstatymų paketą, kuris taip pat nuėjo labai ilgą derinimo kelią su visais rinkos dalyviais, į pastabas buvo atsižvelgta. Žinoma, belieka tik apgailėstauti, kad šie įstatymai ketverius metus buvo kažkur stalčiuose ir dėl to rinkos dalyviai patyrė daug žalos. Šiuo metu kai kurie netgi teismuose yra dėl nesąžiningų veiksmų ir kitų dalykų, kas patyrė finansinę žalą. Įstatymų projektai apibrėžia bankų baudų didinimą, senaties terminų ilginimą, dalyvavimą svarstymo dalykuose.

Komitetas dėl visų 27 projektų pritarė bendru sutarimu. Siūlau pritari įstatymų projektams.

PIRMININKAS. Dėkoju. (*Balsai salėje*) Dėl lydimojo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1918 kviečiu Seimo narę I. Šiaulienę. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada.

I. ŠIAULIENĖ (*LSDDF*). Gerbiami kolegos, atsiprašau, neturiu paėmusi, bet labai neblogai prisimenu. Dėl šitos direktyvos. Komitetas ją apsvarstė ir bendru sutarimu pritarė direktyvą įtvirtinti į mūsų teisėsaugą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dalyvauti diskusijoje neužsirašė Seimo narių. Pasiūlymų nėra. Motyvai. Motyvai už – Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, Pirmininke. Buvau vienas iš šio įstatymo projekto išvadų rengėjų. Iš tikrųjų galiu paliudyti, kad diskusijos vyksta jau ne vienerius metus, atrodo, pats projektas atkeliavo dar 2014 metais. Jis tikrai yra išdiskutuotas, pakankamai svarbus ir, man atrodo, pagal tai, kaip vyko paskutinėje stadijoje diskusijos, galbūt galėtume svarstyti ir priėmimą skubos tvarka. Pirmininke, čia jūsų kompetencijos klausimas, bet atkreipčiau dėmesį, kad klausimas tikrai buvo išdiskutuotas, atrodė, kad daug prieštaravimų ar net iš viso prieštaravimų iš rinkos dalyvių nebuvo. Keli dalykai, ką šis įstatymo projektas daro, tai suvienodina finansinių institucijų priežiūrą. Bankai visą laiką iki šiol buvo prižiūrimi griežčiau, baudos griežtesnės, senaties terminai ilgesni, reikalavimai buvo griežtesni. Draudimo bendrovės, kreditų institucijos, kreditų unijos buvo prižiūrimos šiek tiek minkščiau. Dabar yra ilginami senaties terminai iki trejų ir penkerių metų, numatomi maksimalūs baudų dydžiai iki 5 % grupės apyvartos, nustatomos gana griežtos baudos fiziniams asmenims – iki 350 tūkst. eurų baudos už reikšmingus pažeidimus. Taip pat įstatyme įrašomas griežtas nepriekaištingos reputacijos apibrėžimas, kuris būtų taikomas visoms finansinėms institucijoms. Taigi, jeigu anksčiau Lietuvos bankas turėjo botagėlį, kalbėdamas su finansinėmis institucijomis, šiandien, galima sakyti, jis turi lygiavamzdį šautuvą. Svarbu, kad jis

naudotų jį atsakingai, bet mano giliu įsitikinimu, tokia priežiūros priemonė reikalinga, nes finansinės institucijos turi sisteminę įtaką mūsų visų gyvenimui. Todėl, man atrodo, be galo svarbu ši įstatymą priimti tam, kad jis įsigaliotų kuo greičiau.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir kaip siūlė Seimo narys M. Majauskas, kviečiu pritarti bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Balsuojame? Gerai. Balsuojame po svarstymo dėl visų projektų – nuo projekto Nr. XIII-1896 iki projekto Nr. XIII-1922.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 95, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Įstatymų projektams nuo Nr. XIII-1896 iki Nr. XIII-1922 po svarstymo pritarta.

R. Karbauskis dėl vedimo tvarkos.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Atsiprašau, aš suklydau balsuodamas. Yra prieš, o aš balsavau už. Norėčiau balsuoti už. Supainiojau.

PIRMININKAS. Į protokolą – R. Karbauskis balsavo už.

11.49 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4758(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4758. Pranešėjas – Seimo narys P. Nevulis, Aplinkos apsaugos komitetas. Svarstymas.

P. NEVULIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir komiteto išvada: pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvados. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš nėra, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Ačiū. Dalyvauti diskusijoje užsirašė Seimo narys S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, man yra tekę gyventi Danijoje. Be galo mėgstu slidinėti, bet Danija išsiskiria tuo, kad žiemą ten beveik nėra sniego. Venas aukščiausių Danijos kalnų yra vos 170 metrų ir net ten, Šiaurinėje Danijoje, neatsiranda sniego, nes aukščiai maži, nelabai įmanoma slidinėti. Tačiau šį rudenį Danijoje atsiras vienas kalnas, kuriuo bus galima slidinėti ir žiemą, ir vasarą, kalbu apie Kopenhagoje statomą atliekų deginimo jėgainę, o ji stovės (...) nuo milijardinės vertės „Maersk Moller“ donuotų operos rūmų, stovės pusanthro kilometro nuo undinėlės skulptūros ir bus tiesiai matoma per tą pačią perspektyvą – nuo kranto fotografuojant undinėlę bus matyti pats pastatas. Atliekų deginimo jėgainė bus ypatinga tuo, kad ant jos stogo bus įrengta slidinėjimo trasa. Pastatas bus 70 metrų aukščio ir bus įsakmus, ir įstabus tuo, kad taps turbūt vienu labiausiai atraktyviausių Danijos lankomų objektų ir kartu žiemos kurortas, kuris veiks ir vasarą, nes perteklinė šilumą bus panaudojama slidinėjimo trasei įrengti.

Kitas pavyzdys galėtų būti Viena, kur dar 1971 metais du kilometrai nuo UNESCO paveldo pripažinto vieno senamiesčio pastatyta „Spittelau“ atliekų deginimo jėgainė. Ten jau prieš 47 metus pradėtos deginti atliekos pagal tuos ekologinius standartus, kurie buvo prieinami tada.

Mes šiuo atveju šiandien kalbame apie atliekų deginimo jėgainių uždraudimą ne kilometrą, ne pusanthro kilometro ar tris kilometrus nuo pasaulinio paveldo objektų, bet 20 kilometrų nuo gyvenamųjų teritorijų. Ši visa diskusija yra šiek tiek šizofreniška, nes pats premjeras, rudenį balsuodamas už šį įstatymą, balsavo už kartu su valdančiąja frakcija, mūsų buvo, rodos, tik trys, kurie balsavo prieš. Pusmečiui praėjus, paprašius Vyriausybės išvados, pats premjeras ir Vyriausybė pasakė: ne, ne, pats įstatymas blogas. Šiandien premjeras vėl viešai per Vyriausybės valandas atsižegnojo nuo šito įstatymo, šitų atliekų deginimo jėgainių, vadindamas jas korupcinėmis ir kitaip.

Man atrodo, Vyriausybė yra pasimetusi, ypač valdantieji valstiečiai, nes jie siūlo viską, kas, atrodo, sužlugdytų projektus, nors jų Vyriausybė teikia išvadą, kad vis dėlto šis įstatymo projektas turėtų būti atmetas, ir projektai būtų vykdomi. Aš paminėsiu tik keletą jūsų valdančiųjų iniciatyvų, tai yra: atliekų importo uždraudimas, atliekų deginimo ribojimas iki 500 tūkst. tonų per metus, 20 kilometrų atstumas nuo jėgainių įtvirtinimo. Tai yra vos keletas iniciatyvų, kurios jau skleidžia blogą žinią pačiam projektui, bankams, kurie skolina ir projektuotojams, kurie neaišku, ar gamins.

Priminsiu, ką mums Aplinkos apsaugos komitete vardino aplinkos ir finansų ministrai ryžtingai sakydami, kad projektas bus tęsiamas ir mes nenusigręšime nuo jo. Skaičius buvo ir premjero įvardintas – 160 mln. eurų neišvengiamų nuostolių, neskaičiuojant papildomo pelno, kurį uždirbtų įmonės, kurios statytų. Visa tai galėtume pakreipti kita linkme – milžiniškai paskatinti žiedinę ekonomiką, rūšiavimą ir kitas iniciatyvas, ir iš esmės padaryti šitas jėgaines nepatrauklias. Bet priešingai, mes darėme viską, kad valstybė atsirastų vystant šiuos projektus. Mes toliau pildome sąvartynus, mažai skatiname rūšiavimą ir iniciatyvas nukreipiame prieš vėjo malūnus, tai yra prieš... kovą su vėjo malūnais, tai yra prieš atliekų deginimo jėgaines, kurios spręstų ir Zabieliškio sąvartyno plėtrą, dėl ko šiandien skamba visa Lietuva, ir Kazotiškių sąvartyno kvapus.

Mano pasiūlymas, tris kartus teiktas Energetikos įstatymo pasiūlymas, kad, klausykite, mes turėtume įsileisti viešąjį... privatų sektorių į tokių objektų statybą, buvo tris kartus atmestas, sakant – valstybė turi dalyvauti tokių projektų statyboje. Tuo tarpu šiandien valstybė su premjeru, kuris blaškosi šizofreniškai, tai balsuodamas už tokį įstatymą, tai Vyriausybės nutarimu sakydamas, kad įstatymas turi būti atmestas, tai vėl išvadindamas atliekų deginimo jėgaines korupciniais sandoriais, rodo, kad valstybė yra visiškai pasimetusi arba su artėjančių rinkimų nuostatomis.

Aš rimtai kviečiu jus atmesti šitą įstatymo projektą, nes jis yra iš esmės uždraudžiantis atliekų deginimo jėgaines. Vadovaukimės ta patirtimi, kuri Austrijoje įgyvendinta prieš 47 metus, o Kopenhagoje bus atraktyvus objektas...

PIRMININKAS. Laikas!

S. GENTVILAS (LSF). ...pastatytas dar šiemet. Kviečiu atmesti projektą.

PIRMININKAS. Diskutuoti kviečiu Seimo narį A. Butkevičių.

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, aišku, būtų galima labai daug kalbėti apie dvi kogeneracines elektrines, kurios buvo numatytos praeitos Vyriausybės statyti ir buvo suplanuotos. Truputį sunkoka apie tai kalbėti, nes spontaniškai į šiandienos darbotvarkę buvo įtrauktas šitas klausimas.

Bet keletą minčių aš norėčiau išsakyti dėl pastaruoju metu vykdomų tam tikrų manipuliacijų, spekuliacijų ir kai kurių kitų negerų dalykų, kurie skamba ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje.

Kodėl praeita Vyriausybė ėmėsi šilumos ūkio arba energetikos sektoriaus valdymo arba netgi kainų reguliavimo tam tikrų permainų? Noriu pasakyti, kai praeita Vyriausybė pradėjo dirbti, viena iš pirmų užduočių buvo, kaip sumažinti šilumos kainą gyventojams visoje Lietuvoje. Buvo pradėtos derybos su „Gazpromu“ derantis dėl mažesnių kainų.

Antras kelias buvo, kaip sukurti Europos Sąjungos finansinę paramą, skatinimo paramą, kuria galėtų naudotis šilumos ūkio įmonės, kurios gamina Lietuvoje elektros energiją ir šilumą. Noriu pasakyti keletą pavyzdžių. Pavyzdžiui, viena privati termofikacinė elektrinė Kauno mieste 2013 metais pasistatė kogeneracinę elektrinę. Jos šilumos energijos kilovatvalandės savikaina buvo nuo 5 iki 7 centų, o pardavinėjo nuo 15 iki 17 centų. Investicija atsipirko per vienerius metus.

Kodėl jiems tai buvo leidžiama? Dėl to, kad kai pradėdi naudoti biokurą, tavo kaina turi būti vienu procentiniu punktu arba 1 % mažesnė, negu šiluma, gaminama naudojant dujas. Kaip žinote, dujų kaina rinkoje Lietuvoje tuo metu dar buvo didelė.

Po to, kai mes parengėme programą dėl dviejų kogeneracinių elektrinių statybos Lietuvoje... Pirmiausia dėl to, kad socialdemokratų politika buvo aiški – monopolinės paslaugos turi būti reguliuojamos valstybės ir nėra tikslas, kad privatus sektorius gali konkuruoti, bet negali turėti pasipelnymo šaltinių iš eilinių, paprastų vartotojų, kurie neturi kito pasirinkimo, kaip įgyti šilumos energijos.

Kitas dalykas. Buvo daug dirbama kreipiantis į Europos Komisiją, siekiant gauti paramą iš Europos Sąjungos. Taip pat buvo kreiptasi į vadinamąjį Ž. K. Junkerio fondą, kad irgi skirtų lėšų iš pradžių šiems dviem projektams įgyvendinti. Kaip žinote, Europos Komisija pritarė – Europos Sąjungos parama yra skirta ir taip pat iš Ž. K. Junkerio fondo lėšų yra skiriama.

Noriu pasakyti dėl ko? Tai yra biokuro katilas ir atliekų deginimo katilas, nes Lietuva yra įsipareigojusi komunalines atliekas vežti ne į sąvartynus, o jas perdirbti gaminant, noriu pabrėžti – elektros energiją ir šilumos energiją. Pavyzdžiui, Vilniaus miesto gyventojams reikia aiškiai pasakyti: mielieji, gal kai kurie nauji Seimo nariai neturi... mes dirbame ir kita kryptimi, kaip dar būtų galima surasti galimybę sumažinti šilumos, pagamintos energijos kainą. Jei šita kogeneracinė

elektrinė Vilniaus mieste bus pastatyta, pagal dabartinę kainų sistemą energetikos sektoriuje Vilniaus miesto gyventojams šilumos kaina sumažės ir kartu bus pagaminta ir elektros energija, tą Lietuva irgi yra įsipareigojusi naudoti generacijai ir ją gaminti.

Man visiškai nesuprantamas atvejis, kodėl šiandien svarstomas šitas klausimas.

Aš labai noriu, jeigu galiu kreiptis, kad būtų antikorupcinis įvertinimas to pasiūlymo, nes kai buvau premjeru, ne vieną kartą buvo daromos tam tikros, pasakysiu labai švelniai, užuominos iš privačių ūkio subjektų. Jiems buvo aiškiai pasakyta, kad socialdemokratų koalicinė Vyriausybė pasirinko kitą kelią – valstybė valdys 51 % akcijų, ir atsisakė tos privačios kompanijos statyti, netgi kur Vilniaus mieste buvo numatyta, iš atliekų deginimo gaminti tik šilumą. Pasidomėkite, kokia ta privati įmonė buvo ir kodėl buvo taip greitai suinteresuota. Ir netgi buvo numatyta daug didesnio pajėgumo ta vadinamoji kogeneracinė...

PIRMININKAS. Laikas!

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Negalime netgi jos vadinti kogeneracine, paprasčiausiai šilumos gamybos įmonė, kuri būtų gaminusi vien šilumą.

PIRMININKAS. Laikas!

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Sakote, laikas, bet aš manau, kad šitas klausimas turi būti diskutuojamas kokias dvi valandas, kad būtų aišku visuomenei ir kad būtų visuomenei atsakyta į užduotus klausimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir Seimo narė V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, Europos Komisija kaip tik įgyvendina žiedinės ekonomikos paketą, įgyvendinama Ilgalaiškės žiedinės ekonomikos strategija, kur kalbama apie pažangius atliekų tvarkymo būdus, t. y. kreipiant kaip tik pažangesnių atliekų tvarkymo būdų link. Tai būtų tiek antrinis panaudojimas, tiek perdirbimas. Lietuva tuo tarpu eina tikrai gana atsilikusi keliu ir investuojame galbūt į antrą nuo galo atliekų tvarkymo būdą, t. y. į pasenusias technologijas, tokias kaip deginimas. Dar yra atvejų, kai investuojama į sąvartynų plėtrą, toks kaip Zabieliškio sąvartynas, ką prieš tai paminėjo mano kolega. Čia paminėčiau galbūt šizofrenijos kelią, kur mes investuojame tikrai ten, kur akivaizdžiai būtų švaistomos lėšos.

Tos atliekos jau šiandien... Ką parodė tarptautinė aplinkosaugos paroda IFAT, kad turi perdirbimo technologijas, kur galima perdirbti netgi ir neperdirbamas pakuotes ir apskritai iš visų galima pagaminti produktus. Tai mes tikrai turėtume eiti tuo keliu tiek aplinkosaugos prasme, tiek ekonomine prasme, kad galėtume panaudoti, įsukti gaminius, kuriuos turime savo vartojimo aplinkoje, į uždara ciklą ir nešalinti aplinkoje ar nedeginti. Juo labiau kad pats deginimas yra kaip ir žaliavos sunaikinimas gaunant tiktai energiją, kurią iš tiesų galima iš kitų alternatyvių būdų gauti ir pigesniu būdu.

Ką prieš tai kalbėjęs kolega minėjo, kad atliekų deginimas sumažintų šildymo kainas, tai yra visiška netiesa, nes pirmiausia niekas neatsako į klausimą, kiek kainuotų tada atliekų sutvarkymas patiems gyventojams, juo labiau kad už atliekų deginimą Europos Komisija reikalauja vartų mokesčio, kurį, be abejo, padengs, visi gyventojai per atliekų tvarkymo sąskaitas.

Kitas aspektas, kai kalbama apie Austriją ar kitas šalis, tai tos šalys iš tikrųjų investavo į atliekų deginimą tuomet, kai nebuvo pažangesnių atliekų tvarkymo būdų. Mes tikrai neturime eiti tuo keliu ir išbandyti arba lipti per tas pakopas, kurios jau seniai galbūt gali būti pereinamos, ir naudotis tikrai pažangesniais būdais. Pavyzdžiui, Afrika, neinvestavo į laidinius telefonus, laidų tiesimą, o perėjo prie mobiliojo ryšio. Tai mes lygiai taip pat galime pereiti prie pačių pažangiausių technologijų ir neiti tokiu jau atsilikusi keliu.

Kolegos, pati Europos Komisija šiandien kritikuoja Lietuvoje kogeneracinių jėgainių plėtrą baimindamasi, kad mes neįgyvendinsime ambicingų tikslų perdirbti 65 % atliekų, komunalinių atliekų, iki 2030 metų ir 75 % pakuočių atliekų. Todėl mes turime tikrai investuoti į pažangias technologijas, į žiedinės ekonomikos plėtrą, bet tikrai neskatinėti deginimo, ką mes iš tikrųjų paskatintume investavę į atliekų deginimo kogeneracines jėgaines.

Dar noriu pabrėžti dėl pačios paramos. Šiandien pati Europos Komisija mieliau perskirstytų pačią Ž. K. Junkerio fondo paramą – 190 mln. į pažangesnių technologijų, į perdirbimo, rūšiavimo, linijas, jeigu mes patys to norėtume ir patys tikrai nukreiptume atsisakydami būtent atliekų

deginimo etapo, kuris turėtų nueiti į istoriją. Todėl prašau šiam mūsų projektui pritarti ir nepalaidinti atliekų deginimo aspekto.

PIRMININKAS. Darome šio svarstymo pertrauką, nes svarstymo laikas baigėsi.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Gerbiami kolegos, jūs tikriausiai išgirdote ir neprieštaraujate, kad darome svarstymo pertrauką iki kito posėdžio, tai yra iki vakarinio posėdžio, arba jūs turite kitų pasiūlymų. A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, aš siūlau naudotis tokiu atveju 153 straipsnio 4 dalimi – daryti pertrauką, jeigu paaiškėja, kad Seimo nariams reikia papildomos informacijos įstatymui svarstyti. O tai reiškia, kad tą informaciją reikės gauti. Dabar aš pritariu A. Butkevičiaus išsakytai nuomonei, kad tikrai reikia bent jau Antikorupcijos komisijos tyrimo, nes tai, kas matoma viešojoje erdvėje, mes, tiesą sakant, jau nieko nesuprantame, ką planuoja daryti Vyriausybė. Nes ir taikos sutartis su privačiu investuotoju „Danpower“ kelia klausimų, pakeliui siūlymas naikinti „Lietuvos energijos“ jau pradėtus projektus, o priėmus šią įstatymą tai ir būtų padaryta, sukelia dar daugiau abejonių. Iš viso arba Vyriausybė neturi plano, arba tas planas yra labai neskaidrus, todėl mes manome...

PIRMININKĖ. Jūs prašote?

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Mes prašome remdamiesi 153 straipsnio 1 dalies 4 punktu daryti pertrauką tiek, kiek reikės, kad Seimo nariai gautų papildomą informaciją, t. y. Antikorupcijos komisijos išvadas.

PIRMININKĖ. Ačiū. A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Aš nesupratau kalbėjusios kolegės. Lietuva yra išipareigojusi atliekas deginti. Kitas atvejis, nesupratau, kodėl kalbama apie atliekų surinkimo pabrangimą. Kada atliekos yra pristatomos deginimui, už jas yra mokama. Vadinasi, paprastam vartotojui kaip tik kaina dar sumažės. Jūs paimkite atliktą studiją ir įsigilinkite, bet neklaidinkite!

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, nesuteiksiu replikų. Buvo pasiūlymas. Pirmininkas siūlo daryti pertrauką, o motyvus gerbiamasis A. Kubilius taip pat išsakė dėl antikorupcinio vertinimo ir tol, kol Seimo nariai negaus papildomos informacijos. Ar galime bendru sutarimu pritarti, kad darome pertrauką? (*Balsai salėje*) Jūs reikalaujate balsuoti? (*Balsai salėje*) Seimo Pirmininkas ir kolegos prašo pertraukos iki tol, kol gausime papildomos informacijos.

Komiteto pirmininkas K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, aš tikrai noriu atkreipti dėmesį, nes opozicijos atstovai komitete prašė, darė spaudimą, kad mes kuo greičiau svarstytume šį klausimą. Todėl prašau balsuoti ir tada įvertinkime. Žmonės rašo laiškus, bendruomenė, kuri susijusi, 35 tūkst. žmonių parašų. Tai balsuokime.

PIRMININKĖ. Nesiginčykime. Opozicijos pasiūlymas buvo daryti pertrauką. Balsuojame dėl pertraukos. Pasiūlymas buvo pagal 153 straipsnį.

Balsavo 103 Seimo nariai: už pertrauką – 44, prieš – 36, susilaikė 23. Pagal 53 straipsnį, kad reikia dar papildomos informacijos. Sutariame, iki kitos savaitės, ne iki vakarinio posėdžio, bet iki kito posėdžio.

12.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininku“ projektas Nr. XIIIIP-2156(2) (svarstymas ir priėmimas)

Tęsiame darbotvarkę. Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininku“ projektas Nr. XIIIIP-2156(2). Svarstymas. Kviečiu Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininką. Jūsų išvada.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas apsvarstė kandidatūrą ir nusprendė pritarti komiteto patobulintam Seimo nutarimui ir komiteto išvadai. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Diskusija. P. Urbšys užsirašė kalbėti diskusijoje.

P. URBŠYS (MSNG). Tikrai suprantu gerbiamų Seimo narių nerimą dėl to, ar skiriamas kandidatas bus gana nepriklausomas ir principingas. Kadangi iš tikrųjų mes turėjome karčios patirties, kai Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos santrumpą VTEK buvo galima iššifruoti kaip Valentukevičiaus tarnybinės etikos komisiją. Tikrai stebina tai, kad tenkino ši situacija ir tuos Seimo narius, ir tas politines frakcijas, kurios dabar taip sunerimusios dėl E. Sakalausko skyrimo. Tada buvo viskas gerai.

Jeigu kalbėtume apie dvejopus standartus, kuriuos taikė Vyriausioji tarnybinės etikos komisija sau ir kitiems, pavyzdžiui, dėl savo reglamento iš tikrųjų komisijos buvo žiūrėta pro pirštus ir faktiškai STT išvados dėl to reglamento tobulinimo buvo padėtos į stalčių. Būtent šis žmogus, kuris labai operatyviai sureagavo į Seimo kritines nuostatas, nepatvirtinant anksčiau siūlyto kandidato... ir dabar tikrai reglamentas iš esmės yra pataisytas. Tai, kad mes kalbame apie E. Sakalausko nešališkumą, kalbėdami premjero nagrinėjimo klausimu, tai jis būtent ir nusišalino nuo šio klausimo nagrinėjimo. Tik aš įžiūriu vieną problemą. Kiekvienas Seimo narys vienaip ar kitaip yra ties riba, kur yra asmeninis, kur privatus interesas. Mes kai kuriais atvejais dabar bandome komisiją padaryti įkaite, patys neatlikdami savo namų darbų. Aš jums pateiksiu pavyzdį. Jeigu Seimo narys išsipirks motorizuotą žoliapjovę, kurios kaina bus 3 tūkst., tai jis privalės deklaruoti būtent šį sandėrį, sakykime, su „Senukų“ parduotuve, nes pagal dabar išplėstą aiškinimą gali atsirasti privačiųjų interesų konfliktas. Man atrodo, mes aiškiai turime patys nubrėžti tas ribas, kur yra asmeninis interesas, kur yra privatus, atimti galimybę plačiai aiškinti būtent tas situacijas ir laikas nuo laiko komisijai suteikti įgaliojimus pačiai plačiai aiškinti, kas yra įstatymas. Kai mes atliksime šiuos namų darbus, taps aiškiau, tada ir iš komisijos bus atimta galimybė pasiduoti vienai ar kitai šališkai nuomonei.

Jeigu grįžtume prie kandidato, tikrai kaip komiteto pirmininkas galiu patikinti, kad tai yra sąžiningas ir principingas žmogus. Be abejo, tai kad jis gali būti vienaip ar kitaip susijęs... santykis su premjeru, man atrodo, kaip tik bus jam pačiam išbandymas, kad vadovaudamas komisijai vis dėlto nesudarytų prielaidų manyti, kad jis yra tarsi statytinis žmogus. Pagal darbą valstybės tarnyboje jis aiškiai įrodė, kad valstybės interesai jam yra aukštesni.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau dalyvauti diskusijoje niekas neužsirašė. Pagal Statuto 202 straipsnio 3 dalį, pasibaigus diskusijoms, kandidatui gali būti suteikiamas žodis. Prašom. Gerbiamas E. Sakalauskas kviečiamas į tribūną.

E. SAKALAUSKAS. Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, norėčiau patikinti, kad ta publikacija, kuri yra pateikta šiandien žiniasklaidoje, „15min“... iš tikrųjų visiškai nesu susijęs su ta informacija. Kadangi nuo pirmųjų minučių, per kurias atėjo informacija į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją, aš ėmiausi priemonių – oficialiai kreipiausi į komisijos narius pareikšdamas nusišalinimą, nes komisijos jau buvo suformuota tokia praktika, kad subjektas, kuris teikia į komisijos narius kandidatą, nusišalina. Šiuo atveju aš taip pat nuo pirmų minučių buvau pareiškęs nusišalinimą. Komisija priėmė nusišalinimą. Nei praeitą trečiadienį, kai buvo primamas ginčijamas, šiandien diskutuojamas sprendimas, nei vakar oficialiame komisijos posėdyje... Komisijos nariai beveik dvi valandas posėdžiavo, aš taip pat stovėjau už durų ir laukiau, kol jie baigs diskutuoti apie galimus atsakymus žurnalistams. Šiuo atveju aš nežinau nei bylos medžiagos, nei sprendimo priėmimo, ginčų ar panašiai.

Komisija priėmė tokį sprendimą: 3 – už, 1 – prieš. Tai yra komisijos kolegialus sprendimas. O pagal įstatymus, kurie taikomi visoms šalims, manau, kad šalis, kuri nesutinka, turi teisę ginčyti apygardos administraciniam teismui. Tiek būtų. Komentuoti neturiu teisės, nes taip jau pažeisiu įstatymą.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų kalbą. Pagal Statuto 202 straipsnį (viskas, jūs galite sėsti) mes periname prie priėmimo.

E. SAKALAUSKAS. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Keturi – už, keturi – prieš. Norinčių kalbėti niekas neužsirašė.

Gerbiami kolegos, leiskite patvirtinti slapto balsavimo biuletenį, kurį jūs puikiai žinote, dėl Seimo nutarimo „Dėl E. Sakalausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirminin-

ku“. Už, prieš, susilaikoma. Paliekama ta pozicija, už kurią norite pasisakyti. Galime pritarti bendru sutarimu slapto balsavimo biuleteniui? Dėkoju. Kaip buvome sutarę tvirtinant darbotvarkę, slaptą balsavimą skelbsime 13 valandų 50 minučių, o tuos įstatymų projektus, kurių nebūsime suspėję rytinėje darbotvarkėje, nukelsime į vakarinę darbotvarkę. 13 valandų 50 minučių skelbsime slapto balsavimo pradžia.

12.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XIII-2108(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XIII-2108(2). Kviečiu Sveikatos reikalų komiteto pranešėją gerbiama R. Žemaitaitį. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, gegužės 23 dieną Sveikatos reikalų komitetas svarstė nutarimo projektą, 6 – už, 3 – prieš, 2 susilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusija. J. Olekas kviečiamas diskutuoti. Atsisakote? Ne. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, aš norėčiau paraginti pritarti pateiktai kandidatūrai ir mūsų balsavimui. Žinau, kad kai kurie Seimo nariai norėtų matyti šitoje pozicijoje mediką. Ilgą laiką mes Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininku rinkdavome medicinos mokslų daktarus, profesorius, bet sveikata nėra vien medikų turtas arba medikų monopolis ar nuosavybė. Aš manau, kad pateiktas kandidatas, prisistatydamas čia, Seime, ir frakcijose, labai aiškiai išdėstė savo požiūrį, kad ateina dirbti tam, kad mes girdėtume ne tik medikus, bet ir galimus pacientus arba žmones, kurie sugebės savo sveiku gyvenimu, nusiteikimu išvengti medicininių paslaugų. Todėl tikrai labai kviečiu, kad mes nesuabejotume dėl to, kad žmogus, neturintis medicininio išsilavinimo, gali būti Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininku. Aš manau, kad tikrai gali. Siūlau palaikyti šią kandidatūrą, pamatyti ir išgirsti tą kitą visuomenės dalies balsą, nes ypač šiuo metu, man atrodo, labai svarbu ir teisinga nukreipti dėmesį ne į ligų gydymą, bet į sveikatos išsaugojimą. Todėl kviečiu pritarti teikiama kandidatūrai.

PIRMININKĖ. Ačiū gerbiamajam J. Olekui.

Priėmimas, nes daugiau norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Ar J. Olekas nori dar kalbėti? Jau viską išsakė. Galime patvirtinti slapto balsavimo biuletenį? Galime bendru sutarimu. Dėkoju. Kaip pirmuoju atveju, slapto balsavimo procedūra pradėdama 13 val. 50 min. ir baigiama 14 val. 10 min.

12.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Lietuvos Nepriklausomybės kovų atminimo metais“ projektas Nr. XIII-1894(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Lietuvos Nepriklausomybės kovų atminimo metais“ projektas Nr. XIII-1894. Svarstymas. A. Gumuliauskas pateikia Švietimo ir mokslo komiteto ir Valstybės istorinės atminties komisijos išvadas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Balandžio 25 dieną šio nutarimo projektą svarstė Valstybės istorinės atminties komisija. Ji pateikė tris pasiūlymus.

Pirmas pasiūlymas buvo dėl pavadinimo pakeitimo – dėl 2019 metų paskelbimo Lietuvos Nepriklausomybės kovų atminimo metais. Buvo pritarta bendru sutarimu.

Toliau. Buvo pasiūlymas pakeisti 1 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „Paskelbti 2019 metus Lietuvos Nepriklausomybės kovų atminimo metais.“ Taip pat pritarta bendru sutarimu.

Taip pat buvo pasiūlymas pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „Sudaryti Lietuvos Nepriklausomybės kovų atminimo metų komisiją (toliau – komisija), kuri iki 2019 m. spalio 1 d. parengtų Lietuvos Nepriklausomybės kovų atminimo metų programą.“ Pritarta bendru sutarimu. Ir buvo pasiūlymas pakeisti 2 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2019 metų valstybės biudžete numatyti lėšų komisijos parengtai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintai Lietuvos Nepriklausomybės kovų atminimo metų programai įgyvendinti.“

Valstybės istorinės atminties komisijos pasiūlymus gegužės 16 dieną svarstė Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komitetas. Buvo nuspręsta pritarti Seimo kanceliarijos Teisės departamento, taip pat Valstybės istorinės atminties komisijos pasiūlymams bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs pateikėte abi išvadas – Švietimo ir mokslo komiteto ir Valstybės istorinės atminties komisijos. Dėkoju.

Diskusija. A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, tai bus, ko gero, šeštieji atmintini metai, kurie skirti kokiam nors įvykiui 2019 metais. Tačiau aš atkreipiu dėmesį į paskelbimo atmintiniais metais tam tikrą hierarchiją.

Jau dabar yra paskelbti, gal labai nesuklysiu, pataisysite, A. Smetonos atminimo metai, Pasaulio lietuvių atminimo metai, Šaulių sąjungos atminimo metai, J. Tumo-Vaižganto atminimo metai ir dar, ko gero, būsiu primiršęs vienerius metus. Tačiau šiuo atveju aš išskirčiau būtent šiuos Nepriklausomybės kovų atminimo metus, nes vis dėlto kaip tik 2019 metų tas šimtmetis, minime tuos žmones ir turėsime galimybę prisiminti tuos žmones – 1 tūkst. 400, o galbūt netgi ir daugiau, žuvusių savanorių nepriklausomybės kovose.

Iš tikrųjų savivaldybės, kultūros įstaigos turi galimybę ir prisimena tas nepriklausomybės kovas, bet šiuo atveju labai tikiuosi, kad bus kompetentingai sudarytas Vyriausybės patvirtintas priemonių planas, galbūt su tam tikru papildomu finansavimu, kuris leis ne tik prisiminti, bet ir sutvarkyti atmintinas nepriklausomybės kovose žuvusių mūsų pirmųjų savanorių amžinojo poilsio vietas kapinėse.

Išleisti leidinius, kurių aš manau, kad labiausiai trūksta ne lietuvių kalba, o būtent kitomis kalbomis. Ir, žinoma, prisiminti tuos savanorius, kurie tuo metu, prieš šimtą metų, tarp kurių buvo ne tik lietuviai, bet ir žydai, baltarusiai, kitų tautybių žmonės, kovojo už Lietuvos nepriklausomybę. Šitoje atmintinų metų hierarchijoje aš iškelčiau būtent šį pasiūlymą. Todėl labai kviesčiau pritarti iškeltam komiteto ir komisijos siūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Pasiūlymų nebuvo gauta. Nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Po svarstymo bendru sutarimu galime pritarti? Norite balsuoti? Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Lietuvos Nepriklausomybės kovų atminimo metais“.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 92, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

12.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Vietovardžių metais“ projektas Nr. XIII-1895(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Vietovardžių metais“ projektas Nr. XIII-1895(2). Svarstymas. Vėl prašau A. Gumuliauską pateikti Švietimo ir mokslo komiteto ir Valstybės istorinės atminties komisijos išvadas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Pirmiausia pradėsiu nuo Valstybės istorinės atminties komisijos. Šis projektas buvo svarstytas balandžio 25 dieną. Buvo pateiktos dvi Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabos, iš kurių bendru sutarimu vienai pritarta, o į kitą atsižvelgta. Taip pat buvo pasiūlymas, jis priimtas bendru sutarimu, pakeisti 2 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „Numatyti lėšų 2019 metų valstybės biudžete komisijos parengtai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintai Vietovardžių metų programai įgyvendinti.“ Priimta bendru sutarimu.

Gegužės 16 dieną Švietimo ir mokslo komitetas svarstė šio nutarimo projektą. Jis pritarė bendru sutarimu Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymui, o į antrą to paties departamento pasiūlymą bendru sutarimu buvo atsižvelgta.

Toliau. Bendru sutarimu buvo pritarta dviem Valstybės istorinės atminties komisijos pasiūlymams. Pats projektas komitete buvo priimtas bendru sutarimu.

Dabar, kadangi aš čia esu, tai noriu pasakyti kolegai Arvydui, kad dabar susiformavo nauja praktika, kad kada dėl jubiliejinių metų buvo sudaroma programa, dažniausiai sudaroma Kultūros ministerijoje, tai ta programa paskui persiunčiama į Valstybės istorinės atminties komisiją

ir Valstybės istorinės atminties komisija gali teikti pastabas. Ir po to jau programa teikiama Vyriausybei.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norintis dalyvauti diskusijoje yra užsirašęs S. Tumėnas. Prašom, jus kviečiu pirmąjį. Ruošiasi R. Šarknickas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, norėčiau pratęsti kolegų A. Anušausko mintį, kad, taip, mes minime daug atmintinų datų, daug paskelbėme Seime, tačiau tokia jau Lietuvos istorija, kad yra daug mūsų asmenybių, kurias reikia priminti, prisiminti, yra daug datų, įvykių, reiškinų, kuriuos reikia įamžinti, priminti ir prisiminti. Tačiau vienos datos yra daugiau džiaugsmo, šventės priminimai, o yra datos, yra atmintini metai, kurie galėtų įpareigoti dirbti ir pabaigti išspręsti problemas. Vieni iš tokių galėtų būti Vietovardžių metai. Vietovardžiai yra ne tik kalbininkų, ne tik toponimikos specialistų darbo erdvė. Vietovardžiai yra svarbūs ir žemėtvarkininkams, kraštovaizdžio, kraštotvarkos specialistams. Tai yra svarbu Valstybės žemės fondui, Nacionalinei žemės tarnybai ir kt.

Noriu priminti, kad lygiai prieš metus birželio 6 dieną Seime vyko konferencija, forumas „Vietovardžių (išnykusių kaimų vardų) išsaugojimo, įpaminklinimo sprendimai, pasitinkant Lietuvos valstybės šimtmetį“. Ir toje konferencijoje buvo atkreiptas dėmesys, kad vien 1959–1989 metais iš Lietuvos gyvenamųjų vietovių sąrašo buvo išbraukta 5 tūkst. 600 kaimų pavadinimų, tradicinių vietovardžių. Tai lėmė karas, kolektyvizacijos represijos. Ir šiuo metu galioja tokia įstatyminė bazė, kad neapibrėžtoje būsenoje yra 4 tūkst. kaimų ir viensėdžių vardų. Atskirose savivaldybėse iš juridinės vartosenos ir toliau išbraukiama istorinių kaimų pavadinimai, nes kaimui likus be gyventojų ir trobesių, sodybų, jo teritorijai suteikiamas gretimos gyvenamosios vietovės pavadinimas. (*Balsai salėje*)

Ir paradoksas, ir akibrokštas, o ne kas iš to, kad faktiškai mes vadovaujamės TSRS Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo įsaku, kuris nėra atšauktas. Tokia tvarka buvo nusakyta TSRS Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo įsake. Vadinasi, yra nuostabi proga dabar šitas problemas išspręsti, nes šiuo metu, šiandien Lietuvoje yra 4 tūkst. tokių kaimų, kur nėra žmonių ir nėra kas juos užtaria, nes galioja toks įstatymas, kad kas tą žemę nusiperka, suteikiamas artimiausio kaimo pavadinimas.

Vadinasi, mums svarbu pasirūpinti, ir šaunu, kad kai kuriose Lietuvos savivaldybėse tai vyksta. Pavyzdžiui, galima pasimokyti iš Pasvalio rajono savivaldybės, kur mero G. Gegužinsko iniciatyva vyksta šitų išnykusių kaimų vietovardžių pavadinimų įpaminklinimas. Taigi yra ir gerų pavyzdžių. Ir tie Vietovardžių metai, man regis, yra puiki galimybė šitas problemas spręsti, kad į užmarštį neišeitų tūkstančiai mūsų vietovardžių, kaimų pavadinimų, t. y. mūsų Lietuvos istorijos liudininkų. Tikiuosi, kad pritarсите šitam siūlymui 2019 metus paskelbti Vietovardžių metais. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju S. Tumėnui ir kviečiu R. Šarknicką. Jums – penkios minutės.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Sveiki, kolegos. Iš tiesų aš neturėčiau daug ką pasakyti, nes labai daug ką pasakė gerbiamas S. Tumėnas. Tik viena detalė yra tokia, kad šią savaitę vykstančiame Telšių rajono savivaldybės tarybos posėdyje bus teikiamas svarstyti sprendimo projektas, kuriuo siūloma pritarti Telšių rajono savivaldybės teritorijoje esančių gyvenamųjų vietovių ribų ir pavadinimų tvarkymo planui. Po keletą mėnesių trukusių viešų plano pristatymų bei susitikimų su gyventojais politikams teikiami siūlymai pakeisti Telšių miesto seniūnijos, Telšių miesto ir Varnių seniūnijos, Varnių miesto teritorijų ribas bei panaikinti 11 rajono gyvenamųjų vietovių.

Aišku, gyvenimas kinta. XXI amžius diktuoja savo sąlygas, bet mes turime vis tiek išsaugoti atmintį ir gerbti praeitį, tai, ką paminėjo Stasys, mes turime įpaminklinti tai, ką daro kelios savivaldybės. Šis mūsų bendras sprendimas balsuoti už paskatins nepamiršti istorijos ir gerbti ją. Kviečiu balsuoti už. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Po svarstymo nuomonė už, nuomonė prieš. S. Tumėnas jau kalbėjo. Ar dar kartą norite akcentuoti?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Norėčiau.

PIRMININKĖ. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš noriu priminti, kad po 1990 metų piliečiams sugražinta žemė buvo džiaugsmas, euforija, bet turime pripažinti, kad buvo daug neapsižiūrėjimo:

buvo išrašomi pavadinimai, neatšaukiami seni, daug yra painiavos. Aš manyčiau, kad 2019 metai, paskelbti Vietovardžių metais, puiki proga Lietuvos Respublikos Vyriausybei sudaryti tokią darbų programą, į kurią būtų įtraukta Savivaldybių asociacija, Nacionalinė žemės tarnyba, Valskybės žemės fondas ir kitos institucijos, ir kad tie paskelbti Vietovardžių metai būtų ne vien tik šventimo, bet ir darbo, problemų sprendimo metai. Kviečiu būti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kai susiformavo ši dauguma, aš jau kėliau tą mintį, gal būtų gerai, kad vieni ar kiti metai, kai mes juos paskelbiame atmintiniais metais, ir būtų skirti tik vienai progai. Na, gerai, jeigu jau taip neišeina, dviem progoms. Dabar mes turime situaciją, kai visiškai nuvertiname pačią idėją išskirti vienus ar kitus metus kuo nors svarbiu ir svariu. Greitai mes turėsime apie dešimt įvairių 2019 metų žymėjimų – Vietovardžių, dar kokių, svarbių asmenybių ir panašiai. Aš gerai atsimentu, kai A. Gumuliauskas sakė, taip, taip, mes sutvarkysime šitą sistemą. Niekas nesutvarkyta.

Kaip dažniausiai reiškiasi Seimo narių iniciatyvos? Tokių visokių metų sugalvojimu, ką paskelbti, ir dar įvairių profesinių švenčių pripažinimo valstybinėmis paskelbimu. Reikėtų gal kūrybiškiau profesinėms organizacijoms, sąjungoms leisti švęsti tada, kada nori, ir nereikia čia mums visai kištis, o vietovardžius, jeigu jie yra svarbūs, galima bandyti kaip nors prisiminti. Tačiau aš nepritarčiau dar ir tai idėjai, jog reikėtų labai sureikšminti tai, kad nyksta. Nyksta žmonės – miršta, lieka tik antkapis. Tai dabar mes vietovardžius irgi antkapiais žymėsime? Visą laiką vaikštinsime tarp antkapių: čia buvo kažkoks vietovardis, ten buvo vietovardis. Pasaulis kinta! Kinta. Aišku, enciklopedijose ir kitur visa ši faktologija yra užfiksuota. To gal ir užtenka?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Prašome balsuoti. Po to replika po balsavimo.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 88, prieš nėra, susilaikė 9. Po svarstymo pritarta.

A. Gumuliauskas – replika po balsavimo.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Kadangi buvau paminėtas. Gerbiamas Kęstuti, sakiau, kad keisis tvarka, ji ir keičiasi. Rudens sesijoje nebus nė vieno... Palauk! Nė vieno pateikimo rudens sesijoje nebus, nes bus galima pateikti tik pavasario sesijoje.

Kita vertus, gaila, kad... Ne gaila, bet iš tikrųjų mūsų istorija labai turtinga, o Seimo nariai turi laisvą mandatą ir turi teikimo laisvę. Šiuo atveju mes taip pat bandome tai šiek tiek reguliuoti. Aš manau, dabar yra jubiliejiniai metai – Valstybės atkūrimo šimtmetis, be abejonės, ir iš to kylantys įvairūs procesai, kurie vyko pirmojoje Lietuvos Respublikoje. Manau, kad po kurio laiko ta tvarka nusistovės ir tikrai tokios daugybės metų nebus.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

12.39 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos edukologijos universiteto ir Aleksandro Stulginskio universiteto reorganizavimo prijungimo prie Lietuvos Vytauto Didžiojo universiteto būdu ir Vytauto Didžiojo universiteto statuto patvirtinimo“ projektas Nr. XIIP-1802(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos edukologijos universiteto ir Aleksandro Stulginskio universiteto reorganizavimo prijungimo prie Lietuvos Vytauto Didžiojo universiteto būdu ir Vytauto Didžiojo universiteto statuto patvirtinimo“ projektas Nr. XIIP-1802. Svarstymas. Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas E. Jovaiša jau ateina į tribūną pateikti komiteto išvadą.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, Švietimo ir mokslo komitetas svarstė šitą projekto nutarimą ir pritarė jam štai tokiais rezultatais: už – 9, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamasis pirmininke. Diskusija. M. Puidokas užsirašęs dalyvauti diskusijoje ir kalbėti savo vardu. Prašau, penkios minutės.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Lietuvoje veikė iki reformos pradžios 14 universitetų, 12 valstybinių kolegijų, 12 valstybinių mokslinių tyrimo institutų. Mūsų šalis, kaip maža valstybė, su taip išsklaidytu intelektiniu potencialu nėra konkurencinga tarptautinėje mokslo ir studijų erdvėje. Siekdami didinti mūsų šalies aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų konkurencingumą, mokslo ir studijų institucijų tinklo optimizavimą, mes pasirinkome tokį kelią, kad vis dėlto

universitetai turėtų jungtis. Kadangi pats esu didžiąją savo gyvenimo dalį dirbęs universitete, taip pat mačiau, kad Lietuvoje Achilo kulnas yra daugybė pasikartojančių studijų programų, ir tai, kad mūsų visas švietimo potencialas yra stipriai išsklaidytas.

Natūralu, kad kalbant apie švietimo sritį ir apie aukštąjį mokslą, bet kokie radikalūs, griežti sprendimai niekada nepasiteisino, o šiuo atveju, kalbėdami apie Vytauto Didžiojo universiteto, Aleksandro Stulginskio universiteto ir Lietuvos edukologijos universiteto atvejį, mes matome, kad yra iniciatyva, kylanti iš pačių universitetų, kad susitikimai, derybos darbinėse grupėse tarp universitetų vyko keletą metų. Tokiu būdu yra vykdomas sprendimas, gerbiant universitetų savi-valdą ir kartu suvokiant, kad, norėdami turėti tinkamą aukštojo mokslo kokybę, mes privalome suprasti, kad tos studijų programos negali būti taip dubliuojamos, kad turime atsižvelgti ir į studentų skaičiaus mažėjimą, ir tam, kad turėtume tinkamą mokslinę bazę, tinkamą potencialą, sutelktume geriausias profesorus ir dėstytojus, natūralu, kad tokios jungtys yra reikalingos. Šita jungtis, kadangi apima Kauno miesto aukštųjų mokyklų atveju net tris svarbius universitetus, natūralu, tikrai atliks, ko gero, netgi vieną iš esminių vaidmenų mūsų dabartinėje švietimo reformoje, o ji yra susijusi su aukštuoju mokslu.

Dėl to, kolegos, iš tiesų raginčiau palaikyti, raginčiau pritarti šiam sprendimui, nes jisai yra pamatuotas, laiku ir vyksta atsižvelgiant į universitetų poreikius ir į valstybės bei miesto poreikius. Natūralu, kad tai apima ir Lietuvos edukologijos universitetą. Visi žinome, kad šiuo metu Lietuvoje iš tiesų privalome labai daug padaryti, kad mokytojų parengimo kokybė būtų visiškai kitokia, kad mokytojų profesija vėl taptų prestižinė, todėl šis sprendimas įgyja dar didesnę svarbą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, yra gautas Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas ne dėl Seimo nutarimo, o šiuo atveju jau dėl universiteto Statuto 141 straipsnio, jam komitetas pritarė iš dalies, ir aš, nebekviesdama pirmininko, tiesiog pakomentuoju, kad siūloma, kad mokslo veiklos ir studijų kokybę užtikrintų universiteto vidinė kokybės užtikrinimo sistema, įrašant žodžius „išorinis studijų vertinimas, išorinis mokslinės veiklos vertinimas ir išorinis universiteto vertinimas ir akreditavimas“. Po svarstymo nuomonė – už, nuomonė – prieš. Nuomonė už – G. Steponavičius. Kadangi komitetas iš dalies pritarė, tai mes pasiūlymams pritarėme iš dalies. Dėkoju. G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Iš tiesų užsiregistravau pasisakyti už, nors vienareikšmiško, pozityvaus jausmo apie šį vykstantį trijų universitetų jungimą tikrai neturiu. Nors Vyriausybė ir deklaravo kuo ambicingesnę aukštųjų mokyklų jungimosi planą, šis trijų universitetų jungimasis būtent ir stokoja sinergijos akivaizdžių įžvalgų, neskamba sinergiškai Vilniuje esančio vieno universiteto perkraustymas į Kauną. Tačiau, nepaisant to, yra ir pozityvių dalykų, kurie vis dėlto mane įtikina, kodėl mes turėtume pritarti tokiam jungimuisi.

Švietimo ir mokslo komitetas, ruošdamas šitą siūlymą, idėmiai žiūrėjo, taip pat įvertino ir Lietuvos mokslo tarybos nepriklausomos ekspertizės išvadas, kurios apskritai taip pat buvo integruotos į šio jungimosi sąlygas ir planą. Taip pat, be abejo, finansinis pagrindimas buvo labai svarbus dalykas. Kolegos, turbūt puikiai žinote, kad ir viešumoje tie dalykai buvo linksniuojami. Matome skaičius – 25,5 mln. biudžeto ir valstybės lėšų per ketverius metus poreikis.

Bet kas yra labai svarbu? Universitetas, besijungiantis universitetas, sugebėjo parodyti ir taupymo resursus. Minus 100 tūkst. kv. metrų naudojamo ploto, o tai reiškia 2 mln. mažesnis asignavimų poreikis per metus. 5,7 mln. sutaupymas dėl mažiau beveik 600 etatų. Kitaip tariant, valstybės požiūriu, šis jungimasis yra pozityvas, nes įvyksta dalykų, kurie leidžia taupiau, efektyviau naudoti turimus resursus, ir, be jokios abejonės, tolesnės investicijos į susijungusį universitetą sudaro prielaidas ir kokybei gerėti.

Kolegos, šiais argumentais kviečiu pritarti šiam nutarimui.

PIRMININKĖ. Leidome išsakyti visus argumentus. G. Skaistei taip pat suteikiame žodį. Nuomonė prieš. Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). G. Steponavičius neturi visiškai pozityvaus jausmo, o aš, ko gero, neturiu visiškai negatyvaus jausmo. Sakyti, kad viskas čia blogai, turbūt irgi negalime. Bet kalbant apie patį pasirinktą modelį, kuris įgyvendinamas Kauno mieste, ir kalbant, kaip efektyviai valstybė galėjo panaudoti tuos 25,5 mln. plus 10 mln. perspektyvoje, aš manau, kad buvo galima pasi-

rinkti optimalesnį variantą ir gauti geresnį rezultatą ilgojoje perspektyvoje, negu dabar pasirinktas modelis.

Tačiau netgi šioje situacijoje, kalbant apie jungimo modelį, ne apie tai, ar apskritai verta jungti šiuos universitetus, netgi žiūrint į šitą jungimo planą, iš tikrųjų kyla labai daug konkrečių klausimų. Galvojant, kaip efektyviai bus panaudojamos valstybės lėšos, gana didelės lėšos – 25,5 mln., atrodo, kad į šitą planą buvo sudėta tai, kas ne visada, ko gero, kuria pridėtinę vertę, tai ir bibliotekų fondų sudėjimas į vieną krūvą – beveik 1 mln. eurų, taip pat bendrabučio rekonstrukcija – iš principo nežinau, ar tai atsiliepia mūsų mokslo kokybei ir mokytojų rengimo kokybei, apie ką čia labai daug kalbame.

Ištis su tiek daug klausimų aš asmeniškai raginčiau nepritari šiam parengtam modeliui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonės išsiskyrė. Prašome balsuoti po svarstymo dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos edukologijos universiteto ir Aleksandro Stulginskio universiteto reorganizavimo prijungimo prie Lietuvos Vytauto Didžiojo universiteto būdu ir Vytauto Didžiojo universiteto statuto patvirtinimo“.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 77, prieš – 6, susilaikė 8. Pritarta po svarstymo.

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas. A. Kubilius. Prašom, replika po balsavimo.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš praeitą posėdį prašiau komiteto pirmininko pasirūpinti, kad Seimo nariams būtų galima, neieškant kur nors interneto platybėse, prie šio dokumento, kuris ką tik buvo nubalsuotas, rasti ir Mokslo tarybos ekspertinę išvadą, kuri tariamai komitete yra žinoma, bet Seimo nariams ji yra neprieinama. Taip svarstydami tokį svarbų klausimą mes iš tikrųjų demonstruojame, jog supratimo apie aukštojo mokslo svarbą visam Seimui tikrai trūkta, ir kokie rezultatai šitų pertvarkų bus, taip pat niekam Seime per daug nerūpi. Mano įsitikinimu, rezultatai bus tokie, kad po dvejų metų, kai bus išleisti 25 mln. eurų, reikės grįžti ir galvoti, ką daryti su viso šito sukurto konglomerato visišku bankrotu.

Gerbiami kolegos, aš dar sykį noriu pareikalauti, kad taip, kaip buvo pasakyta praeitame Seimo posėdyje, prieš priimant galutinį nutarimą Seimui būtų suteikta galimybė, ne ieškant kažkur pogrindžiuose, o oficialiai prie visų dokumentų būtų pridėta ir liktų istorijoje Mokslo tarybos ekspertų išvada.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Tikimės, kad jus išgirdo komitetas ir Mokslo tarybos ekspertinė išvada bus pateikta iki priėmimo.

12.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Šiaulių universiteto reorganizavimui prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu“ projektas Nr. XIII-1986(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Šiaulių universiteto reorganizavimui prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu“ projektas Nr. XIII-1986(2). Svarstymas. Švietimo ir mokslo komiteto pirmininką E. Jovaišą kviečiu į tribūną pateikti komiteto išvadą.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiami kolegos, komitetas svarstė šitą nutarimą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusija. K. Masiulis kviečiamas diskutuoti. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, man visi tie universitetų jungimai kelia didelį vidinį pasipiktinimą ir pasipriešinimą. Iš tikro nueita tokiu keliu, kad kliūva universitetų skaičius. Reikėtų sudaryti sąlygas ir skatinti, kad universitetai turėtų daugiau studentų, nes universitetuose gali mokytis ir studijuoti toli gražu ne vien lietuviai. Lenkai nuėjo visiškai priešingu keliu, lenkų reforma. Jeigu pažiūrėsite į Lenkijos universitetus, ten apstu įvairiausių studentų, tarp jų apstu, daug iš Ukrainos, ir tas skaičius labai stipriai auga. Aš gerai atsimenu, kai prieš 20 metų lankiausi Austrijoje, Vokietijoje, kai atvykdavau į provincijos universitetą, jie irgi dvejodavo, ar išgyvens, nes trūksta studentų. Ir kaip jie išgyveno? Išgyveno kviesdamiesi iš kitur studentus ir gyvena. Valstybė padėjo jiems tai atlikti. Mes nuėjome kitu keliu – naikiname universitetus. Dabar naikiname universitetą mažame iš dalies ir tokiame vidutiniškame regione mieste Šiauliuose. Yra didžiulis skirtumas, ar miestas yra universitetinis, ar neuniversitetinis. Kas ten bus? Dabar labai

lengva nuspėti. Kurį laiką bus Vilniaus universiteto koks nors filialas, koks nors, o po to nieko nebebus. Nebebus universiteto. Tai yra akivaizdu.

Klaipėda sugebėjo, Klaipėdos savivaldybė turėjo geresnę vadovybę, klaipėdiečiams pasisekė. Savivaldybė pasipriešino, dėjo didžiules pastangas, ieškojo sąlyčio su verslu ir įvairiais kitais partneriais, sugebėjo išsaugoti, apginti universitetą. Šiauliai paliko viską savieigai. Dabar Šiauliai nebeturės, nebebus universitetinis miestas. Bus koks nors filialas, fakultetas kurį laiką. Gražiai skambės, kad tai yra Vilniaus universiteto filialas, bet realybė bus nyki.

Plus mes dabar už ką balsuojame? Už tai, kad bus dar parengtos kažkokios sąlygos. Mes net nežinome, kokiomis sąlygomis bus tas prijungimas, bet mes jau pritariame. Tai čia blogi sprendimai.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų išsakytą nuomonę. Kviečiu komiteto pirmininką. Eugenijau Jovaiša, esate pateikęs pasiūlymą dėl 2 straipsnio, siūlote keisti datą. Atsiprašau, E. Jovaiša jūs pats ir pateikėte. Gal tada pasakykite argumentus. Aš pasižiūrėjau į Sergejų, taip.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Kolegos, kalbant su universitetų vadovybėm, konkrečiai su Vilniaus universiteto, aiškėja, kad jie ankstesne data, kur mes planavome birželio 15 dieną, dėl teisinių dalykų tiesiog negali įgyvendinti, nes negali suspėti laiku surinkti senato ir tarybos abu universitetai. Todėl prašo laikytis buvusios datos iki spalio 10 dienos.

Ir dar kitas mano pasiūlymas irgi atsižvelgiant į universitetų norus, tai yra šiek tiek pakeisti pačią 2 straipsnio formuluotę sakant, kad pasiūlyti Vilniaus universitetui ir Šiaulių universitetui iki 2018 m. spalio 20 d. pateikti Lietuvos Respublikos Seimui viešosios įstaigos Šiaulių universiteto reorganizavimo prijungimo prie viešosios įstaigos Vilniaus universiteto būdu sąlygų aprašą.

Tokius pakeitimus komitetas svarstė ir pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, komitetas pritarė iš dalies. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėl viso nutarimo nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Kolegos, mes girdėjome iš tribūnos labai skeptišką požiūrį, ir aš esu linkęs jam tikrai kategoriškai nepritari, nes šiuo atveju Šiauliuose išliks akademija, t. y. tam tikrą savivaldą turintis padalinys. Dabar yra labai intensyviai dirbama išryškinant Šiaulių universiteto akademinės stiprybes, siekiant jas dar labiau sustiprinti ir atsisakyti sričių, kurias ne taip gerai sekėsi vystyti Šiaulių universitetui. Kitaip tariant, vyksta labai įdėmus stiprybių išryškini-mo ir optimizavimo procesas, kurio rezultatas bus akademija, kuri turės savo tradicines stipria-sias vietas, tokias kaip specialiųjų pedagogų rengimas, tokias kaip meno edukacija ir netgi roboti-ka. Kita vertus, bus atsisakyta sričių, kurias universitetas jautė, kad turi turėti, bet negalėjo į visas kryptis vienodai investuoti.

Regioninis poreikis tokios aukštosios mokyklos, veikiančios tame Šiaurės Lietuvos regione, tikrai yra. Aš manau, kad Šiaulių universitetas, veikiantis toliau kaip akademija, iš tikrųjų papild-dys ir sustiprėjęs pratęs Lietuvos aukštojo mokslo (...) sistemą. Aš tikrai nebūčiau skeptiškas, nes matau dirbdamas komitete, kaip giliai yra dirbama su Šiaulių universitetu Vilniaus universiteto, siekiant tenai sukurti tikrai stiprią aukštojo mokslo bazę tose srityse, kur bus dirbama. Tai galėtų būti netgi pavyzdys kitiems besijungiantiems universitetams, kurie jungiasi grynai mechaniškai – sumeta tikrai savo pastatus ir reikalauja didžiulių investicijų. Taigi siūlyčiau pritarti šiam nuta-rimo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Lieku prie savo skeptiško požiūrio. Nemanau, kad ten kas nors bus gero.

PIRMININKĖ. Balsuojame.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 90, prieš – 1, susilaikė 6. Po svarstymo pritarta.

12.58 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1280(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1280(2). Svarstymas. Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas E. Jovaiša kviečiamas pateikti komiteto išvadą. Prašau.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, komitetas svarstė šito įstatymo projektą ir jam priarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. G. Landsbergis yra užsirašęs diskusijai. Matau, kad jis ateina. Prašome.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Jūsų šypsena išties įkvepia pasakyti kokią neblogą kalbą gal vieną ar kitą sykį.

Išties man kelia didelį susirūpinimą šitos teikiamos pataisos, šitas projektas. Aš jau ne sykį esu kalbėjęs ir Seimo salėje apie tai, ką mes šiuo projektu patvirtiname. Lietuvoje yra ne tiek daug akredituotų tarptautinių ugdymo sistemų. Viena iš jų yra tarptautinis bakalaureatas. Tie, kurie esate susipažinę su šia sistema, žinote, kad jinai yra įkurta bene geriausių pasaulyje mokslininkų. Jos pagrindinė atstovybė yra Ženevoje, sistema yra itin dažnai tobulinama, kasmet yra pateikiami jos atnaujinimai. Yra Lietuvoje lygiai taip pat keletas mokyklų, tiek valstybinių, tiek ir nevalstybinių mokyklų, kurios šia sistema vadovaujasi. Ta sistema yra turbūt įgyvendinusi bemaž visus raktažodžius, kuriuos mes esame nors kada nors pasakę, kai kalbame apie švietimo ateitį: apie įtraukų švietimą, apie projektinį lavinimą, apie mokytojų laisvę ir visus kitus dalykus, kuriuos turbūt kiekviena partija norėtų turėti savo programoje ir matyti visose Lietuvos mokyklose įgyvendintus.

Užuot važiavę į Ženevą ir paprašę jų, ką mums reikia daryti Lietuvoje, kad mūsų beviltiškai pasenusi švietimo sistema nors keliais žingsniais priartėtų prie tos, kurią sukūrė geriausi pasaulio mokslininkai, mes darome priešingai – mes parašome laišką, išleidžiame įstatymą, priimame pataisas, kuriomis mes pasakysime Ženevai, kaip jie Lietuvoje turi mokyti. Kolegos, mes atrodsime paprasčiausiai juokingai. Man atrodo, kad mes turėtume daryti vis dėlto tai, ką aš pasakiau pradžioje. Paprašykime jų, paklauskime jų, koku būdu šiandien, sakykime, ar Vilniaus licėjuje, ar Šiaulių gimnazijoje jie sugeba dėstyti pagal tarptautinę programą ir išmokyti mokinius tiek Lietuvos istorijos, tiek pasaulio supratimo, tiek Lietuvos geografijos ir viso kito, kas yra aktualu XXI amžiaus žmogui, išsilavinusiam žmogui. Lygiai tas pats, aš tik paėmiau vieną pavyzdį, lygiai tas pats galioja su prancūziškąja sistema, kuri yra Lietuvoje akredituota, lygiai tas pats galioja amerikietiška sistemai, kuri yra Lietuvoje akredituota. Šiandien mes Švietimo ir mokslo komiteto pirmininko pageidavimu išmokysime pasaulį naujovių.

Mielas Eugenijau, jūs puikiai žinote, kaip veikia tos sistemos. Neabejoju, kad esate susipažinęs su jomis, ir neabejoju, kad netgi ir jūsų jaunimas, kuris lanko tokią sistemą, jus gali įtikinti. Turbūt tarptautinio bakalaureato sistemoje anūkai mokosi, ar ne taip, Eugenijau? Teisingai. Aš manau, kad jūs su jais pakalbėjęs įsitikinsite, kad tai yra ir Lietuvos patriotai, ir Lietuvos istoriją, ir Lietuvos geografiją išmanantys jauni Lietuvos piliečiai, kuriais, neabejoju nė vieną sekundę, jūs didžiuojatės lygiai taip pat, kaip ir kiti jūsų artimieji.

Taip pat aš kviečiu, kolegos, vis dėlto nesikvailinkime, nesudarykime išpūdžio pasauliui, kad šiandien mes ką nors galime išmokyti, nes tikrai atrodysime ne patys išmintingiausi. Geriau pagalvokite apie tai, kad priešingai – išmokime iš tų, kurie gali mums labai daug ką pasiūlyti. Taigi aš kviečiu, kolegos, nepalaikyti šio projekto ir neatrodyti kvailai pasaulio akyse. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau norinčių diskutuoti nėra. E. Jovaiša – dėl vedimo tvarkos.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Aš noriu pasakyti... Ar galima repliką, ar vėliau? (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Žodis dalyvauti diskusijoje, jeigu neprieštarauja Seimo nariai... (*Balsai salėje*) Suteikiame žodį dalyvauti diskusijoje E. Jovaišai.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, gerbiamasis kolega, jūsų sakymas turi labai daug tiesos. Noriu pasakyti, kad iš tikrųjų jaučiu ir jautriai matau tas naujoves, kurios vyksta „Vilnius International School“, Amerikos mokykloje, ir Prancūzų licėjuje, todėl šitas projektas taip stipriai ir pasikeitė – buvo bendra mūsų veikla su komitetu. Aš pats važiavau į vieną iš tų mokyklų, susitikau su direktore R. Juras. Jinai iš pradžių iš tikrųjų buvo išsigandusi, kad čia mėginama uzurpuoti pačią sistemą. Mes išsiaiškinome, kad jokios pačios sistemos mes neuzurpuojame, jos integruoto holistinio mokymo. Mes nesikėsiname į šią mokymo sistemą. Tiesiog prašome atkreipti dėmesį, kad lietuvaičiai, kurie čia mokosi, ir ne lietuvaičiai, kurie čia mokosi, galėtų iš to turinio, kuris yra nustatytas (...) valstybėje, pilniau, labiau atliepti tą mums svarbią dalį. Noriu pasakyti, kad Šveicarija, Ciurichas ar Briuselis nepamatys čia kokios nors invazijos į tas naujas mokymo sistemas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau norinčių kalbėti nėra. Yra gautas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas ir aš labai maloniai prašau komiteto pirmininką E. Jovaišą – dėl Vyriausybės nutarimo galbūt jūs galėtumėte pakomentuoti. Komitetas pritarė iš dalies, ir jūsų argumentus mes norėtume išgirsti. Vyriausybė pateikė nutarimą, tai yra pasiūlymą dėl 1 straipsnio.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Čia yra iš dalies pritari. Kaip tik aš anksčiau kalbėjau, štai tie motyvai, kodėl reikia pataisymų, atsižvelgiant, kad pati mokykla nusistato, nėra imperatyvaus privalomumo. Taigi čia yra pritari iš dalies.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kolegos, ar galime pritari iš dalies? Galime pritari iš dalies. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Ne, neišsakytos. Po diskusijos dar nori kalbėti. Motyvai prieš – A. Gelūnas.

A. GELŪNAS (LSF). Ačiū, pirmininke. Iš tikrųjų matome, kad diskusija nebuvo šiuo klausimu pakankamai išsami. Nors komiteto pirmininkas sakė, kad vyko į vieną iš mokyklų, aš esu gavęs tam tikrų signalų iš kitų mokyklų, kad tai sukeltų pasekmes tų mokyklų kolektyvams, ir finansines, ir žmogiškųjų išteklių papildomą poreikį. Nuogaštavimus išsakė ir tėvai, kad dabar vaikai iš mokyklų grįžta pusę penkių po pamokų. Jeigu būtų didinama apimtis Lietuvos istorijos, Lietuvos geografijos, kitų disciplinų, galimai mokymosi apimtis dar didėtų ir pūstųsi.

Aš manau, kad mes turėtume atsargiai žiūrėti į šitą klausimą ir dar geriau padiskutuoti, pasikvietę tiek direktorius Vilniuje ar Lietuvoje veikiančių tarptautinių mokyklų, suprasdami, kad jose daugiausia mokosi užsienio šalių diplomatai, daug užsienio šalių piliečių, kurie dirba, reziduoja jų šeimos. Taigi aš atsargiai žiūrėčiau į šį klausimą ir raginčiau nepalaikyti dabar šio įstatymo pataisų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Norinčių kalbėti už nėra. Balsuojame dėl Švietimo įstatymo 72 straipsnio pakeitimo.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 61, prieš – 8, susilaikė 27. Pritarta po svarstymo.

13.09 val.

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 2, 3, 4, 7, 8, 14, 17 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2181, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2182 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2181 ir kartu lydintis – Švietimo įstatymo 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2182. Gerbiamasis E. Jovaiša. Pateikimas. Tribūna jums.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Labai ačiū, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, teikiu jums įstatymo projektą, kuris, trumpai tariant, vadinamas etatinio apmokėjimo įvedimo projektu.

Ką norėčiau pasakyti apie šį įstatymo projektą, kas jame yra svarbu ir dėl ko tai reikėtų padaryti? Pirmiausia šis naujasis darbo apmokėjimas keičia iš esmės sistemą, pereinama nuo pamokinio apmokėjimo prie valandinio apmokėjimo per visus metus. Kitaip tariant, mokytojo etatas valandų išraiška būtų 1512. Jau vien tik šis pakeitimas iš pamokinio į tą valandinį padaro mokyklos darbą labiau organizuotą arba, sakyčiau, lankstesnį, nes mokytojas savo daugelį darbo elementų galėtų išdėstyti ne tik tais labai kietai, sakyčiau, susakytais ugdymo turinio laikais, bet galėtų perkelti ir į kitus, tarkime, laikus.

Kitas dalykas, esminis dalykas yra tai, kad dabar mes duodame tris kišenes, vadinamąsias kišenes, arba mokytojo darbo laiką suskirstome į tris dalis: viena dalis yra tos kontaktinės valandos, kurias jis privalo išdirbti, norėdamas įgyvendinti ugdymo turinį. Antra yra pasirengimas kontaktinėms valandoms ir trečia kišenė yra darbas bendruomenei. Žinome, kad mokykloje yra nemažai darbų, už kuriuos mokytojai negauna atlyginimo. Tokiu būdu valstybiškai žiūrėdami mes sukuriame daug papildomų valandų, be ugdymo turinio valandų, kurias apmokame, ir taip kiekvienas mokytojas, daugiau dirbdamas, gali daugiau uždirbti. Šito etatinio apmokėjimo tikslas nėra savaime pakelti atlyginimą, nes jis negali kelti atlyginimo. Atlyginimai yra keliami koeficientais. Bet čia yra galimybė susidaryti kur kas daugiau etato dalių, negu dabar Lietuvos mokytojai turi. Pavyzdžiui, dabar bendrojo ugdymo mokyklose, kurios dirba pamokiniu režimu, yra

maždaug per 32 tūkst. mokytojų. Dabar mokytojai užima maždaug apie 22 tūkst. etatų. Bet noriu jums pasakyti, kad dabar dirbančių mokytojų, kurie turi visą etatą, t. y. 36 pamokas, yra tik 5 %. Visa didžiulė masė mokytojų negali susidaryti viso krūvio dėl įvairių priežasčių. Pirmiausia, ar jie yra mažakomplektėse mokyklose, ar jie yra vidutinio komplekto mokyklose, ar jie yra didžiaikomplektėse mokyklose? Kokios specialybės mokytojai jie yra, ar biologai, kurių porą valandų per savaitę, ar lituanistai, kur vien iš lituanistikos užtenka susidaryti visą krūvį, ar jie yra matematikai, kur vėl užtenka, ar pirmosios užsienio kalbos? Yra labai daug elementų, kurie dabar pažeidžia mus, mokytojus. Štai šios papildomai įvestos valandos ir apmokamos valandos sudaro palankesnes sąlygas mokytojams siekti kad ir netiesiogiai, bet didesnio uždarbio.

Jeigu valstybės mastu kalbėtume, tai galiu jums pasakyti, kad šiuo metu apmokėti švietimo darbuotojams, apmokėti bendrojo ugdymo mokykloms cirkuliuoja apie 380 mln. Sakysime, apie 400 mln. Per dvejus su puse metų į šį cirkuliuojantį pinigų katilą bus įlieta 95 mln., tai yra apie 100 mln. Tai jau galima pasakyti, kad vidutiniškai mokytojo atlyginimas gali padidėti 20 %. Suprantamas dalykas, kad etatinis mokytojų apmokėjimas nėra pats vienas sau dokumentas, kaip čia yra teisingai pasakoma. Tai yra ir tolesni poįstatyminiai aktai, kurie tačiau nėra šito įstatymo objektas. Tai yra poįstatyminis aktas apie mokyklų finansavimo sistemą ir poįstatyminis aktas apie mokyklų tinklo principinę, sakyčiau taip, schemą arba mokyklų tinklo sutvarkymą. Bet tai yra Vyriausybės kompetencija. Pabrėžiu, šito įstatymo kaip įstatymo tarsi neliečia, bet kiekvieni mano paminėti dalykai turi reikšmę ir pulsuoja kartu. Etatinis apmokėjimas jautriai reaguoja į šiuos pakeitimus.

Gerbiamieji kolegos, aš galiu daug papasakoti čia motyvų, kodėl reikėtų tokio etatinio apmokėjimo. Norėčiau dar priminti, kad pasaulinėje praktikoje absoliučioje daugumoje valstybių yra etatinis apmokėjimas. Mūsų kaimynai estai jau įsivedė etatinį apmokėjimą. Aš kalbu apie posovietinius gyvenimo... Latviai žengė tokiu pačiu keliu. Lenkijos valstybė, man regis, taip pat turi etatinį apmokėjimą. Taigi šitas kelias yra kelias padidinti mokytojų saugumą ir, suprantama, į geriau organizuotą mokytojų ir mokyklos darbą.

Gal aš daugiau įžanginių žodžių ir nešnekėsiu. Turbūt visi mes vienaip ar kitaip esame su tuo susipažinę. Užbaigdamas šitą kalbą sakyčiau, lauksiu klausimų.

PIRMININKĖ. Ačiū už pateikimą. Jūsų nori paklausti 22 Seimo nariai. Manau, kad kolegoms pageidaujant galbūt laiką ir pratęsimė.

Pirmasis klausia J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, aš turėjau porą klausimų, bet į vieną klausimą jūs jau atsakėte dėl esamo ir būsimo finansavimo. Aš noriu paklausti apie profsąjungas. Daug kartais girdime netiesos, visokio eskalavimo. Vis dėlto koks galutinis variantas yra su profsąjungomis? Sutarimas?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, profsąjungos aktyviai šitame procese dalyvavo maždaug daugiau kaip metus laiko. Visos profsąjungos dalyvavo Švietimo ir mokslo ministerijos organizuotoje darbo grupėje. Nevienodai aktyviai, bet, sakyčiau, paskutiniame, finaliniame etape, kada mes atėjome į Seimą šnekėtis su profsąjungomis, kadangi šakinėje profsąjungų sutartyje yra punktas apie tai, kad etatinio apmokėjimo tvarka, sistema turi būti aprobuota ir raštiškai patvirtinta profsąjungų, todėl didžiosios profsąjungos, išskyrus A. Navicko profsąjungą, kuri apskritai nedalyvavo šitame galutiniame procese ir negynė, sakyčiau, savo mokytojų interesų, visos kitos organizacijos yra pasirašiusios kovo pradžioje šitą susitarimą. Štai tokia yra tikroji padėtis.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia M. Majauskas. Ruošiasi G. Vasiliauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, jūs kalbate apie tai, jog priėmus šiuos pakeitimus vidutiniškai mokytojų atlyginimas turėtų didėti net 20 %. Tačiau mokytojai pedagogai rašo, jog jūsų žadamas medus jiems visai nesaldus, nes priėmus šiuos pakeitimus kai kurių mokytojų atlyginimai gali mažėti ir 50, ir 200 eurų. Ar galite patikinti, kad priėmus šią pertvarką nė vieno mokytojo Lietuvoje dėl šios pertvarkos atlyginimas nesumažės? Vienas klausimas.

Antras klausimas. Kaip žinoma, mokslo metai baigiasi ir mokytojai keliauja į užtarnautas atostogas. Administracijos taip pat ruošiasi ateinantiems mokslo metams ir dabar liks mažiau nei trys mėnesiai, jeigu bus priimtas šis sprendimas, ar tai nėra skubotas sprendimas ir ar administ-

racijos suspės pasiruošti? Taigi du klausimai: ar nemažės nė vienam mokytojui atlyginimas ir ar suspės pasiruošti?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Labai ačiū tamstai. Pirmiausia noriu pasakyti, mokytojų atlyginimai negali mažėti iš esmės, nes niekas įkainių nesumažina, niekas iš jų buvusio darbo nepaima. Vienintelis dalykas, kas gali įvykti, kad dėl tos naujos skaičiavimo metodikos jiems gali padidėti tie pinigai vidutiniškai 20 %, nelygu, kokį jie patys etato dalį gali susidaryti. Taip, dabar eskaluojama ir yra sakoma, ir iš tikrųjų teisingai sakoma... Yra puslapis, kaip žinoma, *etatinis.lt*, ten yra skaičiuoklė ir dažnas mokytojas įsiveda ir savo siaubui pamato, kad ten jo atlyginimas yra mažesnis.

Aš noriu atkreipti dėmesį – mes šitą problemą įvertinome. Yra dvi priežastys, kodėl tas skirtumas susidaro. Jie neatkreipia dėmesio, kad tenai, toje skaičiuoklėje, yra skaičiuojamas bazinis atlyginimas. Ten nėra priedėlio, kurį jis gauna atskirai, kuris nėra bazinis atlyginimas. Ir nėra pasusiskaičiavę, nėra įsivedę sudėtingumo koeficiento, kuris yra, irgi žinote, už darbą su sunkiais vaikais ir panašiai, ir t. t., sudėtingumo koeficiento. Kai mokytojai atkreips dėmesį į tai ir įves, nes ten yra vieta, kur įvesti, jie pamatys, kad jiems tikrai niekas nesumažėja.

Antras. (Balsai salėje) Taip, dėl šitų dalykų. Kas dirba mokykloje, žino, tokia praktika yra – mokslo metams baigiantis, faktiškai iki birželio vidurio, birželio pradžios, yra planuojamas tolesnis mokyklos darbas. Pagal tas apimtis, kurios yra, kadangi niekas neplanuoja sumažinti kokių nors dalykų, tik atvirkščiai, padidinti, direktorius turi visą teisę projektuoti į ateitį, kokia bus jo mokykla nuo rugsėjo 1 dienos. Yra antras etapas, kada ateina galutiniai skaičiai ir patvirtinimai, t. y. rugpjūčio pabaiga, kada savivaldybių tarybos pagal turimus juridinius dokumentus jau galutinai patvirtinta visą komplektiškumą ir mokyklų finansavimą. Klausimas toks... Mokytojai gali dirbti, direktoriai, turiu omenyje, gali dirbti, klausimas tik toks, ar mes sugebėsime priimti įstatymo projektą iki liepos mėnesio? Vienas klausimas.

Antras klausimas – ar bus parengti poįstatyminiai projektai? Poįstatyminiai projektai yra parengti, kaip tikina Vyriausybė. Aš atsakiau?

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia ne G. Vasiliauskas, o A. Norkienė, nes jis išsibraukė. Ruošiasi L. Staniuvienė.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, sakykite, kas laukia kaimo mokyklų po šito etatinio mokėjimo įvedimo?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Atsiprašau, neišgirdau.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Kas laukia kaimo mokyklų įvedus etatinį apmokėjimą mokytojams? Dėkui.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Geras klausimas. Kaip žinia, koalicijos programoje yra vis dėlto labai aiškiai nusakytas imperatyvas didinti kaimo mokyklų mokymo kokybę ir išsaugoti kaimo mokyklas. Čia turima omenyje, aš labai noriu pabrėžti, turima omenyje, programoje yra tikrai pirmos–ketvirtos klasės, arba pradinės, o kitas – nuo penktos, šeštą, septintą, aštuntą, kada prasideda dalykinis mokymas, tada jau iš tikrųjų reikia vežti į tas mokyklas, kur yra dalykiniai mokytojai ir kur yra geresnis mokymas.

Noriu pasakyti, kad šitas etatinis apmokėjimas provincijai arba, kitaip tariant, tiksliau būtų pasakyti mažakomplektėms mokykloms, yra parankus, nes jie sugebės, kadangi kaimo vietovėje yra daug darbų, susietų su bendruomene, žinote, kad kaimo mokyklos mokytojas turi būti kaimo šviesuolis... Iš tos kišenės, darbas su vietos bendruomene ir su mokyklos bendruomene, pinigų kapšelis ateina ir jis padidins galimybę gauti didesnę atlyginimą kaimo vietovėje. Aš atsakiau į klausimą?

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia L. Staniuvienė. R. Šarknicko nematau, todėl ruošiasi G. Stepovičius.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Gerbiamasis panešėjau, viena iš idėjų Lietuvai – iki 2025 metų mokytojo prestižo kėlimas. Ar etatinio apmokėjimo įvedimas, mokytojų apmokėjimo įvedimas prisidės prie mokytojo prestižo kėlimo? Jeigu prisidės, tai kaip? Vienas klausimas.

Kitas klausimas. Kalbama apie mokytojus, jog etatinis apmokėjimas įtvirtins geresnes socialines garantijas, socialinį saugumą mokytojams. Žodžiu, kalbama apie socialinę gerovę. Ar įvedus etatinį apmokėjimą bus galima kalbėti ir apie vaikų, moksleivių, tėvų, visos mokyklos bendruomenės socialinį saugumą? Jau dabar yra...

PIRMININKĖ. Kolege, klauskite.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Taip. Atsakykite. Du klausimai.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji, noriu pasakyti taip. Aš jau minėjau, kad etatinio apmokėjimo įvedimas ir yra projektuojamas su mintimi, kad mokytojas būtų labiau apgintas, kad jis būtų socialiai apgintas. Prie mokytojo prestižo, be abejo, prisidės tai, kad jis yra apgintas ir kad jis gauna didesnę atlyginimą, kad jisai geriau gali planuoti savo darbą. Bet to neužtenka patrauklumui didinti. Tas patrauklumas ateina per daugybę kitų veiklių ir nutarimų. Vien tik etatinis apmokėjimas – taip, bet jo nepakanka padaryti tai, ko mes norėtume.

PIRMININKĖ. Klausia G. Steponavičius. Ruošiasi E. Pupinis.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Ačiū, pirmininke, už pristatymą.

Pirmas dalykas. Jau šią savaitę baigiasi, bent jau pradinukams, mokslo metai, o Seimas tik pradeda svarstyti šį klausimą. Visi laukia, nesulaukia paskelbtų poįstatyminių aktų, kurie yra paskelbti, bet jų dar niekas nematė. Mokyklų finansavimo ir tinklo taisyklių taip pat niekas, net komiteto nariai, dar nėra matę. Jūs sakote: direktoriai ir visi kiti, planuokite, ruoškitės rugsėjo 1-ajai. Gerbiamasis pirmininke, čia yra didžioji bėda su skubos naudos gaudymu.

Bet mano trumpas klausimas yra toks. Pagal šį pateiktą projektą miestuose su didelėmis klasėmis dirbantys mokytojai turės dirbti, turės 100 valandų daugiau kontaktinių pamokų, lyginant su mažakomplektėmis mokyklomis, ir jiems nebeliks pagal šitą modelį valandų trisdešimties vaikų darbų taisymui, lyginant su tuo, kad su dešimties vaikų klasėje nekontaktinių valandų darbų taisymui turės du ar tris kartus daugiau mažų mokyklų mokytojai. Kur jūs matote motyvaciją ir orientaciją kokybės link?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas kolega, pirmiausia niekas nesakė, kad turi būti vienas etatas. Jeigu jis dirbs daugiau valandų, jeigu jam bus daugiau valandų, tai jis turės galimybę turėti ir daugiau negu vieną etatą.

O jeigu kalbėtume apie giluminį dalyką, kurį jūs palietėte, norėčiau pasakyti, kad vis dėlto mokytojų darbe yra tam tikros diskriminacijos. Kaip aš ją suprantu? Pažiūrėkime, kaimo mokykloje yra biologijos mokytojas. Yra vidutinio komplektiškumo biologijos mokytojas. Ir yra didelės mokyklos biologijos mokytojas. Pažiūrėkime, kas darosi? Kaimo mokykloje biologijos mokytojas, turintis tokį pat išsilavinimą, negali gauti daugiau darbo, negu gali gauti, nes jį riboja mokinių arba komplektiškumas riboja. O jo išsilavinimas yra visiškai toks pat, kaip ir biologijos mokytojo, dirbančio didelėje komplektinėje mokykloje. Štai ir atsakymas. Tam tikra prasme tai yra diskriminacijos mažinimas tarp pačių mokytojų. Tarp pačių mokytojų. Ir atotrūkio mažinimas tarp mažų mokyklų mokytojų atlyginimo ir didžiųjų mokyklų mokytojų atlyginimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Gerbiami kolegos, norėčiau pasitarti. Iš norinčių 20-ies paklausti paklausė penki. Ar galime dar penkias minutes pratęsti klausimų laiką? (*Balsai salėje*) Pasiūlykite, balsuosime. 10 minučių? Įjungiu. S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų čia daug kas dar nori paklausti, tema aktuali, gal tikrai leiskite iki slapto balsavimo visiems paklausti, kas sugebės.

PIRMININKĖ. Yra du projektai. Sutarkime, gal dar 10 minučių klausinėjame.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Aš prašau 15 minučių, jeigu galima.

PIRMININKĖ. Gerai. Balsuojame. Kas už tai, kad 10 minučių, balsuoja spausdami mygtuką „už“, kas 15 minučių – mygtukas „prieš“. 13 minučių mes jau klausinėjome ir atsakymai į klausimus buvo pateikti.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Nesvarbu, ar taip, ar taip, aš į viską atsakysiu.

PIRMININKĖ. Balsavo 93 Seimo nariai: už 10 minučių balsavo 67, už ilgesnį laiką – 26, už 15 minučių. Tai nustatome 10 minučių laiką.

Dar klausiamo. Žodis suteikiamas paklausti E. Pupiniui. Ruošiasi M. Adomėnas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas komiteto pirmininke, čia jau G. Steponavičius pradėjo klausiti apie tą galbūt neteisybę. Gaila, kad galbūt nežiūrėjo Teisės departamento... nes aš manau, kad asmenys, dirbantys ar bendrojo lavinimo mokyklose, ar profesinėse mokyklose, vis dėlto dirba gana panašiai. Iš tikrųjų aš nemanau, kad dalyko dėstymas bendrojo lavinimo mokykloje

yra sudėtingesnis negu profesinėje mokykloje. Gal galėtumėte paaiškinti? Aš tai žinau, kaip čia buvo pasielgta ir kodėl taip sudėliotos tos valandos. Gal galėtumėte paaiškinti ir visiems, kodėl taip atsitiko? Ir ar nemanote, kad tai iš tikrųjų diskriminacija, nes ir profesinių mokyklų dėstytojai turi tikrai labai daug rengtis paskaitoms ir jiems reikalingos nekontaktinės valandos: technologijos atnaujinamos, viskas atnaujinama, faktiškai per metus mažiausiai po 10 dienų turi išvykti tam, kad mokytųsi apie naujus įrengimus. Prašau atsakyti į šį klausimą.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū. Iš tikrųjų, kolega Edmundai, taip ir yra. Kai vyko derybos dėl etatinio apmokėjimo, tai būtent profesinių mokyklų ir menų mokyklų atstovai, kiek aš žinau, neva prašė daugiau turėti kontaktinių valandų, motyvuodami tuo, kad, pavyzdžiui, muzikos mokykloje, meno mokykloje arba profesiniame rengime tas kontaktas yra labai reikalingas, ir štai bendru sutarimu neva tai, arba man taip sako, 924 valandos buvo paskirtos būtent kontaktui. Tiesą sakant, jeigu paimtume bendrojo ugdymo mokyklas, kur trikomplektinėse vietose yra 688, 732 ir 776, ir jeigu pridėtume tas 160 valandų, kurias dirba beveik kas antras mokytojas kaip klasės vadovas, tai, tiesą sakant, vidurkis gali būti labai panašus. Aš noriu pasakyti, gerbiamas Edmundai, čia yra pateikimas ir šituos dalykus su socialiniais partneriais reikės galutinai išsiaiškinti, kaip čia yra su tomis 924 valandomis. Kitaip tariant, problema visiems mums žinoma.

PIRMINKĖ. Ačiū. Klausia M. Adomėnas. Ruošiasi J. Razma.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas projekto iniciatoriau, laikas nenumaldomai artėja, kai norima įgyvendinti. Rugsėjo pirmoji jau netrukus, o klausimų tik daugėja. Čia yra fundamentali tokia problema, nes iš tikrųjų krūviai Lietuvoje yra labai nelygūs.

Susidaro išpūdis, kad šiuo įstatymo projektu yra bandoma surasti būdą, kaip sukurti visą etatą mokytojams, dirbantiems su mažomis klasėmis, kur iš tikrųjų trūksta vaikų sukomplektuoti net normalią klasę, ir tam yra surandamas būdas kaip tas darbas su bendruomene. Bet tada arba mokytojai, dirbantys didesnėse mokyklose su didesnėmis klasėmis tiesiog visai lieka be kišenės darbui su bendruomene, kitaip tariant, jų visas etatas yra užpildomas pamokų ir namų darbų tikrinimo, arba tada reikia samdyti papildomai mokytojų, kurių ir taip trūksta.

Kitaip tariant, ar nematote, kad šitas jūsų projektas sukuria papildomą įtampą ir taip gana daug problemų turinčioje sistemoje?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas kolega, kiekviena nauja sistema yra pažeidžiama, kaip ir iki tol buvusi sistema, kurią mes norime keisti, yra pažeidžiama. Šita sistema – etatinis mokytojų apmokėjimas – kaip tiktai yra skirta, kad kažkokiu būdu ar aiškiau būdu galėtume pasiekti, kad Lietuvoje mokytojų, kurie turi visą etatą, padaugėtų. Perspektyvoje planuojamas santykis 60:40, kad būtų 60 su visu etatu, 40 neturėtų to viso etato. Nemanau, kad čia mes darome blogiau.

PIRMINKĖ. Dėkoju. Klausia J. Razma. Ruošiasi A. Gumuliauskas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, jūs turbūt neneigsite, kad projektai parengti vyriausybėje struktūroje – Švietimo ir mokslo ministerijoje. Tai rodo ir projektų metaduomenys. Sakykite, kodėl jūs, grupelė Seimo narių, uzurpavote Vyriausybės autorines teises? Ar šiuo atveju situacija yra tokia, kad Vyriausybė nori šiek tiek nusiplauti rankas nuo atsakomybės, pastovėti nuošaly matydama, kad nebus viskas gerai dėl to etatinio apmokėjimo įgyvendinimo, ir kad galėtų pasakyti: žinote, Seimo nariai pateikė, Seimas priėmė, o mes čia vargšai per galvą vertėmės su poįstatyminiais aktais. Nes formaliai dabar, kadangi tai yra Seimo narių projektas, mes net priva-lėsime prašyti Vyriausybės išvados ir gaišime laiką. Kodėl to projekto neteikė Vyriausybė?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas kolega, klausimas labai rimtas ir labai geras. Aš pradžioje pasakysiu principinę nuostatą. Koalicija mano, kad darbas su Vyriausybe yra absoliučiai būtinas norint pasiekti rezultatą. Komitetas ir koalicijos komiteto nariai prie šito projekto buvo nuo pat pradžios.

Jeigu kalbėtume apie mane, aš esu vienas iš tų autorių, kurie pasiūlė tą trejopą kišenę (...) ir pasiūlė, kaip ir aukštosiose mokyklose, tą sistemą turėti visų metų valandas, o ne eiti per savaitę, kas sutrukdo.

Kodėl Vyriausybė neteikė? Vyriausybė, kaip jūs žinote, pateikė, tačiau buvo neigiamas konstitucinis vertinimas, jūs prisimenate, dėl šitų A2 lygio konstitucinis vertinimas. Dėl to, kad mes dirbame kartu, ir dėl to, kad galime žengti greičiau, nes laikas yra svarbus, arba priimsime, arba

nepriimsime, buvo priimtas toks sprendimas eiti per Seimo narių grupę, kurie susipažinę su šiuo etatiniu apmokėjimu. Toks sąžiningas atsakymas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Gumuliauskas. Ruošiasi V. Ažuolas.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Kaip žinoma, mokyklų finansavimo problema yra ir savivaldybių reikalas. Sakykite, būna tokių situacijų, kada savivaldybės mato mokyklą, kur galbūt mokinių skaičius nėra toks, kuris atitiktų mūsų nustatytą kompleksą, galbūt ten mažiau vienu mokiniu. Kaip tada būtų galima organizuoti ugdymo procesą ir kaip tada organizuoti patį mokyklos finansavimą?

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamasis kolega Arūnai, tai yra jau Vyriausybės kompetencija, t. y. finansavimo modelis, bet galiu atsakyti labai aiškiai – mes pereiname prie, sakyčiau, mišraus modelio, kada įvedame klasės kompleksą ir kartu yra svarbus ir mokinių skaičius, t. y. ir mokinio krepšelis, ir klasės kompleksas. Kokia gali būti... Koks privalumas šito dalyko. Tai štai, žiūrėkite, jeigu anksčiau kiekvienas krepšelis, kiekviena vaiko galva buvo vertinama pinigais, nesvarbu, koks tavo bus, ar 15, ar 16, tau auga. Dabar įvedus kompleksą, sakykim, tarp 20, tarp 21 ir 30, yra nesvarbu, ar tu turėsi 25, ar 26, 27, 28, 29, tau finansavimas lieka tas pats. Tada nereikia mokyklai bėgti paskui tą vaikiuką, vilioti jį iš kitos mokyklos ar kitur. Taip, atsiranda kritinis momentas po 30. 31 ir automatiškai klasės krepšelis dalinamas į dvi dalis – 15, 16, išlaikant tą patį finansavimą. Atsakiau?

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Mielas kolega, toks klausimas būtų. Iš tikrųjų džiugu, kad finansavimas didės apie 20 %, bet kaip išvengti tokių dalykų, kaip atsitiko sveikatos apsaugos sistemoje, kai įstaigoms buvo padidintas finansavimas, bet kai kurios įstaigos tą padidėjimą nukreipė kitoms dalykams? Kaip manote, kokia tai galėtų būti priemonė – ar kiekvienos įstaigos, rajone esančios, parodymas, kad tie pinigai padidėjo ir kad tuos pinigus tikrai turi skirti mokytojams apmokėti? Kaip išvengti to piktnaudžiavimo?

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Kolega Valiau, čia yra vėlgi naujovė. Kaip būdavo anksčiau? Duodami pinigai, valstybė duoda pinigus, savivaldybė gauna tuos pinigus, tam tikrą pinigų kapšą, įskaičiuojant taip pat ir direktorių, ir direktorių pavaduotojų, skyrių vedėjų, ir pagalbos mokiniui – visas tarnybas, ir savivaldybė tauš – maždaug 6 % pasiima sau. Pasiima sau ir tų 6 % jinai faktiškai negražina. Jinai pasidaro rezerva, kad išlaikytų tai, ko negali išlaikyti, arba ką nors kitą paremtų. Dabar pagal tą naująją sistemą mes duosime ką? Maždaug 80 %, visus pinigus atiduodame ugdymo turiniui ir toms veikloms virš ugdymo turinio, kurias reikia įgyvendinti, 20 % atiduodame savivaldybei. Savivaldybės neturi teisės jau paimti iš tų 80 %, bet turi prievolę duoti pagal nustatytą kompleksą – ar keturi, ar penki, ar šeši su pagalbos priemonių... kurie reikalingi etatai. Tokiu būdu jie neturėtų turėti teisės nenusiūsti pinigų ten, kur jie turi būti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į daugelį klausimų. Motyvai už – A. Papirtienė.

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, Lietuvos mokytojai yra vieni iš nedaugelių Europoje ir vieninteliai viešojo sektoriaus darbuotojai Lietuvoje, kuriems yra mokama už valandas. Nauja darbo apmokėjimo tvarka mokytojams suteiks daugiau socialinio teisingumo, stabilumo ir saugumo, nes neberekės mokytojui prieš kiekvieną rugsėjį kovoti dėl kiekvienos jam tarifikuojamos pamokos valandos, nuo kurios jam priklauso atlyginimas. Mokytojui pagaliau bus sumokėta už didesnę dalį darbų, kuriuos jis ir taip dirbo, ir dirba dabar mokykloje. Mokytojų atstovai, švietimo profesinės sąjungos, išskyrus vieną, etatiniam modeliui pritaria ir labai prašo jo neatidėlioti. Dėl etatinio modelio yra susitarta ir Nacionalinėje švietimo kolektyvinėje sutartyje.

Mokyklų vadovų asociacija pritaria pačiai etatinio idėjai pritaria. Tik jiems kelia nerimą pasirodžiusi skaičiuoklė ir būsima finansavimo tvarka.

Dėl to jie iš šitos skaičiuoklės atlyginimo didėjimo kažkodėl nemato.

Kitas dalykas, jiems kelia nerimą vėluojantys priimti reikalingi teisės aktai, kurių pagrindu mokykla susidėlios savo tvarkas. Taigi vėluojame. Nebevilkinkime daugiau proceso. Taisykime, jeigu ką reikia pataisyti, tobulinkime, teikime pasiūlymus. Galų gale svarstykime apie vienokį ar kitokį pereinamąjį laikotarpį, per kurį mokyklos viską ramiai susidėliotų...

PIRMININKĖ. Laikas, kolege.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). ...neužpulkime kontroliuoti vadovų nuo rugsėjo 1-osios, tegu jie tvarkingai viską susideda, dirbkime toliau, tobulinkime, bet nestabdykime. Labai prašau, siūlau oponentams patraukti į šalį politines ambicijas ir vardan Lietuvos mokytojų pritarti etatinio modelio įstatymo projektui po pateikimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Majauskas – nuomonė prieš.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Prisiminkime, jog mokytojų yra nemažai. Pedagogų, dirbančių bendrojo ugdymo mokyklose, yra apie 30 tūkst. Vieni dirba kaimuose, rajonuose, kiti dirba miestuose. Taip jau yra, jog kaimų mokyklų klasės krūvis yra reikšmingai mažesnis. Mažiau vaikų, mažiau mokinių, mažesnės klasės, mažesnis krūvis. Natūralu, jog ten apmokėjimas tampa po truputį vis mažesnis, nes reikia išlaikyti patalpas, reikia mokėti už šildymą, komunalines paslaugas, elektrą, administracijos, ūkio darbuotojus. Mokytojų atlyginimams lieka vis mažiau.

O miestuose klasės yra pergrūstos. Mokytojai dirba įsitempę, dieną naktį turi taisyti darbus, turi pasiruošti pamokoms, turi įvairiausių kitų užsiėmimų ir jiems neužtenka laiko. Ką jau kalbėti apie tai, kad jiems neužtenka atlyginimo, kuris yra skiriamas.

Visos šios reformos esmė yra iš esmės miestuose dirbančių mokytojų sąskaita gelbėti kaimo mokyklas. Viskas gerai, jeigu užtenka pinigų. Bet kodėl visa tai daryti sąskaita tų, kurie dirba mieste, kurie dirba su didelėmis, perkrautomis klasėmis?

Dar daugiau. Šiandien iš komiteto pirmininko neišgirdau užtikrinimo, jog dėl šios pertvarkos absoliučiai nė vienam pedagogui atlyginimas nesumažės. Nes jeigu iš tikrųjų sumažės jau ir taip pats mažiausias Europos Sąjungoje mokytojų atlyginimas, tokiai pertvarkai mes pritarti tikrai negalime.

Trečias dalykas. Gerbiamieji, iki rugsėjo 1 dienos, priėmus šį sprendimą, tikrai liks mažiau negu trys mėnesiai. Kaip ir minėjau, mokytojai išeina atostogų, pedagogai išeina užtarnautų vasaros atostogų, nes sunkus darbas. Mokyklų administracijos tikrai nepasiruoš sklandžiam tokio projekto įgyvendinimui. Jeigu jau sutariame, kad toks sprendimas reikalingas, pasikalbėkime apie...

PIRMININKĖ. Laikas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). ...racionalų įgyvendinimo terminą. Todėl kviečiu šioje stadijoje projekto nepalaikyti.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kolegos, žinote savo apsisprendimą, daug klausinėjome. Kviečiu balsuoti, paskelbiau balsavimo pradžią. (*Balsai salėje*) Juolab kad mes susitarėme, kad 13 val. 50 min. pradėsime slaptą balsavimo procedūrą.

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 67, prieš – 9, susilaikė 30.

Kolegos, posėdis dar nesibaigė. Skelbiu, kad kaip pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas, kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną.

Balsų skaičiavimo komisija: V. Ačienė, P. Gražulis, R. Juška, Č. Olševskis, A. Sysas, G. Skaistė, A. Skardžius ir O. Valiukevičiūtė. Slaptas balsavimas pradėdamas dabar, už vienos minutės – 13 val. 50 min., baigiamas 14 val. 10 min.

Likę neapsvarstyti mūsų darbotvarkės 1-20 ir 1-21 klausimai nukeliami į vakarinį posėdį. Siūlau juos įrašyti po 2-5 klausimo – po Biudžeto sandaros įstatymo, finansų ministro pateikimo, prieš Pilietybės įstatymą. (*Balsai salėje: „Nebaigtas svarstyti! Dar pateikimas.“*)

A. ARMONAITĖ (LSF). Atsiprašau, dėl vedimo tvarkos.

PIRMININKĖ. A. Armonaitė. Prašom.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju. Išties dėl vedimo tvarkos noriu pasisakyti. Labai gaila, kad kolegos nematė interesų Vilniaus, Kauno, Klaipėdos mokyklų, kurios yra perpildytos, kuriose mokosi didžioji dalis Lietuvos mokinių. Pateiktas projektas, kuriam buvo pritarta, reikalauja daug finansų, reikalauja Vyriausybės nuomonės, nes tai yra vis dėlto Seimo narių iniciatyva, ne Vyriausybės. Dėl to aš prašau Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Galime sutarti bendru sutarimu? Aš manau, kad Vyriausybė greitai ir apsvaistytų, nes tai būtų solidu, pasiūlymas reikalauja finansavimo. Bendru sutarimu prašome Vyriausybės išvados.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Repliką ar galima po balsavimo?

PIRMININKĖ. Replika – K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau kolegei, kuri čia mus kvietė politinių ambicijų atsisakyti. Aš siūlau jai kaip tik politinių ambicijų niekada neatsisakyti. E. Masiulis atsisakė – prastai baigėsi, M. Bastys atsisakė – prastai baigėsi. Mes esame politikai ir turėkime ambicijų.

PIRMININKĖ. Visos replikos išsakytos, slaptas balsavimas pradėtas. Rytinio posėdžio baigti negalime, jį paskelbsime po balsavimo rezultatų.

15 valandą kviečiame sugrįžti į šią posėdžių salę.

Pertrauka

PIRMININKAS (**A. NEKROŠIUS**, *LVŽSF*). Gerbiami kolegos, skelbiu vakarinį posėdį pradėtą. (*Gongas*)

Registruojamės.

Teisingai, gavau pastabą, kad rytinis posėdis dar nepasibaigė. Tai norėčiau pabaigti rytinį posėdį ir pradėti vakarinį. Taigi skelbiu rytinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 179 STENOGRAMA

2018 m. gegužės 29 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. NEKROŠIUS ir I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Pradedame vakarinį posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis. Užsiregistravo 62 Seimo nariai.

15.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininku“ projektas Nr. XIIIIP-2156(2) (priėmimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, norėčiau paskelbti balsų skaičiavimo protokolus dėl Seimo nutarimo „Dėl Edmundo Sakalausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininku“ projekto Nr. XIIIIP-2156(2) priėmimo. Iš viso buvo išduota 104 biuleteniai, rasta biuletenių 104, galiojančių 102, negaliojančių 2.

Šio nutarimo priėmimas

Už pasisakė 85 Seimo nariai, prieš – 11, susilaikė 6. Ir pasirašo balsų skaičiavimo pirmininkas. Taigi Seimo nutarimas „Dėl Edmundo Sakalausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininku“ priimtas. (*Gongas*)

15.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XIIIIP-2108(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas protokolas dėl Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininku paskyrimo Stasio Žirgulio“ projekto priėmimo. Iš viso... Ir kitas balsų skaičiavimo protokolas dėl Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“, S. Žirgulio. Iš viso išduota 104 biuleteniai, rasta biuletenių 104, galiojančių 103, negaliojančių 1.

Šio nutarimo priėmimas

Už pasisakė 76, prieš – 15, susilaikė 12. Pasirašė balsų skaičiavimo grupės pirmininkas. Seimo nutarimą „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo“ skelbiu priimtą. (*Gongas*)

15.04 val.

Vyriausybės pusvalandis

Švietimo ir mokslo ministrės Jurgitos Petrauskienės pranešimas: „Aukštojo mokslo pertvarka: pažanga ir tolesni žingsniai“

Grižtame prie vakarinio posėdžio darbotvarkės 2-1 klausimo – Vyriausybės pusvalandis. Švietimo ir mokslo ministrės M. Petrauskienės pranešimas „Aukštojo mokslo pertvarka: pažanga ir tolesni žingsniai“. Prašom, ministre, į tribūną.

J. PETRAUSKIENĖ. Laba diena, gerbiami kolegos. Gerbiamieji Seimo nariai, aukštojo mokslo pertvarka yra viena iš esminių šios Vyriausybės reformų ir tai irgi yra struktūrinė švietimo reformos dalis.

Prisimenant pačią pradžią, patį tikslą, į ką orientuota aukštojo mokslo pertvarka, tai pirmiausia tai yra siekis sustiprinti aukštojo mokslo kokybę, tarptautinį konkurencingumą, atitiktį valstybės, visuomenės poreikiams. Visi darbai, kurie yra vykdomi, ir sprendimai, kurie jau yra priimti, kurie yra rengiami, yra formuojami trimis pagrindinėmis kryptimis: pirmiausia aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo sistemos stiprinimas; aukštojo mokslo finansavimo sistemos pertvarka ir aukštojo mokslo institucijų tinklo pertvarka. Ką jau esame kartu bendromis pastangomis parengę per šiuos metus, tai yra vienas žingsnis siekiant stiprinti aukštojo mokslo kokybę, tai yra užtikrinti, kad kiekvienas, kuris yra pasirengęs, kuris yra motyvuotas, pasirengęs studijuoti aukštąjį mokslą, turėtų galimybę įstoti į aukštąsias mokyklas ir kad tie resursai aukštųjų mokyklų būtų tikslingai panaudojami būtent šia kryptimi.

Taip pat vienas iš iššūkių siekiant stiprinti aukštojo mokslo kokybę yra užtikrinti studijų programų kokybę ir subalansuoti jų pasiūlą. Dar prieš porą metų turėjome tarp Europos Sąjungos šalių bene didžiausią pasiūlą studijų programų ir bene didžiausią dubliavimą studijų programų tiek tarp atskirų aukštojo mokslo institucijų, tiek tarp atskirų miestų. Keli sprendimai, kurie buvo priimti siekiant sustiprinti koncentraciją akademinio potencialo, mažinant fragmentaciją sistemos, taip pat studijų programų dubliažą, yra sietini su rentabilumo reikalavimais aukštųjų mokyklų studijų programoms ir su slenkstiniu balu mūsų stojantiesiems. Kalbėdami apie aukštojo mokslo kokybę, puikiai suprantame, kad pasirengęs ir motyvuotas stojantysis yra labai svarbu norint pasiekti gerų rezultatų. Kaip ir minėjau, taip pat studijų programos.

Pačios aukštosios mokyklos, vykstant pertvarkai, jau pernai iš studijų programų registro išregistravo apie 100 studijų programų. Dalį studijų programų pačios aukštosios mokyklos sujungė pateikdamos priėmimą. Šis procesas tęsiasi ir šiemet. Dar nėra prasidėjęs priėmimas į aukštąsias mokyklas, bet jau matome tuos pokyčius pačių aukštųjų mokyklų siūlymuose.

Taip pat yra rengiama nauja bendrojo ugdymo mokyklų baigimo vertinimo tvarka. Tai siejama ir su stojimu į aukštąsias mokyklas tvarkos pokyčiais. Kitais metais... Siekiant užtikrinti, kad ir mokyklos būtų pasirengę, ir stojantieji, ir mokytojai, ir aukštosios mokyklos būtų pasirengusios, o bet kokie pokyčiai yra priimami prieš dvejus metus, pernai yra priimtas sprendimas, kad, siekiant įstoti 2019–2020 metais į aukštąsias mokyklas, būtų taikomas bazinis pasiekimų lygmuo, ir tie skaičiai, kuriuos turime, pernai 3 stojant į universitetus, šiemet – 3,6, 2 šiemet į kolegijas, tie siog būtų įvardinti kaip pagrindinio lygio pasiekimų įvertinimo slenkščio peržengimas.

Taip pat siekiant stiprinti studijų kokybę, o suvokiant, kad šiais laikais išsilavinusiam žmogui tikrai reikalingos plačios kompetencijos, ypač kai kalbame apie aukštąjį universitetinį išsilavinimą, palaipsniui įgyvendinant Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas, yra pereinama prie priėmimo ne į studijų programas, bet į studijų kryptis. Tą žingsnį tikrai galėsime žengti per dvejus metus. Šiuo metu yra keičiama studijų kryptių vertinimo tvarka. Kaip tik šiuo metu yra projektas aptariamas su aukštųjų mokyklų atstovais ir dar iki sesijos pabaigos bus priimti sprendimai.

Siekiant stiprinti aukštojo mokslo kokybę labai svarbu užtikrinti, kad stiprios studijos būtų grįstos stipriu mokslu, todėl yra patvirtinta Vyriausybės nutarimu nauja mokslinės veiklos vertinimo tvarka, kuri turės įtakos ir mokslinės veiklos finansavimui aukštosiose mokyklose.

Pirmą kartą vertinant mokslinę veiklą yra pasitelkiami tarptautiniai ekspertai ir tai bus tarptautinis mokslinės veiklos vertinimas, kuris kaip tik šiuo metu prasideda aukštosiose mokyklose bei mokslo institucijose. Rezultatus planuojame turėti ankstyvą rudenį.

Dar labai svarbu, kad vertinant mokslinę veiklą, be to, kad pasitelkiami tarptautiniai ekspertai, yra vertinamos ne vien tik mokslo publikacijos, jų kiekis, jų cituojamumas, bet taip pat yra vertinamas mokslinių tyrimų socioekonominis indėlis tenkinant valstybės poreikius.

Taip pat yra rengiami ir jau priimti kai kurie sprendimai įsitraukiant į tarptautines mokslinių tyrimų infrastruktūras. Tas irgi yra labai svarbu užtikrinant mokslinių tyrimų kokybę ir tarptautinį bendradarbiavimą, vykdamt mokslinę veiklą. Puikiai žinote ir tą sprendimą priėmė Seimas

– tapome CRN nariais šiais metais, taip pat yra rengiami sprendimai tapti ELI – Tarptautinės lazerių infrastruktūros nariais, taip pat MBL – biotechnologijų srityje (...), jungimasis vyksta į kitas tarptautines infrastruktūras.

Siekdami užtikrinti aukštojo mokslo kokybę, aišku, pirmiausia turime investuoti į tuos žmones, kurie ir dirba aukštajame moksle, nes akademinė bendruomenė yra svarbiausias turinys, svarbiausia dalis, kuri ir užtikrina aukštojo mokslo kokybę. Pernai buvo priimti sprendimai siekiant didinti dėstytojų ir tyrėjų atlyginimus. Tokį patį siūlymą pateiksiu ir šiandien čia, Seime. Jeigu būtų tiems siūlymams pritarta, tai, lyginant su 2017 metais, nuo 2019 metų dėstytojų ir tyrėjų atlyginimai aukštosiose mokyklose ir mokslo institucijose galėtų išaugti iki 40 %. Tai yra labai svarbu.

Siekiant stiprinti kokybę, vėlgi labai svarbu užtikrinti galimybę pritraukti talentus į aukštąsias mokyklas, į mokslinių tyrimų institucijas. Šiais metais pirmą kartą Lietuvos mokslo taryba paskelbė *grantų* schemą siekdama pritraukti tyrėjus lietuvius ir užsienio šalių tyrėjus atvykti į Lietuvos aukštąsias mokyklas, į mūsų mokslo centrus.

Taip pat labai svarbi aukštojo mokslo sistemos pertvarkos dalis yra pedagogų rengimo pertvarka. Per šiuos metus ir šiandien Seimui priėmus sprendimą yra kuriami Lietuvoje trys pedagogus rengiantys centrai Vilniuje, Kaune ir Šiauliuose. Tai nėra vien tik institucijų daliniai. Šiomet priimant į pedagogines studijas startuoja naujos pedagogų rengimo studijų programos, integruotų gamtos mokslų studijų programos. Tai tikrai yra naujovė, nes turime sutelkti visa, ką turime geriausia mūsų aukštosiose mokyklose, siekdami užtikrinti pedagogų rengimą.

Taip pat šiuo metu tobulinant aukštojo mokslo finansavimo modelį yra rengiami siūlymai dėl sutarčių su aukštosiomis mokyklomis ir dar iki sesijos pabaigos tikrai pateiksime šiuos siūlymus Švietimo ir mokslo komitetui svarstyti.

Kalbant apie aukštojo mokslo finansavimą, tai yra labai svarbus dėmuo, siekiant užtikrinti kokybę, noriu atkreipti dėmesį, kad planuojant kitų metų biudžetą, nepaisant dėl demografinių priežasčių mažėjančio studentų skaičiaus, finansavimas aukštajam mokslui šiemet nesumažėjo. Jis, tiesa, neženkliai padidėjo, bet tai yra vis dar ta sritis, kurią tikrai turime tobulinti, ypač siekdami užtikrinti, kad finansavimas pačiose aukštosiose mokyklose tiek studijų, tiek mokslui sudarytų adekvačią proporciją. Šiandien aukštųjų mokyklų finansavimo didžiąją dalį, apie 75 %, sudaro finansavimas, tenkantis studijoms. Ir tai tikrai labai skiriasi nuo visų pažangių universitetų ar kitų šalių.

Taip pat, siekiant efektyviau naudoti aukštajam mokslui skiriamas lėšas, efektyvesniam valdymui užtikrinti, priimta nauja ūkio ir administravimo finansavimo metodika, pagal kurią aukštosioms mokykloms bei mokslo įstaigoms skiriamas finansavimas ūkiui ir administravimui yra siejamas su mokslinės veiklos kokybe bei studentų skaičiumi. Tas sprendimas yra priimtas, matant tuos faktus, kad kai kuriose aukštosiose mokyklose per kelerius metus, sumažėjus studentų skaičiui iki 50 %, skiriamas finansavimas ūkiui ir administravimui nesikeitė. Jau šiemet tas pokytis yra įvykęs, tas pokytis bus vykdomas ir toliau, ateinančiais metais. Tai, be jokios abejonės, nulemia pačių aukštųjų mokyklų administravimo ir struktūrų pokyčius, ir tai galime matyti.

Taip pat, kalbant apie finansavimą, kaip minėjau, įsigaliojus naujai mokslinės veiklos vertinimo metodikai, atliekant tarptautinį mokslinės veiklos vertinimą, šio vertinimo rezultatai darys įtaką ir mokslinės veiklos finansavimui. Šiuo metu, siekiant efektyviai, taip pat atliepant ūkio ir valstybės poreikius vykdyti mokslinę veiklą, yra vykdoma sumanios specializacijos strategijos peržiūra, o tai reiškia, kad šiuo metu yra peržiūrimi mokslinės ir technologinės inovacinės veiklos prioritetai. Siekiant užtikrinti tarptautinį konkurencingumą, siekiant užtikrinti valstybės poreikius, mokslinės veiklos prioritetai turi būti labai aiškiai išgryninti, tikrai turime koncentruoti lėšas ir investicijas į tai, kur esame stipriausi, ir į tai, ko tikrai reikia valstybei.

Taip pat Lietuva yra labai aktyvi „Erasmus+“ programos narė. Kadangi vykdoma aukštojo mokslo pertvarka, mūsų aukštosios mokyklos vis aktyviau įsilieja į tarptautinius studijų mainus. Preliminariais skaičiavimais, per porą metų tikrai turėsime galimybę kiekvienam studijuojančiam aukštojoje mokykloje Lietuvoje pasiūlyti nors vieno semestro studijas užsienio aukštosiose mokyklose. Taip pat, planuodami priėmimą į aukštąsias mokyklas, tiek į universitetus, tiek į kolegijas,

pirmą kartą kartu planavome priėmimą ir į profesines mokyklas, rėmėmės atliktais prognoziniais tyrimais, įvertinome skirtingų kvalifikacijų specialistų poreikį įvairiuose regionuose, įvairiuose ūkio sektoriuose. Atliepian tai, užtikrinant kuo didesnę galimybę gauti nemokamą finansavimą mūsų stojantiesiems, šiais metais yra numatyta per 2 tūkst., rodos, 2 tūkst. 400, valstybės finansuojamų studijų vietų aukštosiose mokyklose.

Siejant pokyčius su žingsniais, sprendimais, kurie yra priimti, siekiant stiprinti kokybę bei finansavimą, lygiagrečiai vykdoma ir aukštųjų mokyklų tinklo pertvarka. Noriu visiems padėkoti už šiandien Seime priimtus pirmus sprendimus, jungiant tris universitetus Lietuvoje. Tai yra pirmas žingsnis, bet vyksta didelis darbas visais šiais metais, nes universitetų jungimas nėra vien pačių universitetų atsakomybė, tai yra mūsų visų atsakomybė ir pagalba aukštosioms mokykloms persitvarkyti. Kaip žinome, universitetų pertvarka, kai universitetai yra pačios sudėtingiausios tikriausiai organizacijos, kokias turime valstybėje, tikrai yra labai svarbu numatyti sklandų procesą. Tai per šiuos metus diskutuojant tiek akademinėms taryboms, senatams, taip pat aukštųjų mokyklų taryboms yra parengti siūlymai dėl įgyvendinimo Vyriausybės nutarimo dėl universitetų tinklo pertvarkos. Šiuo metu jau ir reorganizavimo dokumentus, ir naujus statutus bei pritarimą šiems dokumentams yra parengę daugelis universitetų. Tam tikri teikimai vykdyti svarstymą Seime komiteto jau yra rengiami. Tokie siūlymai yra pateikti šiuo metu, kam jūs ir pritarėte, dėl Vilniaus universiteto ir Šiaulių universiteto jungimo. Taip pat yra rengiami teikimai dėl Vilniaus Gedimino technikos ir Mykolo Romerio universitetų jungimo, taip pat dėl Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir Lietuvos sporto universiteto jungimo. Tai yra tikrai labai didelis procesas, kuriame aktyviai dalyvauja ir pačios aukštosios mokyklos. Tas dialogas, vykstantis visus metus, jau dabar tampa dokumentų projektais, kurie tikrai netrukus atkeliaus į Seimą jums svarstyti ir jums spręsti.

Kalbant apie aukštojo mokslo tinklo pertvarką, tikrai nebūtų galima nekalbėti ir apie kolegijas, nes turime užtikrinti sistemingą kaitą. Šiuo metu yra sudaryta darbo grupė, kuri vertina situaciją kiekvienoje kolegijoje. Mes bendradarbiaujame kartu ir su Vidaus reikalų ministerija, kuri rengia regionines strategijas, taip pat su Finansų ministerija. Taip pat pateiksime siūlymus dėl kolegijų ir universitetų didesnio bendradarbiavimo bei dėl kolegijų ir profesinių mokyklų glaudesnio bendradarbiavimo.

O tiesiog pabaigai, kadangi praeitą savaitę dalyvavau Bolonijos proceso ministrų susitikime, kur buvo pasirašytas Bolonijos ir Paryžiaus komunikatas, skelbiantis siūlymus dėl Europos universitetų tinklų kūrimo, dėl penkto lygmens, arba trumpųjų studijų ciklo, įvedimo, tai turime užtikrinti šiais sprendimais ir šiais žingsniais, kad mūsų aukštosios mokyklos, mūsų universitetai taptų stipria, aktyvia Europos aukštojo mokslo erdvės dalimi.

PIRMININKAS. Pirmasis pagal frakcijas užsirašė G. Landsbergis, tačiau salėje nematau, todėl klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama ministre, jūs prieš tai, prieš ministravimą dirbote vadinaimoje Mostoje, tai iš tikrųjų turbūt ir ryžotės, nes ten buvo atlikta nemažai analizių, kaip turėtų būti jungiamos aukštosios mokyklos. Tačiau po to jūsų matymas šiek tiek keitėsi. Gal galėtumėte išvardinti pagrindinius argumentus, kodėl iš tiesų pasikeitė? Iš pradžių buvo kalbama apie kitokius universitetus, tai yra Kauno, didžiuosius ir panašiai. Ačiū.

J. PETRAUSKIENĖ. Manau, puikiai suprantame, kokio masto tai yra reforma ir kokio sudėtingumo tai yra uždavinys. Nė vienoje pasaulio šalyje universitetai nėra jungiami nediskutuojant su pačia akademinė bendruomene. Vyriausybės atsakomybė yra pateikti siūlymus ir tokius siūlymus juos argumentuodami mes ir pateikėme. Į šiuos siūlymus mes pakvietėme reaguoti pačias aukštąsias mokyklas ir aukštųjų mokyklų senatai, aukštųjų mokyklų tarybos pateikė savo siūlymus, kaip jie matytų realizuoti šį planą. Tai normalu tikriausiai, kad vyksta diskusija, kad vyksta procesas: girdėdami vieni kitus ir matydami argumentus, pateikdami visą argumentaciją, Seimas ir priėmė tokius sprendimus, kokius gali priimti.

PIRMININKAS. Kitas klausia A. Gelūnas

A. GELŪNAS (LSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, po kelių dienų minėsime Sąjūdžio 30-metį ir visi prisimename, kokia dvasia tvyrojo tuo metu Lietuvos gatvėse, aikštėse. Mus vedė

labai išmintingi žmonės, pažadino iš stingulio, atvėrė akis. Dauguma tų žmonių buvo humanitarai, labai labai ryškūs humanistikos atstovai, kurių daugelis po to grįžo prie profesijos, kitų jau nebėra su mumis. Štai prieš savaitę garsi menotyrininkė A. Narušytė paskelbė tekstą, kuriame labai karčiai ir pesimistiškai piešiamas dabartinis humanistikos vaizdas Lietuvoje. Ji rašo, jos nuomone, valstybė planingai naikina humanitarinius mokslus.

Kokia jūsų vizija? Jūs pati humanitarė, turite filologinį išsilavinimą, kiek aš žinau, kaip ir aš humanitaras. Kokia jūsų asmeninė vizija dėl humanistikos, menų? Kokia vieta pertvarkytoje universitetų sistemoje...

PIRMININKAS. Laikas!

A. GELŪNAS (*LSF*). ...apskritai valstybės gyvenime?

J. PETRAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Aš nesu susipažinusi su tekstu, todėl sunku kalbėti apie jo kontekstą, bet, be jokios abejonės, manau, klaidinga būtų apskritai priešinti skirtingų sričių mokslus.

Jeigu kalbėtume apie humanistiką, kaip ir visose valstybėse, ypač jaunose valstybėse, kaip Lietuva, humanitariniai mokslai, lituanistika yra labai svarbus valstybės raidos, brandos užtikrinimo ir net mūsų visos visuomenės saugumo klausimas. Todėl, be jokios abejonės, neišskirdami nė vienos mokslo srities, mes turime užtikrinti, kad intelektualinis kapitalas, kurį turime valstybėje, o jis labai dažnai telkiasi mokslinių tyrimų institucijose, aukštosiose mokyklose, yra tai, ką mes turime remti, ir yra tai, į ką mes turime investuoti. Siekdami sustiprinti humanistikos tyrimus, lituanistikos tyrimus esame pateikę siūlymą, Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos mokslo tarybos valdybai rengti humanitarinių mokslų, lituanistikos tyrimų bendrą strategiją ir sutelkti visus resursus būtent šia kryptimi.

PIRMININKAS. Klausia D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (*LVŽSF*). Aš iš tikrųjų noriu palaikyti šią reformą. Aš suprantu, kad opozicijos darbas yra kritikuoti, bet vis dėlto pagrindinis dalykas, vykstantis dabar šios reformos metu, tai įsisenėjusio pūlinio atvėrimas. Iš tikrųjų mes turėjome labai labai prastą situaciją. Aš pati taip pat girdėjau gana daug klausimų ir komentarų, ar tie universitetai, jungiami prijungimo būdu, neišnyks, ar jie, funkcionuodami akademijos statusu, nepraras savo tapatybės, bus efektyvesni ir galės iš tikrųjų kokybiškiau atlikti savo funkciją? Gal galėtumėte padėti dar kartą tas abejones išsklaidyti?

J. PETRAUSKIENĖ. Jeigu kalbėtume apie aukštojo mokslo pertvarkas bendrai bet kurioje srityje, manau, visi suprantame, kad tai yra trijų lygmenų interesai. Pirmiausia, vykdamas aukštojo mokslo pertvarką, valstybė turėtų įvardinti labai aiškia vizija aukštajam mokslui, t. y. kokių rezultatų mes siekiame. Tai yra įvardinta Vyriausybės programoje, tai taip pat yra įvardinta ir pačių reorganizuojamų aukštųjų mokyklų naujai rengiamuose statutuose, kaip kiekviena aukštoji mokykla ketina prisidėti prie šių tikslų realizavimo. Manau, pirmiausia yra reikalinga aiški vizija. O kita, kad yra trijų lygmenų interesai, kurie Lietuvoje ar bet kurioje kitoje valstybėje skiriasi, tai, kaip aš ir minėjau, yra valstybės, visuomenės interesas, kuris yra įtvirtinamas vizijoje, yra institucinis interesas, nebūtinai sutampantis su visuomeniniu interesu, ir yra individualus interesas. Ta diskusija, kurią mes matome, ji ir vyksta. Tai rodo, kad gyvename demokratinėje šalyje.

PIRMININKAS. Klausia G. Steponavičius. Ruošiasi J. Džiugelis.

G. STEPONAVIČIUS (*MSNG*). Gerbiama ministre, aš noriu paklausti jūsų apie šiek tiek nuošalyje liekantį Klaipėdos universitetą ir Klaipėdą, kaip akademinį miestą. Sprendimų ir lyderystės vakuumas, padedant Klaipėdai stiprinti savo pozicijas, gali atvesti prie tokios pačios situacijos, kai mes jau būsimė tiesiog priversti daryti sprendimus dėl Klaipėdos universiteto jungimo prie vieno ar kito didmiesčio – Kauno arba Vilniaus universitetų. Ar jūs turite visiškai trumpojo laikotarpio veiksmų planą, kaip šitą situaciją spręsti?

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju. Tikrai nėra vienas universitetas nėra nuošalyje. Mes atidžiai analizuojame visus pokyčius ir vykstančią situaciją aukštajame moksle. Esame kreipęsi į Klaipėdos universitetą, dabar jau turintį ir naują vadovybę, pateikti strateginį planą. Kaip tik šį trečiadienį strateginį universiteto pateiktą planą svarstys Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Be jokios abejonės, turime rasti siūlymus, kad universitetinis aukštasis mokslas Klaipėdoje tikrai gyvuotų. Čia,

ką ir kalbėjo gerbiama Dovilė, yra labai svarbi lyderystė, yra labai svarbi vizija, bet yra labai svarbus ir pačios institucijos matymas ir galia. Manau, tuos siūlymus ir sprendimus Vyriausybė tikrai Seimui pateiks pačiu artimiausiu metu.

PIRMININKAS. Klausia J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*LVŽSF*). Ačiū. Iš tiesų noriu pasveikinti, kad ėmėtės lyderystės pertvarkant švietimą. Tačiau norėjau pasiteirauti, kaip bus užtikrinta specialiųjų poreikių turinčių vaikų ir studentų įtrauktis į visą švietimo programą? Kaip žinia, kalbėjome su jūsų viceministru Neįgaliųjų teisių komisijoje ir kilo tam tikrų klausimų. Jūs, kaip ministrė, taip pat galėtumėte išsklaidyti tas abejones, kad neįgalūs vaikai ir jaunimas nebus užmiršti.

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Kaip ir minėjau, kalbant apie aukštąjį mokslą, yra labai svarbu užtikrinti prieigą visiems, kurie nori ir kurie gali, kurie yra pasirengę studijuoti. Šiuo metu kaip tik svarstome ir netrukus Seimui pateiksime siūlymus dėl socialinės paramos studentams sistemos tobulinimo, nes mažėjant studentų skaičiui tikrai turime galimybių peržiūrėti šią sistemą ir numatyti paramą daug platesniam ratui žmonių. Taip pat, be jokios abejonės, skatiname ir pačias aukštąsias mokyklas, nes dėl daugelio dalykų jie priima autonominius sprendimus, kad tos galimybės ir fizinės galimybės visiems stojantiems būtų užtikrintos.

PIRMININKAS. Klausia M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamoji ministre, Lietuvos viena iš statistikų, pagal kurią ji smarkiai atsilieka nuo šalių, turinčių dinamiškesnę, pažangesnę, stipresnę aukštojo mokslo sistemą, yra labai didelis skaičius Lietuvos abiturientų, kurie įstoja į universitetinio tipo aukštąsias mokyklas. Beveik pusė, priklausomai nuo metų, abiturientų įstoja į universitetus. Tuo tarpu tokios šalys kaip Suomija rodo apie dvidešimt kelis procentus, jūs tą stilistiką žinote, iš tikrųjų ne man pasakoti.

Prasidėjus profesinio sektoriaus pokyčiams, buvo galima tikėtis, kad galbūt tie (...) svoriai bus perskirstomi. Dabar iš jūsų kalbos mes matome, kad iš tikrųjų yra intencija netgi plačiau atverti universitetų duris visiems norintiems stoti. Ar jūs nemanote, kad tai susilpnins Lietuvos universitetinio aukštojo mokslo sistemą?

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Manau, kad priimti sprendimai, sietini su slenkstinio balo įvedimu, tikrai neveda, nepaisant kokybės, į dirbtinį studentų, studijuojančių universitetuose skaičiaus didinimą. Kaip tik profesinio mokymo pertvarka, taip pat Švietimo įstatymo pokyčiai, kurie sietini su profesinio orientavimo stiprinimu nuo ankstyvo amžiaus, ir turi ilgainiui keisti tą situaciją. Profesinio mokymo moksleivių ir besimokančių skaičius prieš porą metų tikrai nebuvo realus. Skaidrinant sistemą, šis skaičius mažėja, bet jis tikrėja. Manau, kad metai, dar kiti ir mes tikrai matysime besikeičiančią situaciją, nes, kaip ir daugelyje Europos Sąjungos šalių ir tai, ką jūs sakote, profesinis mokymas daugeliu atvejų yra pirmasis pasirinkimas, o universitetines studijas renkasi tie, kuriems to tikrai reikia, kurie yra tikrai stipriausi ir kurie sieja savo ateitį su sritimi, kur reikalingas universitetinis išsilavinimas.

PIRMININKAS. Dėkoju, ministre, laikas klausti baigėsi.

15.35 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2167 (pateikimas)

Pereiname prie kito darbotvarkės klausimo – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2167. Pranešėja – ministrė J. Petrauskienė. Pateikimas. Prašau.

J. PETRAUSKIENĖ. Dar kartą dėkoju už dėmesį. Teikiame Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šiek tiek apie kontekstą.

Vykdamas švietimo ir mokslo sistemos struktūrinę reformą, siekiama dėstytojams ir mokslininkams sudaryti palankias darbo sąlygas, užtikrinti stabilų jų atlyginimų augimą, kuris šiandien tikrai ženkliai atsilieka nuo daugelio Europos Sąjungos šalių. Pastarojo tikslo siekiama palaipsniui, atlyginimus didinant keliais etapais.

2017 metais pirmą kartą nuo 2009 metų didėjo mažiausiai uždirbančių mokslininkų atlyginimai. Tam buvo skirta 3,1 mln. eurų. 2018 metais dėstytojų ir mokslininkų atlyginimai padidinti vidutiniškai, buvo skirta 23 mln. eurų ir tai sudarė galimybę padidinti apie 20 % dėstytojų ir tyrėjų atlyginimus.

Nuo 2019 m. sausio 1 d. šiuo pakeitimu siūloma dėstytojų ir mokslininkų atlyginimus padidinti dar apie 16 %, tuomet, lyginant su 2017 metais, jų darbo užmokestis iš viso galėtų išaugti vidutiniškai 40 %.

Siekdami padidinti valstybiniuose mokslinio tyrimo institutuose dirbančių mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų atlyginimus, parengėme ir teikiame Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kurio tikslas yra 72 straipsnio 5 dalyje numatytų pareiginės algos koeficientų apatinės ir viršutinės ribas, vadinamąsias šakutes, visoms pareigybių grupėms padidinti 16 %.

Įstatymo projektas įgyvendina Vyriausybės programos 141 punkto nuostatas dėl mokslininkų karjeros patrauklumo didinimo ir talentų pritraukimo. Pažymėtina, kad teikiamas įstatymo projektas yra tik dėl valstybinių mokslinio tyrimo institutų mokslininkų ir tyrėjų darbo užmokesčio didinimo, nes dėstytojų darbo apmokėjimo sąlygas nustato aukštųjų mokyklų tarybos. Tai yra aukštųjų mokyklų autonomijos dalykas. Tačiau pritarus teikiamam įstatymo projektui kartu būtų didinami ir dėstytojų atlyginimai, skiriant tam papildomų lėšų.

Įstatymo projektui įgyvendinti – valstybinių mokslinio tyrimo institutų mokslininkų ir tyrėjų darbo užmokesčiui padidinti 2019 metams papildomai reikės 2,8 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. Iš viso dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų algoms didinti valstybiniuose mokslinio tyrimo institutuose ir aukštosiose mokyklose 2019 metų biudžete papildomai reikės 22,9 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. Tai sudarytų galimybes padidinti pareigines algas mokslo institutuose vyriausiojo mokslo darbuotojo nuo 158 iki 284 eurų sumos, vyresniojo mokslo darbuotojo – nuo 138 iki 220 eurų, mokslo darbuotojo, tyrėjo, mokslininko stažuotojo – nuo 138 iki 167 eurų ir jaunesniojo mokslo darbuotojo – nuo 91 iki 115 eurų.

Atlyginimų didinimas ne tik paskatins jaunus žmones rinktis mokslininko karjerą, bet ir padidins šiuo metu Lietuvoje dirbančių mokslininkų motyvaciją, o tai sudarys sąlygas siekti aukštos mokslo ir studijų sistemos kokybės. Tai yra keli žingsniai, kurie yra tikrai labai svarbūs ir jie tikrai turėtų būti vykdomi nuosekliai, siekiant pritraukti ir išlaikyti intelektualinį kapitalą, visą mūsų valstybės intelektualinį potencialą šalyje. Teisės departamentas pastabų nėra pateikęs. Prašom pritari teikiamam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Dėkojame už išsamų pristatymą. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama ministre, iš tiesų buvo nemažai diskusijų svarstant biudžetą, buvo sumanymų daugiau iškart padidinti, nes tie skaičiai kol kas nėra esminiai. Galbūt po 2019 metų jau šiek tiek daugiau jausis, bet yra viena dalis, kuri galbūt šiek tiek prilaikys mokslinį potencialą. Ar nemanote, čia vis tiek buvo daug kalbėta apie tai, kad galima būtų ir susigrąžinti, nenumatėte kokios nors atskiros finansuojamos programos, kad būtų galima susigrąžinti geriausius arba geriausius išlaikyti, ypač tuos, kurie perspektyvūs mokslo srityse? Tokių yra, bet jų atlyginimai taip pat, kaip ir kai kurių gerų mokytojų, netenkina. Ar nemanote, kad turėtų būti atskira programa?

J. PETRAUSKIENĖ. Noriu jus informuoti, kad atskira programa yra. Yra paskelbta atskira *grantų* schema, siekiant pritraukti į Lietuvą grįžti talentingus tyrėjus, mokslininkus. Tam pagal pirmąjį kvietimą yra numatyta 14 mln. eurų.

PIRMININKAS. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, ačiū už pristatymą. Norėčiau pasiteirauti, tokį aiškumą... Koks čia yra tarpinis žingsnis, nes čia mes kalbame jau apie šiuos metus, dar bus 2019–2020 metai? Tai gal dar kartą galėtumėte pabrėžti, koks numatomas tolesnis atlyginimų kėlimas mokslo darbuotojams?

J. PETRAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Pirmi žingsniai, minėjau, buvo žengti 2017 metais, po to 2018 metais. Priėmus šiuos siūlymus, nuo 2019 metų, t. y. jau 2019 metais, ir po to, nes tai jau būtų sisteminis keitimas, tai būtų įstatymo nuostata, būtų tyrėjų ir dėstytojų atlyginimai didinami keliant šakutes 16 %, palyginti su tuo, kas yra dabar. O nuo 2017 metų augimas būtų apie 40 %.

PIRMININKAS. Kitas klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, nesuspėjau paklausti tada, per tą pusvalandį, bet mano klausimas šiek tiek susijęs. Jūs minėjote, kad mažėja apie šimtą programų, ten, kur dubliuojama, jau susilies ir išnyks. Aš noriu paklausti. Ar tai palies pačių dėstytojų kontingentą, ar jų sumažės? Ir čia dar bus papildomi pinigai, kuriuos bus galima panaudoti kitiems. Jūs dabar paminėjote didelius milijonus, bet ten turbūt turėtų taip pat nemaža suma susidaryti ir kur tie visi dėstytojai paskui dings? Aš suprantu, jūs ten minėjot iš aplinkos, ūkio lėšos mažės, nors ten man irgi kyla klausimų, nes ar 10 studentų mokosi, ar 20, elektra ta pati, šiluma ta pati, valytojos tos pačios, bet kur ten sutaupoma? Ar per šią reorganizaciją prie tų papildomų lėšų dar susidarys kažkoks katilas, ar ne? Ačiū.

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Vykdamas aukštojo mokslo pertvarką, ar keisis ir kaip keisis dėstytojų skaičius aukštosiose mokyklose, sprendžia pačios aukštosios mokyklos. Dėl tų siūlymų, kurie pateikti ir šiandien, kuriems pritarė Lietuvos Respublikos Seimas, dėl trijų universitetų jungimosi. Jeigu yra numatyta keisti dėstytojų skaičių, susiliejant universitetams, investicijų projekte numatyta papildoma parama ar išėtinės dėstytojams arba yra numatyta parama dėstytojų tyrėjų kvalifikacijai kelti, tam irgi yra naudojamos Europos Sąjungos struktūrinės lėšos.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, aš labai norėčiau, kad sėstų ponas M. Mackevičius – noriu matyti ministrės akis. Gerbiama ministre, labai sveikintina, kad jūs rūpinatės darbo užmokesčiu – ir mokytojams didiname, ir mokslininkams. Mano klausimas. Jūs esate Vyriausybės narė. Pirmadienį arba antradienį mums pristatys mokesčių reformą. Iš mokesčių reformos mes matome, kad papildomų lėšų surinkta nebus. Gal tuos 30 mln. sukrapštysime, bet švietimo įstaigose be dėstytojų, be mokytojų dirba ir kiti darbuotojai, kurių atlyginimai yra apgailėtini. Ką jūs rengiatės daryti dėl aptarnaujančio personalo, kuris padeda, kad švietimo įstaiga egzistuos?

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Aš tikrai už sisteminius pokyčius. Jūs teisingai ir klausiate. Taip, kaip ir Lietuvoje, taip, kaip ir visose valstybėse, švietimas yra didžiąja dalimi viešasis sektorius ir tikriausiai viena didžiausių viešojo sektoriaus dalių tiek žiūrint į darbuotojų skaičių, tiek į institucijų skaičių. Švietimo pertvarka tikrai (toks yra ir Vyriausybės siūlymas) turi vykti kartu su socialinės paramos sistemos pertvarka, kartu su mokesčių reforma. Tai rekomenduoja ir Tarptautinis valiutos fondas.

Dėl pačių... Kadangi švietimo įstaigos yra labai skirtingos ir savo juridiniu statusu, dėl pačių darbuotojų, kitų darbuotojų, dėl mokyklų vadovų esame pateikę siūlymus didinti mokyklų vadovų atlyginimus. Dėl aukštųjų mokyklų kitų darbuotojų didžiąja dalimi sprendžia pačios aukštosios mokyklos. Todėl sistemos įvairovė yra tikra, bet aš tikrai už sisteminių pokyčių siekiant užtikrinti didesnius atlyginimus žmonėms, dirbantiems viešajame sektoriuje.

PIRMININKAS. Dėkojame, ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dėl motyvų dėl viso niekas neužsirašė. Gal galime pritari bendru sutarimu?

Siūlo balsuoti. Gerai. Kas pritariate šiam įstatymo projektui, balsuokite už, kas turite kitą nuomonę – prieš arba susilaikykite.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 96, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarė. Siūlo mi komitetai: Švietimo ir mokslo komitetas kaip pagrindinis komitetas, papildomų niekas nesiūlo. Siūlo ma svarstyti birželio 21 dieną. Galime pritari bendru sutarimu? Ačiū, pritarė.

15.47 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 23, 58, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2174 (pateikimas)

Kitas klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 įvairių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2174. Pranešėja – ministrė J. Petrauskienė. Prašau. Pateikimas.

J. PETRAUSKIENĖ. Gerbiamas pirmininke, dėkoju. Teikiame Švietimo įstatymo projektą, kuris taip pat yra susijęs su švietimo struktūrine pertvarka ir kuris, be jokios abejonės, yra susijęs su

visais diskutuojamais pokyčiais mokyklose. Tai yra ir etatinis mokytojų apmokėjimas. Šis siūlymas yra susijęs su mokyklos finansavimo modelio tobulinimu, kitas susijęs klausimas yra ir mokyklų tinklas.

Įstatymo projektas parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 128.1 papunktį, pagal kurį numatyta pertvarkyti bendrojo ugdymo mokyklų finansavimo metodiką, paremtą mokinio krepšelio principu, didinančiu ugdymo sąlygų netolygumus. Norint mažinti regioninius mokymosi kokybės netolygumus, apskritai netolygumus švietimo sistemoje, siekti efektyvaus lėšų paskirstymo ir užtikrinti ugdymo visų reikmių tenkinimą, siūlome tobulinti finansavimo metodiką ir pritarti šiam pakeitimui.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane naujos bendrojo ugdymo finansavimo metodikos visoje šalyje įdiegimu, atsižvelgiant į analizės išvadas eksperimento, kuris buvo darytas įgyvendinant klasės krepšelio modelį, bei analizuojant mokinio krepšelio metodiką, jos trūkumus ir privalumus, yra siekiama, kad tas pokytis pasiektų mokyklas kartu su etatiniu mokytojų apmokėjimo modeliu, t. y. nuo 2018 m. rugsėjo 1 d.

Įstatymo projekto tikslas – sudaryti teises prielaidas pertvarkyti ugdymo reikmių finansavimą, kad būtų užtikrintas tolygesnis lėšų paskirstymas, stabilesnis ugdymo reikmių finansavimas, efektyvus ir tikslingas lėšų panaudojimas, siekiant išplėtoti mokymo lėšų skyrimo iš valstybės ir savivaldybių biudžetų principus, kad mokymo lėšos ugdymo planui įgyvendinti galėtų būti skiriamos pagal klasių skaičių ir dydį, kitoms ugdymo reikmėms – pagal vienam mokiniui nustatytas lėšų normas. Taip pat siekiama atnaujinti valstybės lėšų skyrimo švietimo plėtotei nuostatas, kad jos derėtų su valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų planavimo ir naudojimo principais bei atsisakyti neaktualių ar prieštaraujančių kitoms nuostatų. Siūloma nustatyti, kad formalių ir neformalių... vaikų švietimo programoms finansuoti iš valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomi mokymo lėšų skyrimo klasei, grupei ir (arba) vienam mokiniui principai būtų taikomi finansuojant mokyklas. Tai leistų lėšas švietimo programoms finansuoti, skirti pagal klasei apskaičiuotų lėšų sumas. Toks principas būtų taikomas skiriant lėšas ugdymo planui įgyvendinti. Ir pagal vienam mokiniui nustatytas lėšų normas. Toks principas būtų taikomas skiriant lėšas kitoms mokymo reikmėms, pavyzdžiui, mokymo priemonėms įsigyti, vaikams pavėžėti, švietimo pagalbai, vadovėliams ar kitoms reikmėms. Siūloma Švietimo įstatymo 66 straipsnį, reglamentuojantį investicijas į švietimo plėtotę, suderinti su teisės aktais, reglamentuojančiais valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymą ir vykdymą, bei atsisakyti mokytojų ir švietimo pagalbą teikiančių specialistų kvalifikacijos tobulinimo įstaigų akreditacijos, taip pat nustatytos, pagal kurią savivaldybės vykdomoji institucija atlieka savivaldybės švietimo įstaigų vadovų metų veiklos ataskaitų vertinimą.

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų neprireiks, tačiau patvirtinus Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą, pagal kurį lėšos ugdymo planui įgyvendinti būtų skaičiuojamos klasei, 2018 metais prireiktų 5,4 mln. eurų. Šios lėšos yra numatytos 2018 metų biudžete, o 2019 metais apytikriai reikėtų papildomų 11 mln. eurų. Šis papildomas lėšų poreikis yra įrašytas į švietimo struktūrinei reformai 2019 metais planuojamų skirti lėšų apimtis.

Teisės departamentas turi tik redakcinio pobūdžio pastabą dėl 66 straipsnio – vietoj „Švietimo ir mokslo ministerija“ siūlo rašyti „švietimo ir mokslo ministras“. Daugiau pastabų nėra pateikta. Tai tikrai sudarytų galimybes tolygiau finansuoti visas švietimo reikmes švietimo įstaigose, užtikrinti visą ugdymo reikmių finansavimą, o įvairias papildomas reikmes, siekiant užtikrinti mokyklos veiklą, – mokymo priemones, pavėžėjimą, specialiąją pagalbą, – tikrai daug efektyviau skirstyti, atsižvelgiant jau šiuo atveju konkrečiai į mokinių skaičių mokykloje. Siūlome pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama ministre, šio įstatymo esmė yra perėjimas prie klasės krepšelio. Turbūt čia daug kas nedalyvavo, kai buvo pristatomos Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos tam tikros išvados. Jie abejojo dėl to. Jie mano, kad efektyvumas, lėšų naudojimas švietimui sumažės, nes, aišku, visi gaus finansavimą klasėms ir norės išsaugoti klases. Čia vienas dalykas.

Bet aš noriu paklausti dėl kito dalyko. Savivaldybėse keliamas klausimas, ypač tobulinimo centrų pedagogų, kad akreditacijos atsisakymas į rinką atves daugiau žaidėjų, t. y. nebūtinai atsiras pedagogų rengimo centrai, bet atsiras privačių įmonių, kurios turbūt taip pat lygiagrečiai be akreditacijos dalyvaus keldamos pedagogų kvalifikaciją. Tačiau dėl kokybės kartais būna tam tikrų abejonių. Ar nemanote, kad tie vartai atsідarys per daug plačiai ir į rinką ateis ne visai pasiruošę, bet gudrūs žaidėjai?

PIRMININKAS. Laikas!

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū.

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Norėčiau patikslinti. EBPO rekomendacijos tikrai nėra tokios, kaip jūs įvardinate. EBPO pateikia labai aiškias rekomendacijas, kad negali būti taikoma vieninga sistema, unifikuota sistema, jeigu tiksliai kartotume frazę. Todėl ir siūlome mišrų finansavimo modelį. Siekiant užtikrinti ugdymo reikmių visapusišką tenkinimą, atsižvelgiama į klasės dydžius, į klasės komplektus, tai užtikrina visišką ugdymo reikmių įgyvendinimą. Atsižvelgdama į moksleivių skaičių, į mokinių skaičių, kiekviena mokykla, be jokios abejonės, turi galimybę planuoti ir poreikį reikalingų mokymo priemonių, specialiosios pagalbos, todėl šis siūlomas modelis yra mišrus.

Atsakant dėl akreditacijos, tai mes tikrai atlikome analizę ir turime tyrimą. Dabartinė sistema tikrai neužtikrina visos reikiamos pagalbos stiprinant mokytojų kompetencijas ir jų kvalifikacijas, kas yra labai svarbu stiprinant, užtikrinant efektyvią pagalbą mokytojams. Todėl šis siūlymas tikrai atveria galimybes naujai formuojamiems pedagogų rengimo centrams, kitoms aukštosios mokykloms aktyviai prisidėti prie pedagogų kvalifikacijos ir kompetencijos tobulinimo. Privatus sektorius ir dabar dalyvauja, ir daugelis akredituotų centrų perka paslaugas iš privataus sektoriaus, vykdydami įvairius kvalifikacijos tobulinimo kursus tiems patiems mokytojams, todėl suvaržymo čia tikrai nėra.

PIRMININKAS. Klausia M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ministre, jūs kalbėjote apie mišrią finansavimo sistemą, ji buvo pristatoma ir komiteto nariams kaip mišri sistema, bet mišrumo labai sumažėjo. Pavadinti mišria sistema galima tik labai labai metaforiškai. Iš mokinio krepšelio elemento lieka tik neformaliojo ugdymo finansavimas. Visa kita yra klasių krepšeliai. Vėlgi aš matau tam tendenciją suteikti ypač palankias, privilegijuotas sąlygas mažus komplektus, faktiškai mokinių nesurenkančioms mokykloms ir joms turėti galimybę turėti dešimties klasių komplektus, kur neužtikrina ugdymo kokybės, bet atliekama tik bauduojant mokyklas, kurios turi pilnus komplektus. Šis finansavimo modelis, ar jūs nemanote, kad yra toksai, kuris ne tik neskatina kokybės augimo Lietuvos mokykloje, bet net sukuria prielaidas užkonservuoti dabartinę toli gražu nepatenkinamą padėtį?

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Tikrai esame atlikę modeliavimo skaičiavimus su įvairiomis mokyklomis: ir mažomis, kaimiškose vietovėse esančiomis mokyklomis, ir didelėmis, gerai sukomplektuotomis miesto mokyklomis. Ir tikrai objektyviai, ir remdamasi faktais, galiu teigti, kad atskirties tai nekuria, ir sakyti, kad nubaus miesto mokyklas, – tokių argumentų tikrai nėra. Sakyti, kad lieka tik neformaliojo švietimo finansavimo elementai, tikrai taip nėra todėl, kad specialioji pagalba, specialiųjų poreikių tenkinimas, taip pat mokyklai reikalingų priemonių įsigijimas, kuris tikrai remiasi kiekvienu atveju, ir tai yra būtinosios reikmės, nėra neformalusis švietimas. Yra siūloma realizuoti per mokinių skaičių mokykloje ir tai tikrai nėra vien neformalusis švietimas, todėl šis modelis yra tikrai subalansuotas. Kaip tai tiksliau įgyvendinti, be jokios abejonės, turime svarstyti toliau komitetuose.

PIRMININKĖ. Klausia G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū. Gerbiama ministre, čia per pastarąją valandą jūs daug laiko praleidote tribūnoje ir kokį *niolika* kartų skambėjo žodžiai „kokybė“, „jos labui“ ir t. t. Šis projektas man yra antikokybei pasitarnausiantis sprendimas ir aš tik noriu jūsų paklausti – juk jūs puikiai matėte, kad penkių savivaldybių bandomasis modelis parodė, kad kokybės labui pustuščių ar mažesnių mokyklų klasių finansavimas neprisidėjo. Kokybė jose negerėjo, dvejus metus vykdytas modelis parodė. OECD ekspertai aiškiai pasakė, kad toks modelis, kokį jūs dabar renkatės, – klasės krepšelis, ugdymo planui įgyvendinti nerekomenduojamas. Valstybės kontrolė

parodė su įrodymais, kad kokybės nėra ten, kur yra išties pinigai naudojami neefektyviai ir pus-tuštėms klasėms finansuoti. Ir dabar jūs atėjote iš MOSTA...

PIRMININKAS. Laikas.

G. STEPONAVIČIUS (*MSNG*). ...tiriamosios institucijos, kuri profesionaliai žiūri į šitą klausimą, ir bandote mums įrodyti, kai nėra detalių, kad tai bus visiškai ne taip. Ką mes skaitome, deja, nuvilia.

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą (ar čia pasisakymas labiau buvo). Aš manau, kad reikia nedezinformuoti ir nekalbėti apie tai, ko šiandien nebuvo pristatyta. Ką norėjau pasakyti, trys sprendimai, kurie yra labai susiję, siekiant užtikrinti ir kokybišką finansavimą, kokybės finansavimą mokyklose, ir efektyvų visų reikmių tenkinimą, siejami su etatinio apmokėjimo modeliu, su finansavimo pakeitimais, ką dabar pristaciau, ir su mokyklų tinklo taisyklėmis. Jūsų pasisakymas buvo tikrai reikšmingas, svarbus ir argumentuotas, bet jis buvo labiau apie mokyklų tinklo taisykles. Tai tikrai ne šis klausimas.

PIRMININKAS. Klausia J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (*LLRA-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, iš principo prasidėjo pristatymas esminių pokyčių, dėl kurių siūloma reforma bus ar nebus sėkmingai įgyvendinta. Kalbant apie etatinį mokytojų apmokėjimą, perėjimą prie tos formos, be abejo, mažai buvo kalbėta apie finansinius paskirstymus, kaip tai bus padaryta.

Jūs dabar bandote įstatymo būdu bendrąja prasme padaryti tuos keitimus, bet visa esmė slypi, kokie bus tie pakeitimai, kaip jie nustatys ir tinklo pertvarką, ir klasių komplektavimą, kokios mokyklos turės galimybę būti, o kokios, aišku, neturės perspektyvos. Ir tai persikels į darbo apmokėjimo etatinę... Kaip prioritetus pagal Vyriausybės programą, partijos programą priėmė regionai, mažos, didelės mokyklos, su tuo susijęs finansavimas, klasių komplektavimas? Vis dėlto skaičiai yra esminiai. Ačiū.

J. PETRAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Jūs klausdamas dar kartą patvirtinote, kad visi šie trys dalykai: tiek tinklo taisyklės, tiek etatinis apmokėjimas, tiek mokyklų finansavimo modelis, turi būti įgyvendinti kartu ir, be jokios abejonės, jie yra labai susiję. Tokie sprendimai, kurie šiandien pateikiami jums svarstyti, tikrai buvo atidėliojami ne vienus metus, ir ne pirma Vyriausybė, ir ne pirmas švietimo ministras teikė tokius siūlymus. Tai yra akivaizdus įrodymas, ką kartoja ir EBPO, kad tokius sprendimus atidedami mes tikrai nestipriname švietimo kokybės.

Jūs teisingai sakote, kad pačios detalės tiek etatinio apmokėjimo modelio, tiek finansavimo modelio bus pateiktos Vyriausybės nutarimuose. Tačiau kad būtų teisinė prielaida nutarimus rengti, labai svarbu priimti sprendimus dėl šio siūlymo, sudaryti galimybę pertvarkyti patį mokyklos finansavimą, užtikrinti visišką ugdymo programai įgyvendinti reikalingų reikmių tenkinimą, atsižvelgiant į klasių kompleksus ir į moksleivių skaičių.

O atsakant, ar reikalingos skirtingo dydžio mokyklos Lietuvoje, neatsižvelgiant į tai, kur jos yra, manau, kad kiekvienos valstybinės švietimo sistemos paskirtis yra pirmiausia užtikrinti kokybišką švietimą kiekvienam, nesvarbu, kur tu gyveni. Todėl visos ugdymo reikmės, kurios yra mokykloje, tikrai turi būti sutelktos efektyviai švietimo kokybei įgyvendinti.

PIRMININKAS. Klausia A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Dėkoju. Ministre, tai, ką jūs atnešėte į Seimą, man atrodo, yra fundamentalus požiūris į švietimo vadybą pokytis. Užuot skyrę dėmesį mokiniui ir kad valstybės finansavimas eitų paskui mokinį, mes dabar perkeliame dėmesį į masę, t. y. į klasę, į kolektyvą, ir taip siekiame biurokratizuoti dar labiau ir taip biurokatiškai tvarkomą neefektyvų švietimą. Man atrodo, kad ši klasės krepšelio sistema visiškai demotyvuos mokyklas konkuruoti tarpusavyje ir apskritai yra perkeliama dėmesys nuo mokinio į masę. Kai jūs sakote, kad ši sistema palanki ne tik mažoms mokykloms, kuriose yra nepilnos klasės ir kai kurios iš jų apskritai turi po devynis mokinius, tai sakote, kad visiškai sukomplektuotos mokyklos pajus kažkokią naudą. Ar jūs galėtumėte pasakyti, kokią problemą vis dėlto jūs norite išspręsti? Man atrodo, čia nesprenžiamą kokybės problema, čia nesprenžiamą švietimo biurokratijos mažinimo problema, aš nesuprantu, kokia problema čia yra sprenžiamą. Dėkoju.

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju. Noriu pasakyti, kad grupė ar klasė mokinių tai irgi yra žmonės. Taip ir veikia sistema, taip ir veikia mokykla. Ką matome? Bet koks modelis švietimo sistemoje,

suvokiant, kad mokyklų įvairovė yra labai didelė, kiekvienas modelis turi savo trūkumų ir savo privalumų. Mes matome trūkumus klasės krepšelio, kurį išbandėme pagal bandomąją metodiką penkiose savivaldybėse, todėl įvertinome tai, kas yra geriausia iš klasės krepšelio, ir tą siūlome. Mes matome mokinio krepšelio trūkumų, kai netenka lėšų mokykla, kuri yra sietina ne tik su mokinio reikmėmis, bet su bendrai ugdymo vykdymo užtikrinimo reikmėmis. Kada trūksta vieno vaiko ir drastiškai krinta finansavimas mokyklai, tai tikrai nesietina su švietimo kokybe. Biurokratine prasme šis modelis tikrai nekuria jokios didesnės papildomos biurokratinės naštos.

Siekdami stiprinti kokybę, kas sprendžiama dabar, mes matome daug mokyklų, atlikome detalią analizę, turime skaičiavimus dėl kiekvienos mokyklos, kad yra mokyklų, kur ugdymo plano įgyvendinimo reikmės su dabartine finansavimo metodika nėra tenkinamos, ir tai tikrai yra kirtis per švietimo kokybės užtikrinimą. Todėl ir siūlomas mišrus modelis, kad ugdymo plano, ugdymo reikmių įgyvendinimo nelemtų vieno vaiko atėjimas arba neatėjimas į mokyklą, bet tikrai būtų atsižvelgiama į kiekvieną vaiką, siekiant užtikrinti visas papildomas reikmes, kurių reikia mokyklai. Aš manau, tai yra tikrai subalansuotas siūlymas.

PIRMININKAS. Daugiau klausiančių nėra. Laikas baigėsi.

Motyvai dėl viso. Matau, pasisako prieš M. Adomėnas. Nėra. G. Steponavičius – motyvai prieš.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Gerbiami kolegos, didžiausia problema yra ta, kad mums bando parduoti katę maiše. Šiandien pateiktas projektas, bet tikrai iš ministrės patikinimų mes girdime, kad yra toks ir toks sumanymas. Mes čia modeliavome viską, kas įmanoma, bet, žiūrėkite, mokslo metai jau baigėsi. Nuo rugsėjo 1 dienos norima ne tik naują etatinio apmokėjimo modelį taikyti, bet ir klasės krepšelio modelį. Aiškumo ne tik mums nėra. Nerimo ir abejonių yra paskandinti ir vadovai, ir mokytojai. Ar tai yra stilius sisteminiams pokyčiams įvesti? Aš manau, tai yra blogoji ir neprofesionali praktika. Čia ministerija, užuot kovo pradžioje ar bent jau prieš porą mėnesių būtų atnešusi visus tris variantus, apie kuriuos mes iš ministrės girdėjome, kad apie juos yra galvojama, mąstoma... bet niekas jų dar nematė, išskyrus dviejų sakinių pakeitimus, kurie dabar yra įvedantys klasės krepšelių ar grupių krepšelių.

Dar kartą kartoju, autoritetingos organizacijos ne kartą yra atkreipusios dėmesį, įskaitant ir Lietuvos valstybės kontrolę, analizių ir kitų ekspertizių pavidalu, kad nebūtinai nuo netobulai veikiančios mokinio krepšelio sistemos (pripažįstame, ji turi trūkumų) reikia pereiti prie dar neefektyvesnio ribotų resursų paskirstymo modelio. Pinigų švaistymas švietimo srityje ir laiko švaistymas, įvedus neefektyvų modelį, yra neatsakingos politikos pavyzdys. Štai todėl ir nėra gero jausmo šiandien matant tokį projektą, kuris atkeliavo iki Seimo. Todėl net nekviečiu susilaikyti, aš kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Nuomonė už – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, kad ir kaip juodai iš tikrųjų bandytume piešti tą visą situaciją, faktas yra vienas, kad pinigų daugėja, ir mokytojai taip pat sulauks ir didesnių atlyginių, ir geresnio apmokėjimo. Oponentams norėčiau sakyti, kai yra sakoma, kad tikrai ugdymo kokybė ir visa kita, kad mes visų pirma turime atsiminti, jog svarbiausias yra vaikas, kuris mokosi. Jam taip pat reikalinga ir logopedo pagalba, ir psichologo, ir darbas su bendruomene, ir konsultacijos pas mokytoją – viskas yra reikalinga. Raginčiau nepiešti visko juodomis spalvomis, o kaip tik pagalvoti apie gerąją pusę ir kad bus nuo to geriau. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Taip, nuomonės išsiskyrė. Kviečiu balsuoti dėl šio projekto.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 63, prieš – 17, susilaikė 24. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis Švietimo ir mokslo komitetas, papildomų niekas nesiūlo. Siūloma svarstyti birželio 19 dieną.

J. PETRAUSKIENĖ. Ačiū.

PIRMININKAS. Bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

16.11 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 54 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1996 (pateikimas)

Kitas klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 54 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1996. Pranešėjas – E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, šiuo metu yra rengiamas naujas nacionalinis mokslo klasifikatorius. Rengiamasi jį suderinti su EBPO šalyse priimtu klasifikatoriumi, todėl daromos šio įstatymo pataisos. Svarbiausia dalis, ką mes norime padaryti, tai vietoj šešių buvusių sričių įvesti septintą sritį, kuri būtų skirta menui. Norime pereiti prie sistemos, kuri dabar jau būtų mokslo ir meno klasifikatorius, kurį įtvirtintų... sritis tvirtintų Vyriausybė, o kryptis įtvirtintų švietimo ir mokslo ministras. Štai tokie esminiai pakeitimai. Pabrėžiu, vietoj šešių sričių būtų septynios, įskaitant menų sritį.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą. Pirmasis klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, man teko girdėti, kad kai kurios meno kryptys išbrauktos iš programos, o tai dabar su šiuo siūlymu ar jos gali būti gražintos ir nuo kada? Apskritai nuo kada šita sistema turėtų įsigaliooti?

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, tai yra tiesiog mokslo klasifikatorius. Juo nesprendžiamas programų klausimas, tai sprendžia studijų klasifikatorius ir institucija, kuriai pavestas programų klausimas, tai SKVC. Šiuo atveju tai yra, sakykim, taip, teorinis modelis mokslo sričių ir kryptių, kurias mes laikome prioritetinėmis, kurias mes laikome valstybėje svarbiausiomis ir kuriose mes vykdomė mokslą.

PIRMININKAS. Daugiau klausiančių nėra. Dėl motyvų, matau, užsirašė tik M. Adomėnas. Gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Ar vis dėlto norite balsuoti? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Gerai, balsuojame.

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 101, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis Švietimo ir mokslo komitetas, papildomų, matau, niekas nesiuolo. Siūloma svarstyti birželio 19 dieną. Bendru sutarimu galima pritarti? Ačiū, pritarta.

16.15 val.

Budžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 17, 19, 37, 38 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1972 (pateikimas)

Kitas klausimas – Budžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1972. Pranešėja – viceministrė M. Tuskienė. Prašom.

M. TUSKIENĖ. Laba diena. Dėkui, pirmininke. Teikiame svarstyti Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo pakeitimus. Pirmiausia jie susiję su fiskaline sistema, fiskalinių taisyklių taikymu. 2011 metais buvo priimta Europos Tarybos direktyva dėl reikalavimų valstybių narių biudžetų sistemoms. 2017 metais Europos Komisija atliko vertinimą dėl direktyvos perkėlimo ir išsakė keletą pastebėjimų, kaip mūsų biudžetinė sistema galėtų būti dar labiau sustiprinta. Tai gi numatome keletą pastabų. Pirmiausia tai, kad būtų teikiami naujausių Finansų ministerijos parengtų makroekonominių ir fiskalinių projekcijų palyginimai su Europos Komisija, su jos atitinkamomis prognozėmis. Taip pat būtų nustatoma pareiga vertinti biudžeto išlaidų planų šališkumą ir šį vertinimą paskelbti viešai. Dar vienas dalykas. Būtų nustatyta prievolė Seimui teikti informaciją apie išlaidų augimo ribojimo taisykles, nustatytą konstitucinių įstatymų laikymąsi ar nesilaikymą ir Vyriausybės veiksmus. Šie dalykai susiję su direktyvos tikslesniu ir kokybiškesniu perkėlimu. Taip pat tiksliname konstitucinio įstatymo nuostatą, kuriame nedetalizuojame asignavimų visumos, vertindami išlaidas ribojančią taisyklę, apskaičiavimo principus. Numatome, kad asignavimų visuma yra koreguojama taip, kaip numatyta Stabilumo ir augimo pakte.

Apibendrinant, tai tiesiog detalizuos, paaiškins ir pagerins fiskalinių taisyklių įgyvendinimą ir biudžetinės sandaros sistemą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą. Pirmoji klausia R. Budbergytė. Nėra salėje. J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama viceministrė. Noriu paklausti jūsų. Teisės departamentas parašė savo pastaboje, kurią jūs tikriausiai skaitėte, ar toks teisinis reguliavimas atitiktų teisės aktų hierarchijos principą, kai Budžeto sandaros įstatymu nustatoma... kurio teisinė galia yra mažesnė negu konstitucinio Fiskalinės drausmės įstatymo, t. y. Fiskalinės sutarties įgyvendinimo. Tų ataskaitų, kurios minimos aname įstatyme, turinys... Kodėl jūs neteikiate konstitucinio

įstatymo pataisais? Žemesnės galios teisės aktu, t. y. paprastu įstatymu, kurį jūs dabar teikiate, negalima taisyti to, kas buvo nepadaryta, ar kur reikėtų daryti pataisymą konstituciniame įstatyme. Ar jūs bijote, kad Seime pritrūks politinės valios ir neatsiras 85 balsų, kurių reikia konstituciniam įstatymui pataisyti? Ačiū.

M. TUSKIENĖ. Dėkui už klausimą. Gavę Seimo teisininkų išvadą, mes pakoreguojame 38 straipsnį, ten, taip, buvo dėl teisės aktų išdėliojimo ir kas gali būti teikiama, kokiuose teisės aktuose. Mes pakeitėme, kad Struktūrinio balanso rodiklio ir struktūrinio postūmio ataskaitoje negali būti nurodyta kita informacija, negu numato Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, todėl straipsnis pakoreguotas taip, kad informacija apie balanso rodiklį ir jo postūmį bei išlaidų augimo ribojimo taisyklių laikymąsi bus pateikta kartu su ataskaita, tačiau ne ataskaitoje. Taip atsižvelgta į teisininkų pastabą. Apskritai, nėra konstitucinis įstatymas keičiamas, tiesiog yra detalizuojamas jo taikymas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai dėl viso. Nuomonė už – S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui. Kolegos, siūlau pritarti po pateikimo šiam įstatymo projektui. Biudžeto ir finansų komitete mes detalčiau pažiūrėsime ir į Teisės departamento, ir apskritai tą reglamentavimą fiskalinės drausmės laikymosi, palyginimo galbūt su kitomis šalimis paprašysime. Manau, kad tai padidins informuotumą, sąmoningumą ir bendrą supratimą, kas tai yra finansinė drausmė, kokie yra pagrindiniai jos rodikliai, parametrai, tikslai, ir manau, kad padės mums geriau susitarti dėl tų prioritetų, kurių yra visada begalė, bet išteklių kaip visada yra riboti, todėl svarbu užtikrinti, kad nepažeistume tos fiskalinės drausmės reikalavimų, kurie ir patikslinami, ir labiau palyginami su Europos Komisijos dalykais šiuo įstatymo projektu. Dėkui.

PIRMININKAS. Motyvai visi išsakyti. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 98 Seimo nariai: 95 – už, prieš nėra, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų, papildomas – Audito. Siūloma svarstyti birželio 26 dieną. Bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėkojame, viceministre.

16.21 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 20 d. nutarimo Nr. XIII-1036 „Dėl specialiosios tyrimo komisijos Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės teikimo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Artūriui Skardžiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2154 (svarstymo tęsinys)

Grįžtame prie rytinės darbotvarkės keletą klausimų, kurie buvo užsilikę. Kadangi įvyko diskusija, tai skelbiu šį klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 20 d. nutarimo“ projektą Nr. XIIIIP-2154. Diskusija įvyko, kaip minėjau, pereiname prie pataisų. Per šoninį mikrofoną – dėl vedimo tvarkos G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Visiškai taip, dėl posėdžio vedimo tvarkos, tik turiu vieną klausimą. Kadangi išnyko objektas, dėl kurio buvo teiktas šis nutarimas, tai reiškia, kad nebėra net numanomo kokio nors interesų konflikto, yra nutraukti visi ryšiai, tai galbūt projekto autoriai norėtų atsiimti patį projektą? Jeigu būtų toks pageidavimas, jeigu ne, tada aš prašau pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš kai pasižiūriu į objektą, tai matau tą objektą salėje, tai objektas neišnyko. Ir manau, kad konfliktas yra įvykęs. Komisija yra maksimaliai diskredituota. Kuo jūs labiau laiką tempiate, tuo jūs tą komisiją labiau diskredituojate ir ji negali ramiai vykdyti apklausų. Jūs galite imti pertrauką, kitą ketvirtadienį jūs jau pertraukų imti negalėsite pagal Statutą, priimsime sprendimus. Jeigu manote, kad čia kažką išgelbės nutraukimas iš antradienio į ketvirtadienį, tai visą laiką galima manyti. Tik tikrai siūlyčiau gerbiamam A. Kubiliui nesidangstyti už savo sūnaus nugaros, o prisiimti tą atsakomybę dėl to konflikto, į kurį jis įsivėlė, ir dėl tų regimybų,

kad vis dėlto apkaltos komisijoje kaunasi galimai du verslai ir dviejų verslų atstovai, išsklaidyti galutinai.

PIRMININKAS. Kadangi frakcijos pirmininkas paprašė frakcijos vardu pertraukos... (*Balsai salėje*) Tai po balsavimo gal. Kadangi buvote paminėtas, tai prašom.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiama Širinskiene, aš prašyčiau nustoti įžeidinėti ir mane, ir mano sūnų, ir nustoti kalbėti visišką netiesą. Jūs pati žinote. Taip, jūs priekaištavote, kad mano sūnus buvo Stebėtojų tarybos narys, jis iš ten išėjo. Jūs toliau norite mane išmesti iš komisijos, aš žinau priežastį – jūs norite gelbėti A. Skardžių kartu su R. Karbauskiu, nes kažkodėl jis jums labai brangus. Tai jūs tą darykite, bet darykite neįžeidinėdama kitų žmonių!

PIRMININKAS. A. Širinskienė dar buvo paminėta.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas Seimo nary, kaip jūs greičiausiai ir žinote, ką jūs vakar ir perdavėte – savo sūnaus žodžius, kad jis kreipėsi dėl atleidimo. Mes nežinome, ar jis yra atleistas. Dar daugiau, Registrų centre mes matome nepakitusius įrašus. Šiuo atveju kažkaip linkusi pasitikėti visu pirma Registrų centro įrašais ir tikrai siūlyčiau netęsti tų diskusijų, kurios kelia jūsų atveju labai daug klausimų dėl galimų ryšių su Baltarusija.

PIRMININKAS. Kadangi buvo prašymas frakcijos vardu, pirmiausia norėčiau, kad pabalsuotume, o paskui jau diskusija. Kadangi frakcijos vardu buvo prašymas, kviečiu balsuoti. Kas palaikote A. Kubiliaus... atsiprašau, G. Landsbergio siūlymą skelbti pertrauką iki kito posėdžio, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuokite prieš arba susilaikykite.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 41, prieš – 40, susilaikė 13. Pertrauka iki kito posėdžio.

Replika po balsavimo. Mačiau, P. Gražulis pirmas buvo.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, man atrodo, šiuo atveju išsibraukimas ar neišsibraukimas iš Stebėtojų tarybos yra labai formalus reiškinys. Faktiškai tie santykiai gali ir toliau išlikti draugiški ir be to Stebėtojų tarybos nario. Manau, kad yra klausimas ne tik kad A. Kubilius turėtų atsistatydinti iš šitos komisijos, bet reikia šiuo klausimu sudaryti specialiąją komisiją ir pradėti A. Kubiliui apkaltą, išsiaiškinti visus jo ryšius su Baltarusija, ko jis ten važinėjo dviratuku po atominę elektrinę, kodėl jis tuo metu kaip premjeras nieko nedarė, kad nebūtų statoma Astravo atominė elektrinė. Man atrodo, kad čia dabar kyla daug klausimų, kurie tikrai nėra malonūs ponui A. Kubiliui, ir reikėtų jį juos atsakyti. Nuolat kaltino kitus ryšiais su Rusija, Baltarusija, o pats, pasirodo, palaikė per sūnų glaudžiausius ryšius.

PIRMININKAS. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tikrai siūlau nedaryti kokio nors cirko iš tos apkaltos komisijos ir mūsų frakcijos deleguotų atstovų dalyvavimo joje. Ir šiuo atveju, ir kitais atvejais, aš manau, frakcijos valia ką nors deleguojant turėtų būti gerbiama. Tai yra vienas iš demokratijos svarbių elementų. Šiuo atveju tie argumentai tikrai neatrodo pagrįsti, kai pats A. Skardžius sakė, pirma, jis neturi jokio verslo Baltarusijoje.

Antra. Kas gali įrodyti kokius nors didelius konfliktus tarp A. Skardžiaus ir čia minimos „Modus grupės“, kad tai reikėtų reikšmingai nagrinėti?

Trečias dalykas. A. Kubilius neturi jokių asmeninių sąsajų su A. Skardžiaus asmenybe. Čia yra esmė, nes nagrinėjamas A. Skardžius. Jeigu A. Kubilius būtų jo koks artimas giminaitis ar jo verslo konkurentas, tada taip.

Aš siūlau visiems atšalti per tą pertrauką ir vis dėlto tegul komisija toliau dirba tokios sudėties, kurią mes patvirtinome.

PIRMININKAS. A. Navickas ir paskui M. Puidokas.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Niekaip negaliu sutikti su ponu J. Razma, nes tikrai pritariu ir A. Širinskienei, ir P. Gražuliui šiuo atveju, nes, kaip jis sakė, objektas lieka. Aš manau, kad iš tikrųjų iki ketvirtadienio objektas galėtų išsižadėti vaikų, žmonos, giminaičių, ir, man atrodo, šiuo atveju tai... Gabrieliaus, nesijuokite, ir jus tai liečia, ir jūs turėtumėte viską tą patį padaryti. Paskui, aš manau, kad jūs turėtumėte pasikeisti pavardes. Jeigu to nepakaks, tada galite vaikščioti su geltonomis fosforuojančiomis raidėmis, būtų parašyta – esu konservatorius. Jeigu šito neužteks, aš manau, mes ketvirtadienį galėtume pratęsti balsavimą, bet šiuo laikotarpiu iki ketvirtadienio... nes Agnė ir Petras stebės.

PIRMININKAS. Taip, pajuokavimą supratome.

M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Iš tiesų gerbiau A. Kubilių kaip stiprų priešininką, bet toks elgesys, kai lendama kaip stručio į smėlį, stengiamasi vilkinti situaciją, vengti aiškių atsakymų, iš tiesų yra gėdingas ir žemas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Aš siūlyčiau ponams konservatoriams atsiversti 2010–2011 metų išduotus leidimus be konkurso saulės energetikai, įdėmiai pažiūrėti tuos 42 megavatus, kam buvo išduoti be konkurso po 2–3 megavatus iki 6 megavatų. Primeniu, 1 megavatas generuoja milijoną megavatvalandžių... kilovatvalandžių elektros energijos. Tai padauginkite iš 1,5 lito ir žinosite, kiek vienas megavatas kainuoja vartotojams, t. y. VIAP'as per metus. Įsivaizduokite! Jūs pastudijuokite šitą sąrašą ir tada nereikės ponui A. Kubiliui šokinėti iš kėdės čia.

PIRMININKAS. Aš, kaip posėdžio pirmininkas, nutraukiu šią diskusiją. Pereiname prie kito klausimo. (*Šurmuly salėje*)

16.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 20 d. nutarimo Nr. XIII-1036 „Dėl specialiosios tyrimo komisijos Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės teikimo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Artūriui Skardžiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2231 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 20 d. nutarimo Nr. XIII-1036 „Dėl specialiosios tyrimo komisijos Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės teikimo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Artūriui Skardžiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2231. Pranešėja – A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, nors apkaltos komisija, kaip matėte, susidūrė su tikrai gana tokia... interesų konfliktų situacija, kur dalyvaujantys asmenys negeba pripažinti savo padarytų klaidų, komisija turi baigti savo darbą, formuluoti išvadas. Ir būtent dėl šios priežasties mes, kaip komisija, pasitarę bendru sutarimu prašome Seimo pratęsti mūsų mandatą iki birželio 25 dienos. Manome, yra labai tikėtina, kad per tą laikotarpį bus pabaigtas, bent jau STT pareigūnai taip minėjo, ikiteisminis tyrimas ir mes turėsime teisinį aiškumą, kas vyksta toliau su ikiteisminio tyrimo metu surinkta medžiaga. Ir lygiai taip pat kita apimtimi mūsų tyrimas eina į pabaigą, tai, manau, likęs mėnuo tiesiog būtų skirtas išvadoms suformuluoti ir komisijos darbo pabaigti. Tikrai labai siūlau pritarti komisijos darbo pratęsimui, nepaisant tų nesklandumų, kurie kyla iš Tėvynės sąjungos kai kurių Seimo narių, supainiojusių interesus, pusės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamoji pranešėja, išaiškėjus naujoms aplinkybėms dėl gerbiamojo A. Kubiliaus per sūnų, arba sūnaus per tėvą, sąsajoms su Baltarusijos energetikos įmonėmis, verslu, kuris kontroliuojamas A. Lukašenkos administracijos, kreipiausi į jus raštu, kad būtų pradėtas tyrimas, lygiai kaip ir pono A. Skardžiaus atžvilgiu, ir pono A. Kubiliaus atžvilgiu. Ar nereiktų tokiu atveju, jeigu būtų pradėtas tyrimas, pratęsti komisijos darbą iki rudens sesijos, nes čia, man atrodo, tikrai gali išaiškėti labai daug dalykų? Tuo labiau, kaip aiškėja, ir „Modus grupė“ greičiausiai gavo be konkurso leidimus, kaip sako, statyti saulės baterijas, kai tuo metu premjeru vis dėlto buvo ponas A. Kubilius, o A. Sekmokas – energetikos ministru. Čia manau, kad komisija turėtų darbo. Ar jūs nematytumėte, kad reiktų pratęsti ilgiau ir Seimo prašyti, kad išplėstų patį tyrimo objektą?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų tai puikiai žinote, kad apkaltos komisija yra formuojama individualiu principu, t. y. konkretaus Seimo nario konkrečioms veiksmams tirti, tačiau tikrai, įvertinus tą medžiagą, kuri yra viešojoje erdvėje ir kurios galbūt nėra joje, būtų galima į jūsų klausimą atsakyti, kad kaip tyrimo objektas, taip, tikrai būtų ganėtinai įdomus.

PIRMININKAS. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama pranešėja, aš norėčiau jums toki su užuojauta klausimą užduoti. Jūs esate visų buvusių, esamų ir būsimų komisijų pirmininkė. Ar ne per daug užsi-griebiate iš tikrųjų ir paskui reikia pratęsti vienos ar kitos komisijos darbą, trukdyti Seimo narius, kurie dirba su jumis? Tai atsakykite.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš manau, kad ne per daug užsi-griebiu. Tiesiog situacija yra, kad dėl objektyvių priežasčių negalima tęsti, nes apkaltos komisija savo sutarimu, mes balsavome, ta apimtimi, kiek vyksta ikiteisminis tyrimas, tyrimo neatlieka. Jūs puikiai žinote, kad nuo tyrimo baigties, ar jis baigsi pareiškus įtarimus, ar nepareiškus, priklauso ir apkaltos galimybės. Jeigu iš-keikiama baudžiamoji byla, tai Konstitucinis Teismas jau ne kartą yra konstatavęs, kad tokiu atveju apkalta yra negalima, kol nesibaigė ta byla ir neįsiteisėjo nuosprendis. Jeigu paaiškės, kad ikiteis-minis tyrimas nesibaigė ir jis yra nutraukiamas nepareiškus jokių įtarimų, be abejo, apkalta ta apimtimi bus galima ir ta medžiaga, kuri šiuo metu yra sukaupta Specialiųjų tyrimų tarnyboje kaip ikiteisminio tyrimo medžiaga, galės būti apkaltos objektas, t. y. mes galėsime prašyti leisti ją naudoti. Šiuo metu mes su ta medžiaga esame susipažinę. Situacija yra tokia, kad tiesiog yra tam tikras neaiškumas, t. y. Specialiųjų tyrimų tarnyba ikiteisminio tyrimo, kurį pradėjo pernai me-tais, beje, panašiu laiku, kol kas dar nėra pabaigusi.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, aš labai įdėmiai stebiu jūsų diskusiją, ypač atakas prieš A. Kubilių. Aš noriu pasiteirauti, o kaip paaiškintumėte, kad jūsų retorika vienas su vienu dabar *sugražulėjo*?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kokia retorika?

K. MASIULIS (TS-LKDF). *Sugražulėjo*. Visiškai perėmėte P. Gražulio amplua. Ar tikrai tame flange yra tiek daug elektorato, ar tikrai jums vertinga?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Nežinau, ar klausimo kėlimas...

K. MASIULIS (TS-LKDF). Be to, P. Gražulis jus palaiko, bet jūs atimate iš jo elektoratą.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Nežinau, ar klausimo kėlimas dėl Seimo nario interesų konflikto yra *sugražulėjimas* ar *nesugražulėjimas*. Aš manau, kad Valstybės tarnybos įstatymas, Viešųjų ir pri-vačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymai duoda labai aiškias instrukcijas Seimo na-riui, kaip jam reikia deklaruoti interesus, kaip jų reikia nesupainioti. Deja, labai apmaudu, bet Seimo nariui A. Kubiliui, jo santykiyje su „Modus grupe“ per jo sūnų, kuris buvo Stebėtojų tary-bos narys, o Registrų centras kol kas rodo, kad jisai ir yra Stebėtojų tarybos narys, ta informacija yra nepakeista... Deja, jis supainiojo interesus. Tai galime matyti situaciją, kuri, švelniai tariant, yra apgailėtina. Aš elgčiausi kitaip, jeigu būtų toks interesų konfliktas.

PIRMININKAS. Klausia J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, norėjau jūsų pasiteirauti, ar nemanote, kad komisijos darbo pratęsimas tik patvirtins kalbas, kad Valstiečių frakcija galimai dangsto A. Skardžių ir šitą procesą vilkina. Ar nemanote, kad vertėtų visgi rytoj organizuoti po-sėdį, kurį jūs ketinate organizuoti, bet dėl neaiškių priežasčių atšaukėte, ir darbus pabaigti iki nu-matyto termino.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas Seimo nary Džiugeli, kaip frakcijos narys, aš manau, jūs tikrai, kiek jūs spėjote ateiti į frakcijos pasitarimus, puikiai matote, kad pas mus frakcijoje niekas niekada ir niekaip nėra dangstomas. Tiesiog mes stengiamės priimti sprendimus, kurie yra teisė-ti, ir šiuo atveju ikiteisminio tyrimo nepabaigus vykdyti apkaltos komisijai tyrimą ta apimtimi tikrai keltų labai rimtų teisinių rūpesčių, jeigu, tarkime, kaip jūs sakote, rytoj būtų patvirtintos kažkokios išvados. Aš manau, prieš darant kažkokius apibendrinimus ir kalbant apie vieną ar ki-tą frakciją, tiesiog reikėtų susivokti ir pačiam toje situacijoje, kurioje esame ir kurioje yra apkaltos procesas. Tiesiog daugiau paskaitykite Konstitucinio Teismo nutarimus.

PIRMININKAS. Klausia J. Razma. (*Triukšmas salėje*)

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, aš matau, kad tikrai jus yra užgulusi didelių pa-reigybių našta, nes jūs jau einate ir visos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pareigas, nes

čia pat paskelbėte, kad A. Kubilius pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą. Iš to, kaip auklėjote J. Džiugelį, aš supratau, kad faktiškai jūs ir frakcijai vadovaujate. Ar tikrai ne per trumpas terminas bus iki birželio 25 dienos? Gal būtų saugiau, įvertinant jums tenkančią didžiulę našta, kuri gal dar gausės, tai gal numatyti vis dėlto rudenį?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš manau, kad kai pradėjo aiškėti „Modus grupės“ galimi interesai ir interesų supainiojimas, tiesiog greičiausiai Tėvynės sąjungos frakcija pradeda taip pat ginti A. Skardžių ir nepratęsti iš viso komisijai mandato. Nes aš iš jūsų klausimų tendenciją kažkaip matau, kad jūs būsite linkę nepratęsti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai dėl viso. Nuomonė už – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, prašau palaikyti siūlymą pratęsti komisijos darbą todėl, kad labai objektyvios priežastys lėmė, kodėl šis darbas negalėjo būti atliktas iki šios datos. Tam, kad būtų gauti visi atsakymai tiek iš teisėsaugos, tiek iš kitų institucijų, tiek apklausti visi svarbūs liudininkai, iš tikrųjų reikia daugiau laiko. Tikrai prašau pritarti pratęsti darbą.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, aš manau, iš tiesų šis sprendimas tikrai nepadės Valstiečių frakcijai išlaikyti tinkamos reputacijos. Manau, gerbiama A. Širinskienė tikrai nuoširdžiai daug dirba Seime, bet galėtų dėl šio klausimo pasitempti, nekankinti vargšo A. Skardžiaus (*Balsai salėje: „Klausyk, ar tau gerai su galva?“*) dėl nežinomybės, kaip ten bus. Todėl aš asmeniškai balsuosiu prieš ir raginu kolegas palaikyti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kadangi nuomonės išsiskyrė, kviečiu balsuoti.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 83, prieš – 9, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta. Svarstymas.

Dalyvauti diskusijoje užsirašė du Seimo nariai. Pirmasis – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamieji kolegos, išties dėkingas esu jums visiems už būtent šitą tyrimą, t. y. tyrimo komisijos veiklą, kuri stengėsi objektyviai iš-tirti tą šmeižto kampaniją, pradėtą didžiai gerbiamų mano kolegų, ne perkeltine prasme, tikrai – V. Gailiaus ir E. Gentvilo. Ypač dėkingas esu NSGK ir jo pirmininkui, kai buvo paviešinta Valstybės saugumo departamento pažyma apie Seimo nario V. Gailiaus ryšį su „MG Baltic“ koncernu ir jo atstovavimu šio koncerno interesams nuo 2011 metų, veikiant per žurnalistą T. Dapkę, įvardijamą kaip „MG Baltic“ koncerno tarpininką, bei atsižvelgiant į tas aplinkybes, kad niekaip negalėjau susieti, kodėl mano bičiuliai Seimo nariai organizuoja šį procesą. Pasirodo, 2017 m. balandžio 19 d., kai registravau pataisas dėl Vėjo energetikos įstatymo (444), staiga gaunu perspėjimą iš T. Dapkiaus, kad atsiimčiau savo pataisas ir nekliudyčiau AB „Lietuvos energijos“ ketinimams be konkurso ateiti į Baltijos jūrą ir atsivesti privačius investuotojus. Taip buvo teigiama pataisose. Tas pataisas parengė „Lietuvos energijos“ vienas iš valdybos ir stebėtojų tarybos narių, tuometis patarėjas. Po to, svarstymo metu, kadangi neatsiėmiau pataisų, jau 2017 m. birželio 16 d. mano kolega Ekonomikos komitete E. Gentvilas pradeda rinkti parašus sudaryti tyrimo komisiją, pavedant jo bičiuliui, Antikorupcijos komisijos pirmininkui V. Gailiui, o ne naują komisiją iš-tirti išgalvotas A. Skardžiaus sąsajas neva su verslu.

Toliau. Seimas, nei Antikorupcijos komisija tirdama neranda korupcijos, nei Etikos ir procedūrų komisija pagal Seimo protokolinį nutarimą neranda etikos supainiojimo. Tačiau, deja, Seimas priima įstatymą, priima mano pataisas 2017 m. birželio 28 d. (Ekonomikos komitetas) ir Seimas liepos 11 dieną. Tada susitinku tą patį Seime, čia... iš „Alfa Media“ žurnalisto T. Dapkiaus išgirstu naują tekstą, kad man bus organizuojama apkalta, nes aš netinkamai elgiausi priimant šitą įstatymą. Ką gi, gerbiamas V. Gailius organizuoja apkaltą, išgalvotais pagrindais, tikrovės neatitinkančiais teiginiais grįstą, teisinio reguliavimo neatitinkančiomis interpretacijomis, ir akivaizdžiai manipuliuodamas faktais.

Gerbiami kolegos, mano nuomone, yra, kad E. Gentvilas, V. Gailius ir T. Dapkus, Seime svarstant įstatymo projektą, kurio Nr. XIII-444, galimai veikė kaip verslo interesams atstovaujantys asmenys. Dėkoju visiems NSGK komiteto nariams, kurie atskleidė tuos ryšius ir viską sustatė į savo vietas. Komisija, aš manau, tikrai iš-tirs ir turbūt nustatys dar ne vieną atvejį, kada mes visi turėjome bėdų dėl kažkurio verslo interesų gindami viešąjį interesą. Beje, pataisos buvo gi-

nančios išskirtinai viešąjį interesą, kad tik konkurso būdu galima valstybinę teritoriją, t. y. Baltijos jūros teritoriją, naudoti atsinaujinančių išteklių energetikai.

Antras dalykas, kad nebūtų galima piktnaudžiauti tuo, kad visi elektros vartotojai turėtų apsimokėti prijungimo kaštus, kurie siektų 165 mln., suskaičiavo „Litgridas“, nuo Klaipėdos iki Kruonio... ir balansavimo kaštai, kurie vėlgi būtų per tą laiką apie 200 mln., Kruonyje dirbant dviem turbinoms. Seimas pritarė toms pataisoms. Aš dėkingas ir tikiuosi objektyvaus komisijos tyrimo. Tai turbūt vienintelis būdas išaiškinti visą tiesą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dalyvauti diskusijoje kviečiu P. Gražulį.

P. GRAŽULIS (MSNG). Visada pasisakau prieš dvejopus standartus. Aš antrą kartą sakau – labai įdomu matyti verkiančius konservatorius. Jau jie antrą kartą verkia. Jie visas laikas bandė virkdyti ir kaltinti kitus, bet, pasirodo, nekaltai pradėta partija tikrai nėra nekaltai pradėta. Jie tik bandė savo juodus darbus pridengti šventais vardais ir net gana kilniu partijos krikščionišku pavadinimu. Bet po tais kilniais pavadinimais tikrai slypi gana juodi tikslai. Visada klausdavau savęs, kodėl...

Suskaičiavau, kiek kartų mes teikėme įstatymo projektą dar su amžinąjį atilsį J. Veselka, kad nebūtų uždaryta Ignalinos atominė elektrinė. Mes supratome, kad tuščios vietos nebūna. Tuo tarpu visi ekspertai nustatė, kad šita elektrinė yra saugi ir gali veikti apie 20 metų arba net 25 metus, jeigu dar papildomai į jos saugumą būtų investuota. Deja, konservatoriai nekreipė į mūsų pateiktus argumentus ir šitą atominę elektrinę uždarė. Kodėl? Man dabar šiandien... Be abejonės, buvo daroma didžiulė įtaka. Šiandien jau aiškėja, kad tam buvo reikalinga, kad būtų uždaryta Ignalinos atominė elektrinė, kad atsirastų Astravo atominė elektrinė. Ne tik A. Kubilius, dar būdamas premjeru, važinėjo apie tą teritoriją Baltarusijoje po Astravo atominę elektrinę ir ten ją laimino, bet, pasirodo, ir jo sūnus puikiai vykdo energetinius projektus.

Taigi kodėl tyrinėjamas tikrai A. Skardžius? Šiandien jis davė suprasti, kodėl tyrinėjamas. O kad liberalai, jau šiandien aišku, yra partija, kuri yra sukurta „MG Baltic“, kad atstovautų jų interesams, jau mums ir visuomenei akivaizdu. Bet, pasirodo, lenda yla galutinai iš maišo, kad buvo ir konservatoriai tos partijos – dabar jau prie liberalų padalinys, kur vykde „MG Baltic“ nurodymus, susitikinėjo, A. Kubilius vaikščiojo į namus, ten rinko buteliukus ar tuščias dėžutes, ar netuščias, koks turinys, neaišku, bet žmonės, matyt, supranta, kad turinys tikrai nebuvo buteliukas toje dėžutėje.

Manau, kodėl šiandien Seimui nesudaryti komisijos ir nesiaiškinti tikrų Konservatorių partijos ir A. Kubiliaus kėslų, tikrų ryšių su gerbiamo A. Lukašenkos administracija ir ko jie siekia? Taip pat labai įdomu, kam išdalino tas kvotas be konkurso, kiek gavo vadinamoji proteguojama kompanija, kiek milijonų susikrovė Lietuvos gyventojų sąskaita.

Visa šitai reikalauja atlikti tikrai nuodugnų tyrimą, kuris nebus labai malonus konservatoriams. Todėl manau, kad Seimas neišsiaiškintų arba nebandytų aiškintis, kas slypi už vadinamųjų „Baltųjų pirštinių“ konservatorių, kurie įkūrė tą organizaciją kovoti su blogiu, nes, matyt, jau tokios juodos rankos, kad jos nenusiplauna, reikia bent jau pirštines užsimauti, šiandien taip pat aiškėja.

Man atrodo, Seimas turės politinės valios, ne tik objektyviai baigs tyrimą dėl A. Skardžiaus, bet ir bus sudaryta komisija ir išsiaiškinti tikrieji konservatorių tikslai. Aš nenustebčiau, jei šitie didieji patriotai, kovotojai su Rusija už Lietuvos interesus yra patys didžiausi agentai pačių rusų ir tenkina jų interesus. Ir paaiškės, kad Seimas kaip pripažino ne tik teroristine organizacija... bet užmaskuota ši organizacija yra įkurta Rusijos specialiųjų tarnybų, tarnauja jai ir griaua Lietuvos pamatines vertybes.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijas baigiame. Balsuojame po svarstymo. (*Balsai salėje*) Motyvai. Atsiprašau. Yra užsirašiusių. Nuomonė už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Išgirsti iš P. Gražulio lūpų kliedesius – nieko naujo, bet manau, kad šį kartą buvo pasiektas kliedesių rekordas, nes žmogus taip užsivedė, kad į pabaigą jau apkaltino visus kaip agentus.

Beje, iš tikrųjų ką veikia Etikos ir procedūrų... Atsiprašau, jau veikia. Gerai. (*Juokas salėje*) Neminėsiu tada.

Dėl komisijos. Iš tikrųjų darbą pratęsti reikia. Komisijos darbas nebaigtas. Visa medžiaga... ir į visus klausimus neatsakyta. Taip, tam yra ir objektyvių priežasčių. Tačiau vis dėlto kreiptuosi į komisijos pirmininkę, kiek galima iš tikrųjų spekuliuoti tais dalykais, kurių jūs nei išmanote, nei žinote. Pavyzdžiui, nuo kada stebėtojų tarybos narys, net jei jis juo ir būna, daro verslą? Daro verslą tas žmogus, kuris neturi akcijų, jis daro verslą? Vis dėlto, jeigu jau jūs esate Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė, susitvarkykite su terminija. Jeigu nežinote, pasiskaitykite, bet aš matau, kad išimtinai partinis interesas kaltinti ne apkaltos subjektą, o visai kitus žmones, egzistuoja.

Aš manau, kad šiuo atveju mūsų sukurta komisija susiduria su tokiais sunkumais, kurie yra nulemti ir vadovavimo komisijai.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (*MSNG*). Tikrai klausantis gerbiamojo A. Anušausko kyla įvairių minčių, kaip yra suvokiamas verslas ir įtaka tam verslui.

Gerbiami Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos nariai, aš norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į balsavimą. Ar jums nekilo klausimas, kodėl už pratęsimą balsavo ir jūsų aršiausi oponentai dešinėje pusėje? Negi jūs, gerbiami valstiečiai, nesuprantate, kad kuo jūs ilgiau grosite šita plokštele, tuo jūs daugiau sudarysite galimybių opozicijai iš šito turėti sau naudos.

Lygiai tas pats, kai jūs geležine uždanga uždengėte Agrokoncerną, tai aiškiai pasirodė, tarsi įsipainiojo į Agrokoncerno verslo interesų tinklą. Tai nejaugi jums naudinga, nejaugi A. Skardžiui tikrai naudinga, kad tas klausimas tęstųsi iki begalybės, nes vis tiek sprendimas jau yra priimtas jūsų? Arba jis priimtas toks, kuris A. Skardžiui palankus, tai tas tempimas vis tiek patirs fiasko. O jeigu jis priimtas nepalankus A. Skardžiui, neapgaudinėkite jo, pasakykite jam tiesiai į akis.

PIRMININKAS. Nuomonės išsiskyrė. Kviečiu balsuoti. Paskui, po balsavimo, visiems suteiksiu teisę pasisakyti.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 87, prieš – 6, susilaikė 6. Pritarta po svarstymo.

Dabar, kaip žadėjau, visiems suteikiu teisę pasisakyti. Pirmoji – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Ačiū. Aš gal ne tiek į A. Anušausko žodžius, ką veikia, bet reaguodama į A. Skardžiaus žodžius apie Etikos ir procedūrų komisiją. Tai Etikos ir procedūrų komisija ne tik du kartus svarstė jūsų viešųjų ir privačių interesų derinimą, bet nustatė trūkumus, nustatė pažeidimus ir jums parašė rekomendaciją. Jūs iš tribūnos nesakykite, kad Etikos ir procedūrų komisija nenustatė jokių pažeidimų. Tų pažeidimų buvo, ir Etikos ir procedūrų komisija nustatė anksčiau, nei tai padarė Antikorupcijos komisija.

Antrą kartą mes nusprendėme nenagrinėti, mes padarėme viską, kas buvo pagal mūsų kompetenciją. Tikėjomės iš Antikorupcijos komisijos sprendimo tokio, vienokio ar kitokio, o ne aptakaus, kad galimai pažeidė, kaip buvo suformuluota galutinėje išvadoje. Aš noriu vis dėlto pasakyti, kad Etikos ir procedūrų komisija jums net yra parašiusi rekomendacijas, kaip derinti viešuosius ir privačius interesus.

PIRMININKAS. Dėkoju. A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš noriu išsakyti keletą minčių, kurios neatitinka tikrovės, kurias išsakė A. Skardžius. Jeigu aš tylėčiau, tai elgčiausi labai negarbingai atžvilgiu savo kolegų, kurie tuo metu ruošė kai kuriuos įstatymų projektus. Kada buvo kalbama apie Baltijos jūroje tam tikrų būsimų tyrimų atlikimą, t. y. specialaus poveikio aplinkai vertinimo, poveikio aplinkai vertinio, geologinių darbų, buvo numatyta, kad šiuos darbus turėtų atlikti valstybės samdomos institucijos. Bet čia, Seime, buvo vis dėlto pakeista, kad galėtų atlikti ir privačios kompanijos. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad kai privati kompanija atlieka tuos visus tyrimus ir dar kitus, mano neįvardintus, tai ji gauna privalumą visų kitų kompanijų atžvilgiu, kai yra skiriamas konkursas pradėti, ateiti ir tame regione statyti vėjo jėgaines. Mielieji, aš manau, kad kai kuriems Seimo nariams padorumas, nuoširdumas, sąžiningumas yra pamirštas. Aš vis dėlto siūlyčiau... (*Balsai salėje*) Aš pirštais nerodysiu, būkime garbingi vieni kitų atžvilgiu ir vertinkime visus pagal atliktus ir nuveiktus darbus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jeigu galima, šiek tiek trumpiau. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū. Jums, kaip jaunam posėdžio pirmininkui, pasakyčiau: klausimo tema kokia? Dėl komisijos darbo termino pratęsimo. Jūs turėtumėte stabdyti kalbas iš tribūnos,

jeigu kalbama ne į temą. Nes kai kalbama ne į temą, tai pakalbama labai ne į temą. Ir dabar mano vienintelė replika. Gerbiamas Skardžiau, aš nerinkau parašų, ir jūs žinote, kad ponas A. Kubilius rinko parašus. V. Gailiaus parašo ten nėra. Prašom kurti naują versiją apie V. Gailiaus, E. Gentvilo ir T. Dapkaus aljansą.

PIRMININKAS. Reaguoju į pastabą. Aš, kaip jaunas posėdžio pirmininkas, mėgstu laisvę ir leidžiu visiems pasisakyti. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kadangi aš daug kartų buvau paminėta, grįžtu prie Stebėtojų tarybos. Be tų plačių įgaliojimų, apie kuriuos mes jau ne kartą diskutavome, netgi atleisti vadovą, reikalauti įmonės dokumentų, Stebėtojų tarybos nariai gali turėti ir atlyginimą.

Manau, jau greičiausiai būtų kitas klausimas, ar gerbiamo A. Kubiliaus sūnus gavo atlyginimą, ar jis buvo proporcingas paprastai tokiose įmonėse mokamiems atlyginimams. Bet atsakymai, matyt, jau yra atskiros komisijos tyrimo objektas. Tikrai ne šitos salės. (*Balsai salėje, plojimai*)

PIRMININKAS. Dar mačiau A. Kubilius norėjo, bet labai trumpai, jeigu galima.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, būtų linksma, jeigu nebūtų šiek tiek liūdna. Bet aš noriu pasidalinti keliomis mintimis, kurios atitinka tikrovę. Tiesiog norėčiau P. Gražuliui, nieko nebekomentuodamas apie stebėtojų tarybas ir kitus dalykus, noriu tik priminti, kad aš siūlau ir mano siūlymas lieka galioti, gerbiamas Ramūnai, jeigu turite vyriškumo, eikime abudu ir išsitirkime. Aš dėl ryšių su A. Lukašenka, tamsta su V. M. Kantoru, ten ir babkinais visais, „Rostselmashu“ ir, taip sakant, padarysime visiems mes čia, tikrai dar parodysimė, kad vienodi standartai. Nes čia tos visos kalbos, man atrodo, yra visiškai juokingos. Bet P. Gražuliui noriu pasakyti tą tikrą tiesą. Gerbiamas Petrai, turėtumėte atsiminti ne tokią seną Lietuvos istoriją: sprendimą uždaryti Ignalinos atominę elektrinę priėmė Ministras Pirmininkas R. Paksas. (*Balsai salėje: „Tada jis buvo konservatorius.“ Juokas salėje, plojimai.*)

PIRMININKAS. Dar prašau – V. Bakas ir baigiame diskusiją.

V. BAKAS (LVŽSF). Norėčiau, tikrai privalėčiau, matyt, reaguoti į pono A. Skardžiaus komentarą apie viešai skelbiamus tyrimo rezultatus, neva NSGK. Tikrai ačiū už paramą. Jos dar reikės. Mes turėsime progą įsitikinti. Bet dabar noriu tik pasakyti ir, manau, labai svarbu, kad tai, kas paskelbta spaudoje apie tyrimą neva NSGK, nėra NSGK pozicija. Nė vienas sakinytis, kuris yra paskelbtas remiantis nutekintomis išvadomis, nėra NSGK pozicija. NSGK pozicija bus skelbiama rytoj ir mes dėl jos balsuosime komitete. Todėl visos spekuliacijos ir pono V. Gailiaus pavarde, ir kitomis pavardėmis yra tik asmeninės spekuliacijos. Tai, manau, labai svarbu.

PIRMININKAS. Kadangi baigėme diskusijas, pereiname prie priėmimo stadijos. Motyvai už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, vėlgi pakartosiu, iš tikrųjų nepaisant prieš tai kalbėjusio gerbiamojo kolegos P. Urbšio aiškiaregystės dovanos, vis dėlto jis nenuspėjo, kaip mes balsuosime. Mes žinome, kokios stadijos yra komisijos darbas, žinome, kas dar nepadaryta ir per kiek laiko gali būti padaryta. Čia kolega J. Razma, ko gero, teisus. Spėju, kad neužteks ir mėnesio, jeigu taip bus darbas tęsiamas toliau. Bet bet koku atveju ir dėl to, kad ir komisijų gausa išsiskiria šis Seimas ir kad tie patys komisijų, šios komisijos nariai yra dar kitų komisijų nariai, turi dalyvauti ir tuose posėdžiuose, kurie vyksta vienu metu, arba į vieną eini, arba į komisiją ir t. t., aišku, yra objektyvių dalykų, bet bet koku atveju, aš manau, komisija vis dėlto turi tęsti darbą ir priimti sprendimą, turėdama bent jau pakankamai išsamią visą informaciją.

Dabar norėjau paminėti, nors komiteto pirmininkas jau paminėjo, dėl spekuliacijos NSGK išvadomis, tik aš šiek tiek patikslinsiu. Viešumoje pasirodė ne išvados, o nutekintos medžiagos pažymų pavidalu informacija. Tai nėra išvados. Šiuo atveju visi džiaugsmas ar nusivylimas dėl išvadų turinio yra pernelyg ankstyvi.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – A. Navickas.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Balsavau aš už tos komisijos sukūrimą, nors paskui man pradėjo kilti įvairių klausimų, ypač kai premjeras pavadino frakciją, kuriai priklauso, partiją A. Skardžiaus, skaidruoliais. Mačiau, kad valdančiosios koalicijos nomenklatūros dešinėje sėdi tyrimo objektas, ir tada labai sunku kažką iširti.

Kita vertus, paskui, kai jau... man atrodo, kad komisija visgi, bent mano akyse, aš nelabai tikiu, kad ji baigs tyrimą. Yra ir toks posakis, baltarusiškas turbūt – kas apie ką, o utėlėtas apie pirtį. Aš supratau, kad paprasčiausiai komisijos pirmininkė susirgo, spėju, A. Kubiliaus priklausomybe. Žinote, kad tai yra labai sudėtinga liga, kuri stipresnė už bet kokią valią. Aš bijau, kad ta liga yra gydoma, žinote, kokį pusmetį ar dar ilgiau, ir nelabai tikiu, kad nuo tos ligos galima taip greitai pasveikti ir imtis toliau tyrimo. Todėl, man atrodo, sunku tikėtis kokio nors tikro tyrimo.

Dar rimčiau sakant, labai gaila, kai tikrai padorus ir geras žmogus, atėjęs į Seimą, neišlaiko išbandymo varinėmis triūbomis. Labai gaila. Čia aš turiu omenyje komisijos pirmininkę, deja.

PIRMININKAS. Nuomonė už – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš noriu reaguoti truputėlį į A. Kubiliaus pasakymą, kad tada pasirašė dėl atominės elektrinės uždarymo sprendimą Prezidentas R. Paksas, tuo metu buvęs premjeras, Konservatorių partijos narys. Žinote, kas yra? Kai priima Seimas sprendimą, pagal tą sprendimą, manau, tokiu atveju premjeras neturi galimybės pasielgti kitaip.

Aš taip pat noriu jums pasakyti. Gerbiamas A. Kubiliau, jūs pažiūrėkite patys į save, kaip jūs balsavote, ką jūs darėte, kiek jūs pastangų dėjote, kad būtų uždaryta Ignalinos atominė elektrinė. Nerodykite pirštais į kitus, bet pažiūrėkite į save, kiek jūs prisidėjote prie to.

Antras dalykas. Galime prisiminti ir „Mažeikių naftą“, kaip buvo priversta, kai tuo metu buvęs premjeras R. Paksas nepasirašė, bet Vyriausybėje jis neturėjo daugumos kaip premjeras ir turėjo atsistatydinti. Tai jūsų buvo daromas begalinis spaudimas ministrams, premjerams, kad vykdytų jūsų valią, bet ne Lietuvos valią.

PIRMININKAS. Nuomonė už – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamas Petrai, vertybini, tu, mūsų! Kai reikėjo balsuoti už Konstitucijos pataisą dėl šeimos, kur buvai? Dėl Šeimos įstatymo – kur buvai? Petrai, baik vieną kartą moralizuoti kitus ir atgailauk! Tai bus krikščioniška pozicija.

Dabar, gerbiami kolegos, vis tiek palikime Petrą ramybėje, jis su savo sąžine pats susitvarkys. Iš tikrųjų, ką mes čia dabar darome? Ar mes čia dabar Seimo reitingą taip keliamo? (*Balsai salėje*) Ar žmonės tuo džiaugiasi? Neduok Dieve, jeigu kas nors žiūri mūsų šią diskusiją. Nors vienos partijos reitingas dėl to pakilo? Aš manau, kad ne. Arba mes sugebėsime iš tų visų komisijų ir visų kitų išeiti normaliai, pakelta galva, normaliais sprendimais, arba ne. Išlošusių šioje košėje nė vieno nebus. Galbūt P. Gražulis galės dar kartą ką nors pasakyti. Čia, taip. Bet ar mes tikrai norime, kad tik gražuliai pasireikštų ir dominuotų mūsų politikoje? Aš abejoju.

PIRMININKAS. Kadangi nuomonės išsiskyrė, kviečiu balsuoti po svarstymo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 87, prieš – 4, susilaikė 6. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Toliau posėdžiui pirmininkauja Seimo Pirmininko pavaduotoja I. Šiaulienė.

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDDF). Gerbiami kolegos, tęsiame posėdį.

Replika po balsavimo – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Jeigu jau konservatoriai ne tik verkia, bet jau salėje spiegia, vadinasi, P. Gražulis kalba taikliai ir teisingai.

Gerbiamam R. J. Dagiui noriu pasakyti. Gerbiamasis, pažiūrėk, ką tavo pirmininkas kalba apie šeimą, apie jos vertybes, apie dviejų lyčių santuokas... vienos lyties santuokas. Taigi jis pritaria visiems šitiems nusikaltimams, o P. Gražulis jūsų seniai prakeiktas ir palaidotas! Man atrodo, pažiūrėk geriau, ką kalba tavo lyderis! (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju, pabaikime. Per šoninį mikrofoną – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Kadangi gerbiamasis Seimo narys A. Anušauskas paminėjo mano pavardę dėl mano aiškiaregystės, tai iš tikrųjų tiek svarstymo metu, tiek priėmimo metu dauguma iš Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos narių balsavo už tai, kad būtų pratęstas tas terminas, bet aš asmeniškai jums, gerbiamasis Seimo nary, norėčiau palinkėti nesusidvejinti. Aš nesuprantu – čia Arvydas prieš Anušauską, ar Anušauskas prieš Arvydą? Pats teigia, kad pranašystės neišsipildo, o pats svarstymo metu ir priėmimo metu balsuoja už tai, kad būtų pratęstas terminas komisijos. Jūs išsiaiškinkite pats su savimi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, dirbame toliau pagal darbotvarkę.

17.09 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. XIIIIP-1031 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2263 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

2-6a klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. XIIIIP-1031 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2263. Pateikimas. J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiami kolegos, prašau pritarti nutarimo projektui, kuriuo siūloma papildyti pavasario sesiją Pilietybės įstatymo projektu, kurį registravau kartu su kolega J. Oleku šių metų kovo 16 dieną, jau prasidėjus pavasario sesijai.

Turiu pasakyti, kad problemą, kurią aš bandau spręsti šiuo projektu, iš tikrųjų pirmas iškėlė R. Šarknickas, ir apie tai sužinojau svarstant komiteto posėdyje kovo 7 ir 14 dienomis. Pamačiau, kad iš tikrųjų reikia šitas problemas spręsti dėl įvaikintų vaikų, kurie gali netekti Lietuvos pilietybės.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūsų klausti niekas nenori. Ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Balsuojame. (*Balsai salėje*) Balsuokite, balsavimas pradėtas.

Dėkoju. Už balsavo 47, prieš – 6, susilaikė 30. Po pateikimo yra pritarta.

Per svarstymą kalbančių nėra, man regis. (*Balsai salėje*) Nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Balsuojate. (*Balsai salėje*)

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 45, prieš – 8, susilaikė 33. Pritarta.

Priėmimas. Motyvų išsakyti nėra norinčių? Nėra norinčių. Prašom balsuoti dėl Seimo nutarimo dėl sesijos darbų programos papildymo.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 41, prieš – 7, susilaikė 37. Deja, nepritarta.

Dėl vedimo tvarkos per centrinį mikrofoną – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ne dėl vedimo tvarkos.

PIRMININKĖ. Dėl balsavimo.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Replika po balsavimo. Iš tiesų aš ne be reikalo pasakiau projekto registravimo datą – kovo 16 dieną. Pažiūrėkite, kada registruotas kitas projektas, kurį teiks kolega – balandžio 12 dieną. Jis žodis žodin nurašė nuo mano projekto, tik 1 straipsnyje pakeitė kai kuriuos žodžius vietomis, kituose straipsniuose vietoj kablelių parašė žodelius „ir“.

Aš (...) pasakiau, kad tą problemą išgirdau svarstant komitete, kai buvo svarstomas kolegos projektas dėl prieštaravimo Konstitucijai. Komitetas dažnai daro tokias gailėstingas pertraukas ir siūlo projektą taisyti. Šiek tiek palaukiau, bet nesulaukęs projekto kito varianto registravimo aš pamačiau, pradėjau gilintis, surinkau duomenis iš Įvaikinimo tarnybos, iš Migracijos tarnybos, kiek tokių atvejų yra. Jūs pasakysite, kam reikia tokių duomenų? O tam, kad iš tikrųjų būtų matoma, ar čia visuotinai paplitęs reiškinys, ar ne.

Iš tikrųjų, kaip matote iš mano aiškinamojo rašto, tokių atvejų yra labai mažai. Vienais metais – du, kitais metais – vienas ar trys netekę. O įvaikina iš tikrųjų daugiausia užsieniečių šeimos. Pavyzdžiui, tais metais, kai įvaikino 43, – tiek užsieniečių, tiek šeima, kur yra ir lietuvių asmenų. Tai viena lietuvių, kitos – užsieniečių. Arba atvirkščiai: 39 ir penkios lietuvių.

Taigi atlikau darbą suprasdamas, kad reikia iš tikrųjų atsižvelgti ir į pilietybės netekimo atvejus, į gražinimą, į funkcijas, kurias atlieka vidaus reikalų ministras, Vyriausybės įgaliota institucija. Ir kokį straipsnį? Kad nereikia sudaryti dvigubų standartų, kaip kolega pirmame savo variante padarė. Sutvarkiau teisiškai pagal juridinę techniką ir pateikiau projektą.

Tačiau aš matau, kad kolega apibėgo, prašė, kad būtų nepritarta nutarimui, ir aš prašau Etikos ir procedūrų komisijos ištirti, ar tai nėra plagiatas, nurašytas projektas nuo mano, kadangi mano projektas registruotas kovo 16 dieną, jo – balandžio 12 dieną. Kovo 19 dienos variantas, kurį jis registravo, vėl buvo netinkamas, nes sulaukė labai daug pastabų. Tai iš tikrųjų negarbinga. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKĖ. Per šoninį mikrofoną – Valstiečių frakcijos seniūnas R. Karbauskis.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Kolegos, aš noriu atkreipti dėmesį, kad ką tik pasisakyme buvo kalbama apie datas. Jūs atkreipkite dėmesį į numerį šitų įstatymų projektų ir suprasite, kuris yra anksčiau registruotas. Numeris būna suteikiamas iš eilės. Teisingai? Numeris, kuriuo registruotas jūsų, kolegos, projektas, yra ankstesnis, dėl to nereikia kaltinti pirma laiko.

PIRMININKĖ. Kolegos, nutraukiu diskusijas. Yra kreipimasis į Etikos ir procedūrų komisiją. Regis, komisija tai išsiaiškina. Nors pirma registracija, kaip mane informavo Sekretoriatas, kalbant apie R. Šarknicko projektą, yra sausio mėnesį.

17.19 val.

Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 7, 21, 24, 32, 33 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1639(3) (pateikimas)

Taigi 2-7 klausimas – Pilietybės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1639(3).

Prašom R. Šarknicką. Pateikimas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Tiek to, palieku viską sąžinei. Aš jums, gerbiamas Juliau, nieko neatsakysiu. Tiesiog tegul sąžinė žymi datos, registracijos ir t. t.

Aš su mielu noru būčiau jus pasikvietęs į komandą, jeigu būtumėte ištiesę pagalbos ranką, o ne po pateiktos pastabos komitete būtumėte nubėgę ir iškart užregistravę. Šis darbas buvo prasmingas visus metus – su užsienio lietuviais, su tomis šeimomis, kurios turi, kurios įsivaikino vaikus. Tai labai jautrus klausimas, aš siūlyčiau kartu tai spręsti ir dabar net, neužsiimdamas tam tikrais dalykais, nes tai yra gyvenimas. Mano tikslas – prisidėti ir padėti likimo nuskriaustiems vaikams švęsti gyvenimus mylinčiuose namuose.

Pristatomo projekto tikslas – suvienodinti šeimoje gimusių bei įvaikintų vaikų teises į dvigubą pilietybę bei dvigubą pilietybę įvaikinimo metu įgijusiems vaikams suteikti teisę dvigubą pilietybę ir išlaikyti visą gyvenimą. Dabar yra taip, kad tik tose šeimose, kuriose gimsta vaikai, vaikai turi lietuviybę visą gyvenimą, o tie, kurie yra įvaikinti, nuo 21 metų turi pasirinkti kažkurią pilietybę. Šis dalykas mano pasiūlytas dėl to, kad įvaikinimas prilygsta vaiko gimimui, nes ne kiekviena šeima ryžtasi pasiimti likimo nuskriaustą vaiką į savo gyvenimus. Tai rodo tų šeimų sąmoningumą ir požiūrį, nes tos šeimos nori, kad tie vaikai būtų lietuviai. Taigi po pateikimo kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjas, norėjau paklausti dėl sąvokos turinio. Jūsų aiškinamajame rašte dažniausiai vartojama sąvoka „mišri šeima“, nors pačiame jūsų siūlomame įstatymo projekte tokių žodžių nėra. Kas turima galvoje? Kokiu požymiu ta mišri šeima?..

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Supratau ir palaikau jūsų tą mintį, ką jūs turite omenyje. Mišri šeima tai yra užsienietis ir lietuvis arba lietuviškas... atsiprašau, užsienietis ir lietuviškas arba atvirkščiai, bet ne tai, ką jūs turite omenyje.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Nematau. Tuomet M. Majauskas. Prašom. Taip pat nėra? Atėina į darbo vietą. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas Robertai, norėčiau grįžti prie J. Sabatausko projekto. Gal jūs galėtumėte patikslinti vis dėlto, ar jūs matėte tą projektą, kuris buvo anksčiau užregistruotas, nes, kaip suprantu, projektas, kuris buvo sausio mėnesį užregistruotas, keitė visiškai kitą straipsnį, o dabar jūs keičiate tą patį straipsnį ir viename, ir kitam projekte? Aš tik norėjau pasitikslinti, ar jūs matėte J. Sabatausko projektą, registruodamas savo, ar nematėte?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Jaučiuosi kaip teisme, tačiau jeigu pastebėjote, pagal registracijos numerį, tai jau yra trečioji redakcija. Mes dirbome su Teisės departamentu, su specialistais ir mums pranešė, kad yra analogiškas, tada mes ir pasižiūrėjome. Bet šiuo atveju aš džiaugiamasi, laukiau, tikėjau, kad gal mes kartu galėtume sudėti, nes tai yra šventas reikalas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visų Seimo narių klausimus.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Bet aš ir dabar nepyksiu ant Juliaus. Ne tas atvejis. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Ir motyvus nori išsakyti G. Burokienė. Prašom.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš kviečiu visus labai palaikyti šitą projektą, nes mūsų mažėjančioje Lietuvoje gimimu įgyta teisė būti lietuviu yra labai svarbi. O Robertas užgriebė labai jautrią ląstelę, šeimos ląstelę, žmogų, kuris išvažiuos galbūt iš Lietuvos, bet jis bus gimęs lietuviu ir turi jaustis lietuviu. Taigi kviečiu visus palaikyti šį projektą.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Tikrai, kadangi nėra galimybės pasisakyti nei už, nei prieš, tai tiesiog suabejoti... Dabar ta tendencija, kuri prasidėjo dėl Lietuvos Respublikos piliečio suvokimo, tikrai kelia nerimą. Mes einame tokiu devalvavimo keliu. Iš tikrųjų aš suprantu – įvaikinimo problema yra labai opios, bet ką mes darome? Mes naikiname vieną iš pilietybės netekimo nuostatų, jeigu pilietis turi išpareigojimų kitai valstybei. Jeigu mes taip lengva ranka tą pilietybės suvokimą išoperuosime ir pritaikysime tikrai tokiam ekonominiam ar tokiam, sakykim, vartotojiškam poreikiui, man atrodo, mes prarasime tą esmę, kas iš viso yra Lietuvos valstybės pilietis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Prašom balsuojant apsispręsti dėl pateikto įstatymo projekto.

Balsavo 80 Seimo narių: už – 77, prieš – 1, susilaikė 2. Taigi po pateikimo Pilietybės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui yra pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Žmogaus teisių komitetas, papildomas – Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti Seimo rudens sesijoje.

17.27 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1592(2) (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1592(2). Pateikimas. Tribūnoje – R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Taip lėmė, kad šiandien tokiais gana jautriais klausimais. Taigi mano ir Savižudybių ir smurto prevencijos komisijos įstatymo projekto tikslas yra išimtinai tik prevencinio pobūdžio – įstatymų lygmeniu reglamentuoti reikalavimus viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams dėl skelbtinos informacijos savižudybių tema turinio ir pateikimo būdo, taip pat skatinti viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų atsakingumą skelbiant žinias apie savižudybes ar bandymus nusižudyti.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai, skelbdami žinias apie savižudybes ar bandymus nusižudyti, neskelbtų savižudybės ir bandymų nusižudyti motyvų, priemonių ir būdų, netraktuotų savižudybės kaip tinkamo kokios nors problemos sprendimo būdo ir kaip savaime suprantamo kasdienio fakto, nevartotų savižudybes romantizuojančių apibūdinimų, neskelbtų vaizdo medžiagos, kurioje būtų vaizduojamas savižudybės procesas ar bandantis nusižudyti, nusižudęs žmogus, kad skelbdamas tokią informaciją praneštų apie esamas emocinės, psichologinės pagalbos galimybes bei pagalbos sau grupes, nusižudžiusių artimiesiems.

Priėmus įstatymo pataisą, jokių reformų sukelta nebūtų, mat iki šiol vos ne identiška nuostata yra įtvirtinta Visuomenės informavimo etikos kodekse, kurio turinys yra privalomas viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams. Visgi minėtas kodeksas yra tik savireguliacijos teisės aktas. Priėmus pataisą, minėti reikalavimai būtų įtvirtinami įstatymų lygmeniu, tai reikštų, kad viešosios informacijos rengėjams ar skleidėjams būtų taikomi aukštesni atsakingumo skelbiant informaciją apie savižudybes standartai.

Regiant šią pataisą dalyvavo specialistai, ne politikai. Politikai tik išklausė, padarė klausymus. Dalyvavo viešosios įstaigos Vilniaus miesto psichikos sveikatos centro Savižudybių prevencijos skyriaus vedėja psichologė V. Klimaitė, labdaros ir paramos fondo „Algojimas“ psichologė

R. Klišytė, Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Klinikinės ir organizacinės psichologijos katedros docentas P. Skruibis ir Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos inspektorė G. Ramanauskaitė-Tiumenevienė.

Norėčiau paskelbti dr. V. Klimaitės, kuri dalyvavo komisijos posėdyje, kalbą. Ji dirba Vilniaus miesto Psichikos sveikatos centro Savižudžių prevencijos skyriaus vedėja, yra psichologė. Kalbėjo taip: „Aš dirbu ligoninėje su savižudžiais pacientais. Mano tokia kasdienybė. Žmonės, kurie žudosi ir yra rizikoje, į tai, ką perskaito, reaguoja labai greitai. Todėl norėčiau, kad nežaistų su kaltų paieška, o turėtų priemonių, kurios leistų greičiau reaguoti. Poveikis savižudžiams žmonėms yra labai greitas. Iš vakaro įkeltas straipsnis, iš ryto ateini – jau susižalojęs pacientas. Poveikis yra milžiniškai didelis.“

Šiuo klausimu dirba ir švietimo įstaigų specialistai, auklėtojai, mokytojai, socialiniai darbuotojai, psichologai, tai jau vyksta ne vienerius metus. Taip pat į šiuos darbus įsijungė ir dienos centrai. Jie kalba apie tai, kad reikia bendros Lietuvos ir žiniasklaidos pagalbos, nes tą darbą, tuos mėnesius nubraukia per vieną sekundę, kai neberandi paauglio, sėdinčio suole, suole sėdi tik vienas draugas. Tai yra bendras Lietuvos reikalas. Ir jokio čia draudimo nėra, nes tai mes perkeliame tik įstatyminiu lygmeniu iš kodekso. Tas prašymas yra ir psichologų, mokytojų, ir šių žmonių, kurie buvo komisijoje. Mes kai kuriais žodžiais papildėme, komisija gerai apie tai žino. Kviečiu po pateikimo pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti Seimo nariai. Ir pirmasis klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Robertai, jūs puikiai žinote, ką ir paminėjote, kad šios nuostatos yra įtvirtintos Visuomenės informavimo etikos kodekse. Aš pats kartu su nevyriausybinėmis organizacijomis dalyvavau tuose susitikimuose su leidėjais ir žurnalistais, kai buvo keičiamos tos taisyklės. Jos nebuvo pakeistos daug metų ir buvo vis dėlto pakeistos prieš kelerius metus, 2016 metų, rodos, pradžioje, sausio mėnesį. Nuo to laiko Savižudžių prevencijos biuras aktyviai stebėjo žiniasklaidos priemones ir informuodavo, sakydavo, žiūrėkite, jūs čia pažeidėte, ar galite pasitaisyti. Pradžioje tų pažeidimų buvo daug, bet dabar jų reikšmingai mažiau, jų sumažėjo, rodos, net tris kartus. Ar tikrai, jūsų manymu, neužtenka savireguliacinio mechanizmo šiuo atveju? Ar nemanote, kad tokiais būdais mes, atvirkščiai, bandysime užčiaupti žiniasklaidos priemones, jog nerašytų apie savižudžių problemas? Problema egzistuoja ir vien tik nerašydami apie savižudības mes problemos neišspręsimė. Reikia kalbėti ir apie psichologinės pagalbos prieinamumą, pagalbą po mėginimo nusižudyti, pagalbą artimiesiems, kur yra didžiulės eilės ir problema nėra sprendžiama.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Tai, ką jūs paminėjote, ta pagalba, pakartosiu, yra teikiama iki šiol, tačiau reikia ir žiniasklaidos pagalbos. Tiesa, turiu pasakyti, kad regioninė žiniasklaida jau neblogai atlieka šią funkciją. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba informuoja ir prašo išbraukti tai, kas yra šiame projekte siūloma, nors yra ir reglamente. Tačiau yra toks dalykas. Kai jie išima straipsnį, tuo metu socialiniuose tinkluose ir žiniasklaida... kokiame nors portale paviešintą informaciją perskaito 300–400 tūkstančių, o potencialių, linkusių į savižudības žmonių yra tūkstančiai. Mes turime vieningai čia prisidėti. Negalvokime, kad tai koks nors žodžio laisvės uždraudimas, dar kas nors, čia yra gyvenimas, čia visai kiti dalykai yra. Ir Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba apie tai kalbėjo, neįžvelgia to draudimo. Labai prašau neeskaluoti ir skirti tuos dalykus – įstatymą nuo gyvenimo.

PIRMININKĖ. Klausia A. Baura.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiamas kolega, tiek jūs, tiek prieš manę kalbėjęs kolega Mykolas užsiminė apie tas žaidimo taisykles, apie kodeksą, skirtą tiek visuomenės informacijos sklaidėjams, tiek leidėjams, tačiau mes puikiai matome ir tai ypač jaudina, kad apie tas savižudības, apie kitas nelaimes yra rašoma pirmuosiuose puslapiuose, kai net žinių, radijo, televizijos laidos yra pradedamos anonsuoti būtent nuo šitų nelaimių. Tai mano klausimas būtų toks: gal vis dėlto įstatymine nuostata reikėtų – bent jau pirmuosiuose puslapiuose to neleisti daryti. Kaip jūs manote?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Taip, jūsų pastaba teisinga, ir iš esmės milijonus žmonių tai vargina, negatyvas prieš miegą, ir tai, ką pateikiau, net žalojasi ir žudosi, palengvina kelią eiti į mirtį. Vienareikšmiškai aš sutinku su jumis. Šiaip iš esmės, skelbiant informaciją dėl savižudybės, yra skelbiami psichologų kontaktai ir šiek nuleidžiama žemiau puslapio, tačiau mes pagal savižudības

bių skaičių, nors 2017 metais savižudybių skaičius ir yra šiek tiek sumažėjęs... Dėkoju Mykolui, kad atsirado ši komisija. Tačiau Europoje mes ir toliau sėkmingai pirmaujame, mums to neužtenka. Tai, ką padarė kitos valstybės, – jie bendrai dirba prie šios problemos. Jūsų išvalgos yra labai geros. Reikia dirbti šiuo klausimu irgi.

PIRMININKĖ. Klausia D. Šakalienė. Prašom.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Iš tikrųjų problema yra ir su ja tikrai reikia dirbti, bet aš abejoju dėl metodo. Prisidėjau pati ir tikrai aktyviai dirbau komisijoje dėliojant tą formulotę. Man atrodo, kad formulotė iš tikrųjų yra labai gera, bet ar ji turi būti įstatyme? Mano pagrindinė dilema yra ta – ar mes pasieksime pageidaujamą rezultatą? Jeigu metodas yra netinkamas, rezultato gali nebūti. Psichologams formulotė atrodo tinkama. Man pačiai, kaip psichologei, ji atrodo iš tikrųjų tinkama. Žurnalistų etikos inspektoriatas tarnyba neprieštaravo, bet patys žurnalistai ir leidėjai, visos organizacijos, kurias mes apklausėme, nesutinka ir prieštarauja. Tada tokiu atveju, ar mes galime tikėtis teigiamo efekto? Čia mano pagrindinis klausimas. Ir ar jūs manote, kad mes turėsime ne priešingą efektą, jeigu į įstatymą perkelsime griežtesnį reguliavimą?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Jūs šiek tiek pati sau prieštaraujate. Taip, jūs pasakėte ir komisijoje, kad gerai, viskas tinka, paskui kitaip gal šiek pagalvojote, tačiau mes remiamės ir užsienio šalių praktika, kai žiniasklaida prisideda prie bendrų savo problemų sprendimo būdų. Mes kalbame apie detales, motyvus – nedetalizuoti, neaiškinti, kokioje mėnesioje ar koku būdu tai įvyko. Aš manau, žurnalistai ir specialistai yra du skirtingi dalykai, nes tai jie dirba šiais jautriais klausimais, jie organizuoja susitikimus, gydo tuos žmones, kurie linkę į tai. Aš manau, kad jūs pritarсите.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Jūs beveik įtikinote, man vien nuo jūsų tono šiurpuliukai eina. Bet norėčiau paklausti, ar jūs nesiruošiate eiti toliau, tarkime, yra ir meninių filmų, kur rodomos ir savižudybės, ir motyvai nurodomi, nes turbūt ne vien spauda negerus dalykus rodo? Ačiū.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju jums už klausimą. Procentiškai žiniasklaidą skaito daugiau žmonių, negu žiūri filmus. Mes dabar žiūrime, kur jautriausia ir skaudžiausia.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, vis dėlto mes daug darėme, kad žiniasklaida turėtų savo savireguliacijos mechanizmą. Šiuo atveju, kad jie patys spręstų. Tam yra įrankiai, tam yra Etikos inspekcija ir iš tikrųjų jie turi poveikį. Kiek teko pasižiūrėti publikacijų šia tema, yra skelbiama visa tai, kas dabar įrašyta šiame pasiūlyme, iki pat telefonų imtinai, kur kreiptis pagalbos.

Bet aš norėjau paklausti dėl sąvokos „nevertoti savižudybę romantizuojančio įvaizdžio“. Bet mes žinome iš mūsų istorijos, pavyzdžiui, kartais nesusilaiko žurnalistai ir žiniose apie pasipriešinimo dalyvius, rodant kokį atstatytą bunkerį, pamini tikrus istorinius faktus, nes vyko karas, buvo įvairių aplinkybių. Vis dėlto ar įstatymas neturės kokio nors keisto šalutinio poveikio?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Labai gera jūsų pastaba. Aš taip pat mėgstu dokumentiką. Tenka pripažinti, kad taip istorijoje būta, aišku, yra parašomas numeris, kokio amžiaus žiūrėti, šeima galų gale gali nuspręsti, pasirinkti laisvai. Tačiau mes turime stiprią įtaką, kai tūkstančiai paauglių dalinasi iš karto, nes ir portalai, tarkime, jau ir televizijos turi savo portalus, greitai paleidžia informaciją ir pasklinda po visą šalį. Nori nenori patenka į žmogaus psichiką, sąmonę tuo metu, kai žmogus jau galvoja apie kitus dalykus. Yra tas poveikis. Grynai tik apie šiuos dalykus kalbu. Toks būtų mano atsakymas.

PIRMININKĖ. Klausia L. Balsys. Prašom.

L. BALSYS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, kad ir kokių kilnių ar gerų paskatų vedamas, jūs siūlote ne ką kita, o spaudos laisvės apribojimą. Aš manyčiau, kad galbūt reikėtų tas problemas spręsti kitaip – per ilgalaikį auklėjimą, švietimą ir t. t., ir panašiai. O ribodami spaudos laisvę galime nusiristi iki to, kad pradėsime drausti, kas tik šaus į galvą, nors, kaip jūs sakote, savižudybių problema yra tikrai rimta ir tas pavyzdžio rodymas turbūt nėra geras dalykas. Bet vis tiek spauda turėtų susitvarkyti pati ir gali susitvarkyti pati. Tam yra visos reikalingos institucijos ir įstatyminė bazė. Ačiū.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Prisdėkite prie šio projekto pateikimo. Čia jokio draudimo nėra. Prašau nuoširdžiai. Pamirškite šitą žodį. Na, nėra. Nes jis yra jau savireguliacijos etikos kodekse. Tačiau prašomas ypatingas dėmesys. Jokio draudimo nėra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas, skirtas pateikimui ir atsakymui į klausimus, baigėsi. Motyvai. Už nori kalbėti K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, problema tikrai rimta ir aš siūlyčiau pritarti šitam įstatymo projektui, nes reikėtų daryti perskyrą tarp to, kas gali būti palikta savireguliacijai, ir tarp to, kas negali palikta savireguliacijai, nes yra per daug svarbu arba per daug pavojinga.

Informacija apie savižudybes. Mano žmona – psichologė, klinikinės psichologijos specialistė, daugybę metų dirbusi su tokiais sunkiais ligoniais. Visada ji baidėdavosi tuo pasigardžiovimu, kai išeidavo dar vienas straipsnis apie savižudybę. Ji kartu su specialistais laukdavo naujos bangos, naujų pakartojimų, pamėgdžiojimų.

Žiniasklaida puikiai supranta ir naudojasi tuo, kad tokia informacija apie savižudybes, apie įvairius prievartos aktus ir panašiai yra labai mėgstama ir populiari. Visa bulvarinė žiniasklaida, o mes kitokios ir neturime, keliauja į pirmuosius puslapius ir su pasimėgavimu tiražuojama, platinama, dalinamasi ja ir panašiai. O trapioms asmenybės kyla noras pakartoti, sulaukti dėmesio ir panašiai. To dėmesio įvairiai – iš tėvų, iš aplinkinių, kurių jie jaučiasi nuskriausti ir panašiai.

Aš tikrai manau, kad turėtume daryti (...). Galbūt dar daugiau reikėtų įvardinti dalykų, kurie neturėtų būti skelbiami pirmuose... nė jokiuose puslapiuose. Už tą turėtų žurnalistai būti paprasčiausiai baudžiami, nes net ir bulvarinei žiniasklaidai negalima taip elgtis, kad ji sukeltų kažkokią suicidų bangą, pakartojimus, pamėgdžiojimus ir panašiai.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Kadangi teko šiek tiek domėtis šia tema, tai norėčiau atkreipti dėmesį, jog kalbame ir gyvename šiek tiek gal tokiomis pasenusiomis nuotai-komis, gal 10, gal 15 metų senumo. Iš tiesų anksčiau buvo problema, kad žiniasklaida rašydavo labai laisvai: detalizuodavo, viešindavo savižudybės nuotraukas, pavišindavo raštelius. Buvo net tokių atvejų, kai iš tikrųjų nusižudė labai žymūs žmonės, tokie kaip aktorius V. Šapranauskas, ir būdavo pavišinta, jog nusižudė, o, žiūrėk, palaidotas baltų lelijų jūroje. Buvo romantizuojama ir tai iš tikrųjų skatindavo savižudišką elgesį. Yra toks moksliskai vadinamas Verterio efektas.

Tačiau laikas bėga ir situacija keičiasi. Ir žiniasklaidos priemonės keičiasi, jos rašo daug atsakingiau. Tačiau, nepaisant to, vis tiek buvo priimtas sprendimas keisti Visuomenės informavimo etikos kodeksą 2016 metais ir paskirti atsakingą instituciją, kad prižiūrėtų, kaip žiniasklaida laikosi to kodekso. Tai darė Valstybinio psichikos sveikatos centro Savižudybių prevencijos biuras. Ir jis stebėjo, o ir susisiekdavo su žiniasklaida, organizuodavo mokymus žiniasklaidai, jeigu reikia, kaip galima ir kaip negalima rašyti. Jie pastebėjo, kad tokių nukrypimų reikšmingai sumažėjo: žiniasklaida daug atsakingiau rašo, daug atsakingiau žiūri į šią problemą.

Prieš konstatuojant, kad savireguliacija neveikia, iš tikrųjų reikėtų bent jau kažkokių įrodymų, pasakyti, kad, žiūrėkit, žiniasklaida nesugeba reguliuoti savęs. Bet šiandien tokių įrodymų nėra. Atvirkščiai – yra Savižudybių prevencijos biuro informacija, kad tų pažeidimų mažėja ir žiniasklaida rašo vis atsakingiau. Man atrodo, kad mes tokiais sprendimais šiek tiek bėgame nuo realių sprendimų, nuo realios problemos sprendimo, nes jeigu pažiūrėtume, psichologų prieinamumo, psichologinės pagalbos, ne medikamentinės pagalbos prieinamumo nėra, ypač rajonuose, ypač vaikams nėra vaikų raidos specialistų. Jeigu pažiūrėtume į algoritmą po mėginimo žudytis, jo taip pat ligoninėse, poliklinikose nėra. Jeigu žiūrėtume į pagalbą...

PIRMININKĖ. Laikas!

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). ...artimiesiems...

PIRMININKĖ. Laikas!

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). ...po mėginimo nusižudyti, taip pat tos pagalbos nėra. Man atrodo, kad nematome realios problemos ir užsiimame tokiomis, sakyčiau, perteklinėmis priemonėmis, kurios realiai situacijos nepakeis.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašau balsuoti ir apsispręsti, ar siūlysiu, kad viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai būtų teisiniu lygmeniu įpareigoti, skelbdami apie savižudybes ar bandymus nusižudyti, neskatinanti savižudiško elgesio visuomenėje.

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 56, prieš – 1, susilaikė 26. Taigi po pateikimo įstatymo projektui pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Kultūros komitetas, papildomas nenumatomas. Svarstymo data – birželio 21 diena.

Per šoninį mikrofoną – D. Šakalienė. Prašau.

D. ŠAKALIENĖ (LVŽSF). Aš vis dėlto norėčiau pakomentuoti šį balsavimą. Man atrodo, kad tikrai problemą reikia spręsti, tačiau dar kartą noriu pakartoti, kad metodas man kelia rimtų abejonių. Aš savo abejones visą laiką išsakyčiau taip pat ir komisijai. Man tikrai nesmagu girdėti, kai komisijos pirmininkas, tarsi būtų negirdėjęs, sako, kad aš keičiu poziciją. Komisijai ne vieną kartą išsakyčiau šias abejones ir dabar aš turiu abejonių, ar pasirinkome tinkamą metodą, nes pati labai skaudžią pamoką esu išmokusi, kad, pasirinkus netinkamą metodą, gali pasiekti priešingą rezultatą. Tą pamoką kaip tik ir minėjau kalbėdama komisijos posėdžiuose, nenorėčiau, kad mes suklystume.

PIRMININKĖ. Per kitą šoninį mikrofoną – V. Rinkevičius. Prašau.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Nėra abejonės, kad varžyti spaudos laisvės mes negalime ir savireguliacijos principai turi veikti. Jie veikia. Bet kai jie veiks taip, kaip, pavyzdžiui, Skandinavijoje, tikrai mums nereikėtų šiandien apie tai diskutuoti ir priimti tokių sprendimų. Kol jie taip neveikia, čia, aš manau, yra visiškai laikina, tačiau būtina priemonė su šia skaudžia mūsų visuomenei liga ar problema kovojant.

PIRMININKĖ. Ir dar E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Tikrai nesinori kalbėti apie pačią problemą kaip ypač svarbią, tačiau aš matau jau kelintą kartą, pavyzdžiui, kai mažmeninės prekybos taisyklės perkeliamos į įstatymą. Šiuo atveju savireguliacijos mechanizmas, kurį nustato pati sau profesinė grupė, perkeliama į įstatymą. Tai, aš sakyčiau, su pasididžiavimu žvelgiu į žurnalistų bendruomenę, kuri nesant įstatyminio reikalavimo sau įrašo tam tikrus standartus, kurių laikosi. Ar mums būtina atgal perkelti į įstatymą? Tik dėl to aš susilaikiau, gerbiamasis Robertai, nes man atrodo, kad įstatymo leidėjas turi sukurti naujas įstatymines normas ir iniciatyvas, o ne paimti iš to, kas jau egzistuoja gyvenime, taip sakant, interesų grupės sau nusistatytus standartus, ir tai paversti įstatymu. Taip mes galime labai daug įstatymų kurti, nesukurdami jokios naujos vertės.

PIRMININKĖ. Ir įstatymo projekto teikėjas R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš taip pat pasimokiau, kur jūs mus truputį įvėlėte, Dovile su Zenonu. Rengdami šitą projektą mes taip pat su žurnalistais kalbėjome. Didžioji dalis žurnalistų, aš nežinau, kiek ten jūs bendraujate, bet, patikėkite, mes taip pat su dauguma žurnalistų apie tai kalbamės, ir kai lankausi žiniasklaidoje, jie irgi taip pat negarsiai tai sako: „Dieve mano, kiek to negatyvo, kada nustosime, kada baigsime dėl tų savižudybių.“ Tik dėl savižudybių, neliečiant... jokio čia žodžio laisvės ribojimo nėra ir t. t., čia yra bendra problema. Nesutapatinkite, nesupainiokite bendrų dalykų dėl to draudimo. Dėkoju.

17.52 val.

Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1772 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1772. Teikėjas – V. Poderys. Prašom.

V. PODERYS (LVŽSF). Gerbiamoji pirmininke, mieli kolegos! Kodėl teikiu minėto įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą? Kaip žinote, gyventojams kalbant apie komunalines paslaugas, labiausiai kandžiojasi tai šilumos kainos. Jos susideda iš dviejų dalykų: pačios energijos kainos ir to, kiek suvartoja energijos. Dėl šilumos gamybos kainos, tai čia esame jau išsėmę visus galimus rezervus, lieka tiktai energijos taupymo sprendimai. Šiuo atveju, be abejo, pirmiausia yra namų modernizavimo projektai. Kaip žinote, valstybė remia projektus, kai yra kompleksinė namų renovacija, arba vadinamoji kvartalinė, kur atsipirkimo laikas tokių projektų, jeigu kalbėtume apie komercinius dalykus, finansinius dalykus, yra 20, 25, 30 metų.

Šiuo projektu norima įvesti kitus projektus, tokius lengvesnius renovavimo projektus, kurių atsipirkimo laikas yra 8, 9, 10 metų ir kurie palengvintų renovaciją tuose namuose, kur žmonės neturi pinigų kompleksinei renovacijai arba senamiesčiuose, kur kompleksinė renovacija neįmanoma. Ši lengvesnė renovacija ką apima? Šilumos punktų ir šiluminių sistemų atnaujinimą. Kaip minėjau, jų atsipirkimo laikas yra maždaug tris kartus greitesnis arba energijos taupymas yra tris kartus efektyvesnis nei tradicinės kompleksinės renovacijos būdu.

Pati esmė, kita šio siūlymo esmė yra tai, kad ir tokia lengvoji arba inžinerinė renovacija taip pat būtų remiama kaip ir kompleksinė. Kitaip sakant, ir 30 % parama galiotų, nepaisant to, kad bendra suma jie nepasiekia 40 % taupymo, bet, kartoju, kiekvienas investuotas euras šiuo atveju tris kartus daugiau energijos sutaupo nei kompleksinės renovacijos atveju.

Ir, be abejo, yra ir platesnis socialinis kontekstas, nes valstybės pinigų, skirtų remti, apimtis yra ribota. Jeigu renovuotume visus daugiabučius, kiek jų yra, daugiau nei 30 tūkstančių, tai pasuktiniai žmonės sulauktų po kelių dešimtmečių. Jeigu šalia tos kompleksinės arba sunkiosios renovacijos įvestume ir lengvesnę, greitesnę renovaciją, daugiau žmonių galėtų naudoti valstybės paramą. Aš manau, tai būtų socialiai teisinga, negu žmogus lauktų 15–25 metus.

Kitas dalykas. Tokia renovacija būtų priimtina ir tiems žmonėms, kurie nenori nepatogumų, nes nebūtų, kaip paprastai, einama į butus, minimaliu atveju užtektų tik šilumos punkto sutvarkymą atlikti ir subalansuoti šilumos tiekimą tarp laiptinių.

Kolegos, siūlau palaikyti. Be abejo, projektas susijęs su viešaisiais finansais, reikės Vyriausybės nuomonės. Taigi palaikykite šį projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti Seimo nariai. Ir pirmasis klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Ačiū, gerbiamas pranešėjau, už pateiktą projektą. Teko daug bendrauti su daugiabučių namų gyventojais, ypač Senamiestyje. Iš tikrųjų kelia šią problemą. Tai yra tikrai, gerbiama kolegos, aktualus klausimas, ypač žmonėms, gyvenantiems senoviniuose namuose, kur visa kompleksinė renovacija nėra galima arba ji nepasiektų tų rezultatų, kurių reikalauja įstatymas, norint gauti pagalbą, ir dalinė renovacija, šilumos punkto renovacija ar kitokia, iš tikrųjų būtų labai vertinga.

Aš noriu paklausti gerbiamo pranešėjo, kokios dar priemonės galėtų paskatinti daugiabučių namų gyventojus imtis renovacijos? Čia yra viena iš jų, galbūt ieškojote dar kitų priemonių?

V. PODERYS (LVŽSF). Dėl renovacijos. Aišku, ta lengvoji renovacija gali būti ir plačiau suvokiama. Bet aš to neminiu, nes Aplinkos ministerija, kuri, be abejo, šiam projektui teiks pastabas, labai gašdinasi tų priemonių. Be abejo, turi būti ir šilumos punkto sutvarkymas, ir subalansavimas šilumos tiekimo, ir, jeigu gyventojai taip nutarė, ėjimas ir į gyventojų butus, t. y. skaitiklių ar daliklių diegimas, o dar tolesnis kelias būtų išmaniųjų skaitiklių, kurie siųstų duomenis į informacijos surinkimo vietas. Ir ši renovacija taip pat galėtų būti ir seklesnė, ir gilesnė.

Naudodamasis proga, aišku, noriu dar atkreipti dėmesį į tai, ko neminėjau. Atlikus lengvąją renovaciją, įstatymo projekte rašome nuostatas, kurios leistų pretenduoti toliau ir į kompleksinę renovaciją. Kitaip sakant, sutaupymas lengvojoje renovacijoje būtų įskaitomas į sunkiosios renovacijos projektus, o tai leistų renovaciją atlikti etapais.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, jau iš kolegų girdžiu pastabų, kad jūs labai dažnai keičiate šį įstatymą, jums idėjų kyla ir kyla. Dabar jūs keliate dar vieną idėją, t. y. pradėti nuo šilumos punktų. Tai vėl turbūt iškreips situaciją, nes daug kas suprato tą dalyką, kad šilumos punktai yra svarbiausia, ir daug kas susitvarkė tuos punktus. Tačiau jūs dabar norite vėl įpareigoti pradėti visus nuo punktų. Vadinas, jie gali būti labai seni, tai blogai, gali būti vidutiniški ir gali būti labai geri, naujai pastatyti. Kaip tai separuoti? Ar nebus taip, kad bus proteguojami šiuo įstatymu tie tiekėjai, kurie veža čia šilumos punktus, ir taip kažkas gerai užsidirbs? Ar nemanote, kad vis dėlto, jeigu jau nebuvo nuo to pradėta, tai nereikėtų dabar pradėti? Paprasčiausiai galbūt žmonės galėtų patys susitvarkyti ir toliau tęsti renovaciją, kaip ir buvo anksčiau pradėta, iš pagrindų. Ačiū.

V. PODERYS (LVŽSF). Ačiū už labai gerą klausimą. Pirmas klausimas dėl to, kad tai būtų priivaloma. Tai yra neprivailoma. Tai šalia galimybės dalyvauti kvartalų renovacijoje, šalia galimybės turėti kompleksinę renovaciją būtų lygiagreti opcija, lygiagretus būdas pasirinkti ir tokį, čia jokios prievartos nėra, kurį būdą pasirinkti ir ar iš viso atlikti. Verta paminėti, Lietuvoje iki 2012 metų buvo renovuota daug šilumos punktų, nes tai yra žemiausiai kabantis vaisius, taupant šilumą. Ir dėl liūdnei pagarsėjusio įstatymo, kad šilumos tiekėjai negali įžengti į daugiabučius namus, šilumos punktų renovacija buvo sustabdyta. Dabar liko 4 tūkst. absoliučiai nesutvarkytų šilumos punktų, kuriuos verkiant reikia sutvarkyti, nes čia yra žemiausiai kabantis vaisius, kur investicijos atsiperka per penkerius šešerius metus ir kurias reikia daryti. Jūsų pastaba – tai tegul patys gyventojai tą daro, bet jie to nedaro. Bet jeigu jie to nedaro, tai valstybė turi įsikišti, nes iš tikrųjų ir Aplinkos ministerijoje visą laiką girdėdavome tą argumentą – mes tik padedame tiems projektams, kur atsipirkimas virš 20, virš 30 metų. Bet jeigu atsipirkimas yra aštuoneri metai, tai mes to nedarome, bet ar viešųjų finansų tvarkymo prasme tai logiška? Aš manau, kad gali...

PIRMININKĖ. Klausia A. Salamakinas.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, aš per vidurį sėdžiu. Jūs rašote aiškinamajame rašte, kad reiks virš 30 mln. įgyvendinti šį jūsų siūlymą. Ar tie pinigai bus ieškomi papildomai, prašoma Vyriausybės, ar paaimama iš dabartinio fondo ir perkeliama ten? Trumpas klausimas.

V. PODERYS (LVŽSF). Labai geras klausimas. Be abejo, šiuo įstatymu mes to nesprendžiame. Vyriausybė kartu su Energetikos ir Aplinkos ministerija turėtų apsispręsti. Šiuo įstatymu pinigų šaltinio klausimo tikrai nesprendžiame.

PIRMININKĖ. Klausia L. Stacevičius.

L. STACEVIČIUS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų labai džiaugiuosi šiuo jūsų įstatymo projektu. Man taip pat tenka daug bendrauti su daugiabučių gyventojais, jau dabar jie laukia iš principo ar lauktų šio įstatymo, kad jis būtų kuo greičiau ir priimtas, nes tikrai yra daug problemų dėl šildymo. Gyventojai neturi pinigų, jūs minėjote, neturi tiek daug lėšų ir sunku sukaupti ir mokėti už visą renovaciją, todėl dalinė renovacija vyktų ir greičiau, ir būtų patogiau. Čia mes kalbėjome apie pinigus, bet dar pakalbėkime apie sveikatą. Sveikata. Kada šildymas... kada namas nereguliuoja, o vienuose butuose yra šilčiau, kituose šalčiau, automatiškai ir sveikata... maži vaikai, jaunos šeimos turi būti užsidariusios, o kada viduje karšta, tai iš tikrųjų yra sunku.

Mano klausimas būtų toks. Jeigu vieną kartą pasinaudosime renovacija, jeigu bus priimtas šis jūsų pasiūlymas, ar bus dar galima pasinaudoti visa renovacija dar kitą kartą?

V. PODERYS (LVŽSF). Taip, įstatymo trečioji nuostata ir yra, kad sutaupymai, atliekant šią lengvąją renovaciją, arba inžinerinę renovaciją būtų skaičiuojami į tuos galimus sutaupymus, kai pretenduojami į kompleksinę renovaciją. Čia ir yra ta mintis. Šituo keliu daugelyje Lenkijos miestų buvo einama.

Dėl pinigų užsiminėte. Kad suvoktume, jeigu daugiabučio kompleksinė renovacija kainuoja maždaug 300 tūkst. ir daugeliui pensininkų, kurie ten gyvena, tai yra didelė suma, kai įskaičiuoja butui, tai šita lengvoji – maždaug 10 kartų mažiau, apie 30 tūkst., tai ir tiems gyventojams, kurie yra *biedni*, neturtingi, tai būtų prieinama.

O taupymai investuotam eurui šitos inžinerinės renovacijos atveju tris kartus daugiau sutaupe energijos.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mielas kolega, tikrai dėkoju už įstatymo projektą, kurį pateikėte. Palaikydamas tik noriu paklausti ir pasiaiškinti dėl dabartinės kompleksinės renovacijos, kai daugiabučiai turi pakankamai keblumų – laikas išsitempia ir tas euras, kaip jūs sakote, atsipirks tris kartus, dabar turbūt mažesnis tas efektyvumas. Bet turbūt pagrindinis tikslas ir Vyriausybės, kad būtų renovuojama 500 daugiabučių. Jūsų skaičiavimais, kiek manote galėtų padaugėti ir viršyti tą skaičių, kurį užsibrėžusi Vyriausybė?

V. PODERYS (LVŽSF). Aš tik iš principo pasakiau, kad daugiau daugiabučių galėtų pretenduoti. Bet ką noriu pabrėžti? Niekas neskatina ir šiuo projektu neskatiname atsisakyti kompleksinės arba kvartalinės. Tai būtų lygiagrečiai dar viena galima opcija, viena galimybė, kurią galėtų rinktis žmonės. Kiek tokie projektai išstumtų tos sunkiosios renovacijos, negaliu pasakyti, bet tai būtų

didesnė galimybė rinktis ir ypač neturtingiems žmonėms. Ypač skatinant tokius lengvus projektus, valstybės pagalba būtų išskleista gerokai didesniai skaičiui žmonių arba daugiabučių, kas yra socialiai teisinga, aš manau, kai eilė yra dešimtmečiais.

PIRMININKĖ. Klausia J. Jarutis, bet jis nukeliavo iš savo darbo vietos. Tuomet V. Vingrienė. Prašom.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, į kolegų anksčiau paklaustus klausimus jūs atsakėte, bet aš norėčiau dar tiesiog paprašyti patikslinti, kokie būtų sutaupymai, pavyzdžiui, CO₂ emisijų prasme, jeigu mes tikrai renkamės mažąją renovaciją kaip vieną iš galimybių? Be abejo, jūs jau paminėjote, kad bus didesnė galimybė renovuoti, t. y. tiek atpiginti šildymo kaštus, tiek šiek tiek sumažinti CO₂ emisijas.

Kokie yra galimi skaičiavimai ir koks galimas atsiperkamumas, lyginant su kompleksine renovacija, kuri jau atitinka ir komforto sąlygas? Tuo labiau kad jau ir dabar galbūt renovuotinių namų sąrašas yra namų, kurie atitinka C energetinę klasę, kurią pasiekti šiandien gaunama parama renovuoti kompleksiskai?

V. PODERYS (LVŽSF). Nekartosiu buvusių savo atsakymų dėl CO₂ sutaupymo. Investuotas euras tokios renovacijos atveju maždaug tris kartus (2,5–3,5 karto) daugiau energijos taupo. Atitinkamai tiek pat CO₂ biudžetas sumažėja, nes tris kartus, matyt, mažiau reikia sudeginti energijos nešiklių, ar tai būtų dujos, ar kas.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

V. PODERYS (LVŽSF). Jeigu apie angliavandenilius kalbame. O efektyvumas maždaug tris kartus didesnis atsiperkamumo prasme.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas, skirtas klausimams ir atsakymams, baigėsi.

Motyvai po pateikimo. Kalba už M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš matau, kad čia dauguma kolegų pasisako už. Tai galbūt tik linkiu neužstrigti komitetuose svarstymo stadijoje, nes projektas tikrai reikalingas. Mačiau tai iš praktikos. Jis tikrai padėtų, ypač Senamiestyje gyvenantiems daugiabučių namų gyventojams susitvarkyti savo namus ir sumažinti šilumos išlaidas. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galėtume bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Nori balsuoti opozicija? Prašom balsuoti. (*Balsai salėje*)

Balsavo 72 Seimo nariai: vieningai visi už. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstymo data – rudens sesija. Pats autorius prašo, jog būtų Vyriausybės išvada. Tam galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

18.08 val.

Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1663 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti įstatymo (to paties įstatymo) 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1663, bet teikėjas yra J. Olekas. Pateikimo stadija. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, šitas pasiūlymas atsirado po bent dviejų mūsų susitikimų su Sausio 13-osios žmonėmis, kai juos priiminėjo Seimo Pirmininkas ir mes paprastai po Sausio 13-osios. Pasirodo, ši grupė negali gauti tos paramos lengvatos, nes kartais jie (...) papuola tarp socialiai remtinų žmonių. Todėl buvo jų prašymas ir tam tikras mūsų įsipareigojimas, kad mes parengsime pakeitimus, kurie galėtų galbūt atliepti tų žmonių indėlį į mūsų laisvę. Todėl prašau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti J. Imbrasas. Atsisakė. Daugiau klausiančiųjų nėra. Ar bus norinčių motyvus pareikšti? Taip pat nėra.

Prašom apsispręsti balsuojant dėl teikiamo įstatymo projekto.

Balsavo 70 Seimo narių ir visi pritarė teikiamam įstatymo projektui, nei prieš, nei susilaikiusių nėra. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, kaip papildomi – Biudžeto ir finansų komitetas ir Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – birželio 28 diena.

Kitas darbotvarkės klausimas. Atsiprašau, per šoninį mikrofoną – Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Kadangi čia ta pati sritis ir susijusi su biudžeto lėšomis, tai dėl šito projekto taip pat siūlau kreiptis į Vyriausybę dėl išvados.

PIRMININKĖ. Taip pat prašote išvados. Kolegos, ar bendru sutarimu pritariame? Dėkoju.

18.10 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1559 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kelių įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1559. Kviečiu teikėją A. Palionį.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Noriu pristatyti Kelių įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Projekto esmė, kad Lietuvos Respublikos kelių įstatyme vietinės reikšmės kelių projektavimo, tiesimo, statybos, rekonstravimo, taisymo, remonto ir priežiūros užsakovo funkcijas vykdo jų savininkai ir valdytojai. Pagal tą patį įstatymą numatyta, kad vietinės reikšmės viešieji keliai ir gatvės nuosavybės teise priklauso savivaldybėms, kurių teritorijoje yra vietinės reikšmės viešieji keliai ir gatvės.

Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybių biudžetuose asignavimai kelių projektavimui, tiesimui, priežiūros darbams yra riboti, dažnai gyventojai ir privatūs juridiniai asmenys savo lėšomis finansuoja dalį kelio projektavimo, remonto ir priežiūros darbų kainos, tačiau tokiu atveju darbus finansavusiems gyventojams ar juridiniams asmenims nėra užtikrinama, kad bus atlikti kelių projektavimo ir tiesimo, statybos, remonto darbai, gyventojai bei juridiniai asmenys nėra užtikrinti, ar ateityje galės skirti dalį gaunamų lėšų atitinkamiems darbams, taip pat nėra užtikrinamas ir teisėtų lūkesčių principas, todėl dėl teisinio neapibrėžtumo dažnai vengiama finansuoti nurodytus darbus savo lėšomis. Projektu siūlome, kad tais atvejais, kai daugiau kaip 20 % savivaldybės nuosavybės teise priklausančio kelio ir statinio projektavimo, tiesimo, statybos, rekonstravimo ir taisymo išlaidų yra padengiamos privačiomis fizinių ir (arba) juridinių asmenų lėšomis, tokio kelio ir statinio projektavimo, tiesimo, statybos, rekonstravimo ir taisymo darbams teikiamas prioritetas kitų kelių atžvilgiu, jų statinių projektavimui, tiesimui, statybai ir rekonstravimui ar remontui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausiti Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau, aišku, nekartosiu tų pastabų, kurias išsakė Teisės departamentas, nors ten iškėlė abejonių dėl atitikties apskritai kitiems įstatymams. Tiesiog mano klausimas paprastas. Kodėl 20 %, nes, pavyzdžiui, Vilniaus savivaldybėje, jeigu gyventojai kreipdavosi ir koks nors gatvės remontas nebuvo numatytas, visada kartodavo – 50 %?

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū už klausimą. Esu ir pats ne viename... dalyvavęs, kai kreipėsi Vilniaus savivaldybės gyventojai, ir žinau sutarimus dėl 50, todėl ir rašau, kad ne mažiau kaip 20. Dėl to paliekama savivaldybei derėtis. Vilniaus savivaldybėje, kur aš dalyvavau, buvo ir su lietaus kanalizacijomis. Tai Vilniaus mieste daug didesnės ir išlaidos kelio remontui ir projektavimui, plius yra pakeistas dabartinių kelių reglamentavimas. Negali vien tikrai asfalto dangos uždengti, o turi ir visus inžinerinius įrenginius padaryti. Bet jeigu imtume visos Lietuvos mastu, yra ir paprastų kelių, kur nėra paslėptų inžinerinių darbų. Bet kiekviena savivaldybė galėtų pritaikyti sau.

PIRMININKĖ. Klausia R. Budbergytė. Prašom.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Gerbiamas pranešėjau, norėčiau paklausti. Ar šiuo teikiamu projektu nebus sudarytos tam tikros prielaidos atsirasti didesnei tokiai nelygybei ir lygios galimybės nebus sudarytos tiems, kurie turi mažiau pinigų ir kurie negali prisidėti prie finansavimo savo lėšomis kelių, ypač tose mūsų vietovėse, kur tikrai pajamos šeimos ūkiui yra daug mažesnės negu Vilniuje.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Iš dalies galima sutikti. Jeigu imtume kelių visumą, regioninių kelių problema kai kur išspręsta jau praeitoje kadencijoje patvirtinus „Zebros“ programą, o savivaldybių kelių finansavimas kad ir didėja, bet per metus visuma padidėja 1 mln. arba 2 mln. eurų, ir tų

pinigų tikrai neužtenka išlaikyti tai pačiai kelių būklei. O jeigu bus suteikta galimybė gyventojams prisidėti prie savivaldybės kelių, savivaldybės automatiškai disponuos didesne dalimi lėšų ir galės padaryti daugiau darbų.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamasis kolega, iš tiesų jau kelios savivaldybės taiko tokį modelį, yra tokių pavyzdžių, tik problema, kad tie geri darbai labai greitai pasibaigia. Kažkoks vienas projektėlis įvyksta, po to greitai pinigai pasibaigia, po to vėl atsiranda, po to vėl pasibaigia. Ar nemanote, kad kartu su šiuo įstatymu yra tam tikras įpareigojimas Vyriausybei padidinti tą fondą? Nes iš tiesų čia kaip ir toks įpareigojantis dalykas savivaldybę skatinti prisidėti ir tuo pačiu... Bet pinigai vis tiek lieka tie patys.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Supraskime vieną paprastą dalyką, jeigu savivaldybė neturės pinigų, tai gyventojai nors ir 80 % skirs, savivaldybė to projekto neįgyvendins. Turi būti abipusis sutarimas – ir gyventojų, ir savivaldybės. Ir savivaldybės... Vis tiek ne paslaptis, kiekviena savivaldybė turi savo prioritetinius kelius, kuriuos sustato į eilę, kurių kelių blogiausia situacija, tai savivaldybė turi išlaikyti savarankiškumo funkciją, kad ji nuspręstų, kurie tie keliai turi būti tvarkomi. O dėl finansavimo, tai mes, Seimas, ir šių metų finansinį kelių biudžetą išgelbėjome, padidinome beveik 60 mln.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kupčinskas. Prašom.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjas, ar nemanote, kad šis įstatymo pakeitimas yra truputį perteklinis, nes daugelyje savivaldybių ir taip vyksta tokie darbai. Skirtingose savivaldybėse, Vilniuje vienoks procentas, Kaune 30 % ir panašiai. Ir daugelis gyventojų ar juridinių asmenų gali prisidėti, nes savivaldybės turi labdaros ir paramos statusą. Tačiau problema galbūt yra ta, kad savivaldybė turi organizuoti viešąjį pirkimą, ir paskui gyventojai sako, kad kaina yra pernelyg didelė po tų viešųjų pirkimų, ir jiems pavyksta su rangovais susitarti daug pigiau.

Kitas dalykas, jeigu pažiūrėsime pagal infrastruktūros rėmimo sutartį, tai kai kurie prekybos centrai ir šimtu procentų finansuoja, pavyzdžiui, sankryžų įrengimą. Lieka savivaldybėms tik pakabinti šviesoforus. Mano atveju, gyvenimas diktuoja, gyvenime viskas vyksta realybėje ir nežinau, ar toks įstatymo projektas reikalingas?

A. PALIONIS (*LSDDF*). Pasakėte daug teiginių, nežinau, į kuriuos labiausiai koncentruotis. Aš sutinku ir sakau, ir pats dalyvavau, kad savivaldybės bendradarbiauja su gyventojais ir noriai priima gyventojų prisidėjimą, bet toks projektas ir kilo, kad yra tokių savivaldybių, kurios neina į derybas su gyventojais. Gyventojai patys tvarkosi kelius, ne paslaptis – pigiau. Bet jeigu pažiūrėtume kelių tiesimo, remonto darbus, per pastaruosius trejus, ketverius metus tie darbai atpigo skelbiant konkursus savivaldybėse ir per Kelių direkciją.

PIRMININKĖ. Klausia V. Rinkevičius. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, visumai pritariu, gera idėja. Aš nemanau, kad Lietuvoje bus bumas ir visi puls savo lėšas, asmenines, privačias ar įmonių, skirti keliams remontuoti, išskirtinių atvejų bus. O dabar juridinis asmuo, jeigu prisidės prie šito projekto, kaip apskaitys apskaitoje? Ar mokesčių administratorius pripažins kaip išlaidas, ar pagal Labdaros įstatymą, kaip tada jiems apskaitoje parodyti tas lėšas? Fizinis asmuo disponuoja asmeninėmis lėšomis ir jam turbūt ne taip svarbu, juridiniam tai svarbu.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Pagal faktą, kuris įvyko Vilniuje, viename iš kelio projektų, tai buvo įrašoma į apskaitą kaip išlaidos, ne kaip parama. Ten buvo pateikiama (...).

PIRMININKĖ. Klausia J. Varkalys.

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, norėjau klustelėti ir pagirti už tai, kad tokie dalykai teikiami, nors Lietuvoje jau turbūt senokai taikomi. Norėjau klustelėti, ar savivaldybių savarankiškumo mes neapribosime pirmiausia? Tai taps privaloma priemone ir gali susidaryti didelis kiekis, didelė eilė, norinčių pateikti po 20 %, ypač juridinių asmenų, ir kaip tokiu atveju reikės savivaldybei spręsti, jeigu visi vienodai pateiks? Ar nereikėtų, kaip čia kolegos minėjo, didinti atskaitymą nuo akcizo, procentą. Prieš krizę buvo apie 80 %, kiek prisimenu. Palaipsniui jį didinti ir taip spręsti. Ar tuos pinigus, tas lėšas, tą prisidėjimą, atlikus privatiems asmenims, galės atlikti ir inventorizacijos darbus? Mes turime prievolę, atrodo, sodi-

ninkų kelius prižiūrėti, dabar jau savivaldybės yra gavusios ir negali jų niekaip perimti, nes nėra inventorizuoti keliai. Ačiū už atsakymą.

A. PALIONIS (LSDDF). Pradėsiu nuo pabaigos – dėl sodų. Mes visi suprantame, jau gal septyneri ar aštuoneri metai, Sodų įstatymo 6 straipsnį, kur yra prievolė perimti, bet neskiriamas finansavimas jiems inventorizuoti. Natūralu, kad savivaldybės nedės savo lėšų ir taip kukliuose savo biudžetuose.

O dėl kelių ir konkurencijos savivaldybėse. Iš esmės rašydamas projektą negalvojau, kad bus daug norinčių savo lėšas skirti kelių remontui. Bet jeigu imtume ir paanalizuotume, kaip yra Valstybės investicijų programoje, kai valstybė tvirtina programą, ar skirti finansavimą, ar neskirti, žiūri, kiek savivaldybė prisidės, taip? Prisideda 40 %, šansų daugiau gauti, prisideda 20 %, šansų mažiau. Šiuo atveju irgi savivaldybės taip galės koreguoti. Čia tik iškyla tokia problema, jeigu vienoje savivaldybėje bus daug norinčių, pavyzdžiui, penkis šešis kelius remontuoti, ir visi prisideda. Vien tik norintiems neužteks to finansavimo, kuris bus skirtas savivaldybei. Ta problema, sutinku, išlieka. Bet aš nenorėčiau tikėti, kad taip bus.

PIRMININKĖ. J. Razma baigia klausti.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, nors jūsų atstovaujamos partijos pavadinime yra žodis „socialdemokratų“, jūs turbūt sutiksite, kad jūsų projektas yra palankus turtingiausiems žmonėms. Sakykime, prie vieno kelio įsikūrę, kad ir retai gyvenantys turtingi žmonės, o prie kito kelio, kur daug ir ne tik prabangiais automobiliais važinėjančių, bet ir pėsčiomis vaikštančių daugiabučiuose gyvenančių žmonių, tai pastarieji nežinia kiek turės laukti, kol patenkinsime pagal savivaldybės galimybes poreikius tų, kurie gali prisidėti tais 20 %. Tiems žmonėms, kurie negali prisidėti, asfaltavimo galimybė nutolsta. Ar vis dėlto nėra teisingesnis kelias, kai dabar Kelių direkcija pamatuoja realius srautus ir teikia pirmenybę pagal objektyvius kriterijus, o ne pagal turtingumą ir galimybę prisidėti? Tai kaip dėl jūsų teikiamo projekto socialinio teisingumo?

A. PALIONIS (LSDDF). Ką Kelių direkcija matuoja, yra ne vietinės reikšmės keliai, o regioniniai keliai, finansuojami iš kitų pinigų. Jūs gal teisingai šnekate, jeigu žiūrėtume dideles savivaldybes, Vilnių, Kauną, kur yra pasiskirstę namų kvartalai, turtingi gyvena, neturtingi kur nors kitur gyvena. Bet jeigu žiūrėtume kaimiškas savivaldybes, ten nėra taip pasiskirstę. *(Balsai salėje)* Ne, aš suprantu, bet yra vietinių kelių, kur gali ir turtingas gyventi, ir neturtingas gyventi. Iš to išloš visi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvus už nori išsakyti V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū. Kolegos nuogaustauja, kad pritaikytas įstatymas turtingiesiems, socialinio teisingumo nebus. Bet, broliai mieli, čia padidės lėšų kiekis savivaldybės kelių programai. Ne bus atimta ir kur nors atiduota, bet padidės bendras lygis. Vadinasi, savivaldybės galimybės padidės šitoje srityje. Čia, aš manau, geras visuomeninių ar valstybinių lėšų, savivaldybės lėšų ir privataus kapitalo bendradarbiavimas.

Dar vienas dalykas. Kai privatus kapitalas dalyvaus tą kelią tiesiant, remontuojant, tai prižiūrės daugiau, atidžiau ir skaidrumo, ir kokybės požiūriu taip pat bus, aš manau, didesnė priežiūra. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ir motyvai prieš – S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Nesu aš labai stipriai prieš, bet yra tam tikrų abejonių. Dalis čia yra išsakyta. Man labiau patiktų, jeigu savivaldybių tarybos pačios nuspręstų, kiek jos gali įsileisti to kapitalo iš šalies. Būtų gerai, kad tas kapitalo dydis būtų fiksuotas, nes prasidės neskaidrūs aukcionai vietose – kas pirmiau, kas daugiau duos. O čia tiesiog pagal registravimą eilę surašei – kelias toks tada bus, kelias toks tada, savivaldybė gali ar negali.

Dabar dėl remonto. Irgi tie, kurie gali susimokėti, iš esmės uzurpuos tą pirmumo eilę ir jų gatvės blizgės, o tų, kurie negalės, niekada nebus remontuojamos. Taigi aš čia matau tik susilankymo galimybę.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašau balsuojant apsispręsti dėl teikiamo Kelių įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Balsavo 60 Seimo narių: už – 50, prieš nėra ir susilaikė 10. Taigi po pateikimo įstatymo projektui Nr. XIII-1559 yra pritarta.

Komitetai. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Ekonomikos komitetas, papildomo nėra. Svarstymo data – Seimo rudens sesija.

18.27 val.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1324 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1324. Kviečiu K. Mažeiką pateikti.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Noriu pristatyti įstatymo projektą, kuris gimė analizuojant gaunamų dėl aplinkos apsaugos nusiskundimų ir skundų sąrašą. Pagrindinė problema yra ta, kad pilietiškai žmonės reaguodami skambina į tarnybas ir praneša, kad pagal skelbimus parduodami įvairūs gyvūnai, kurie yra draudžiami laikyti, yra saugomi ir jų pardavinėti iš principo negalima. Tačiau aplinkos apsaugos inspektoriai neturi galimybės, kaip užkardyti tokį nusikaltimą, nes neturi galimybės atlikti slaptų pirkimų, ką turi kitos tarnybos. Šiuo įstatymo projektu siekiama būtent reaguoti į tokius atvejus.

Manome, kad, turėdami tokius įgaliojimus, aplinkos apsaugos kontrolės pareigūnai galės užkirsti kelią pažeidimams, taip pat Gyvūnų gerovės įstatymo pažeidimams ir sumažinti šešėlinę ekonomiką, nes analizuodami matome, kad kai kurie žmonės nuolatos užsiima tokia prekyba ir pardavinėja neleistinus gyvūnus. Juos veža iš užsienio nelegaliai ir operacijos dažniausiai atliekamos grynais pinigais. Šis projektas buvo derintas ir su Aplinkos apsaugos ministerija. Siūlome su kolegomis šiam įstatymo projektui pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti porą Seimo narių. Pirmasis klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Sveikindamas su šia iniciatyva, gerbiamas komiteto pirmininke, norėčiau paklausti, kiek vis dėlto biudžeto lėšų reikės šiam projektui įgyvendinti? Kaip manote, ar jis šiuo biudžetiniu laikotarpiu, be finansavimo, gali būti realizuotas?

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, kolega, už klausimą. Išties tą darbą šiandien tie pareigūnai dirba. Papildomai priimti pareigūnų artimoje perspektyvoje tikrai nereikės. Žmogiškieji išteklių pakankami. Čia yra tik papildomas įrankis tiems pareigūnams, kad būtų išaiškintas nusikaltimas, kad būtų nustatyti pažeidėjai ir užkardytas kelias tų gyvūnų nelegaliam pardavimui. Iš tiesų dabar netgi sudėtingesnė procedūra, nes turi kreiptis į policiją, kartu su policija. Išties kelias yra gana sudėtingas ir dažnai tokiu atveju tie gyvūnų pardavėjai pajaučia, kad yra sekami, bandoma užkardyti nusikaltimą, tiesiog ištrina skelbimą ir taip dingsta visi... (*Balsai salėje*) Taip, ir pasekmės lieka tiesiog tokios, kokios lieka.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius. Prašom.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū. Aš norėjau paklausti, kokie ten gyvūnai? Iš tikrųjų matau, kad yra įvežami, tai gal pirmiausia pradėkime nuo prevencijos. Tegul muitininkai normaliai dirba, nepraleidžia, neįvežtų gyvūnų. Tada žiūrėsime. Mes truputį ne iš to galo pradėdame dirbti.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Taip, gerbiamasis kolega, yra dalis gyvūnų įvežamų, bet taip pat yra ir laukinių gyvūnų, Lietuvoje gyvenančių laukinių gyvūnų, kuriais taip pat prekiaujama. Taip pat kalbama apie įvairius draudžiamus įrankius – tai tinklai, *kapkanai*, kurie naudojami brakonieriaviui, yra daug įrankių. Gyvūnų tiems nusikaltimo įrankiams... arba gyvūnų pardavimui ir bandoma užkirsti kelią teikiant šį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvus už nori išsakyti S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gera iniciatyva, ypač reaguojant į pilietiškus pranešimus. Reikia suteikti pareigūnams kompetenciją reaguoti į galimai tokius pilietiškus pranešimus ir vykdyti kontroliinius pirkimus. Labai kviesčiau pritarti šiai iniciatyvai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvų prieš nėra. Prašome balsuojant apsispręsti dėl teikiamo įstatymo.

Balsavo 57 Seimo nariai: už – 56, prieš nėra, susilaikė 1. Taigi įstatymo projektui po pateikimo yra pritarta.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomų nėra. Svarstymo data – Seimo rudens sesija.

18.33 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2074 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Miškų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2074. Teikėjas – K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Kolegos, noriu pristatyti dar vieną įstatymo projektą. Šis įstatymo projektas atsirado Aplinkos ministerijos prašymu, nes buvo gautas Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorporcinis vertinimas ir buvo nustatyta, kad šis teisinis reglamentavimas neužtikrina skaidraus miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis proceso ir tinkamos įstatymų saugomų vertybių apsaugos.

Specialiųjų tyrimų tarnybos išvadoje taip pat nurodoma, kad Miškų įstatyme numatytas leidimas nesilaikyti bendrųjų planų ar saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo sprendinių gali lemti kitų asmenų ar jų grupių teisėtų interesų pažeidimus.

Išties atsižvelgiant į tai, į įstatymo projektą teikėjus... kuriuo buvo pakeistas šis įstatymas, matoma, taip pat rašoma, kad buvo pateikta dėl dviejų konkrečių objektų, kurie turi interesų būtent naudoti išteklius, neatsižvelgdami būtent į kitus dokumentus, teritorijų planavimo, ir realiai yra grėsmė, kad bus panaudoti, iškirsti miškai būtent tuose karjeruose, kur jie lyg ir neturėtų būti iškirsti. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas kolega Kęstuti, noriu šiek tiek pakritikuoti jus ir paklausti, kodėl taip nenuosekliai elgiatės. Pernai metų sausio 4 dieną jūs užregistravote Teritorijų planavimo įstatymo 4 straipsnio pakeitimą, kur savivaldybes iš esmės išbraukėte ir nustumėte nuo karjerų įsteigimo, valdymo teisės. Iš esmės leidote karjerus steigti net neatsižvelgdami į savivaldybių bendruosius planus. Tada aš jus kritikavau, bet, nepaisydami to, valdantieji lapkritį priėmė tokį įstatymą, kuris leidžia kasti karjerus, neatsižvelgiant į savivaldybių bendruosius planus. Dabar jūs ateinate į tribūną po penkių mėnesių ir teikiate visiškai atvirkščią įstatymo projektą, kuriame rašoma, kad reikia derinti su savivaldybių bendraisiais planais, reikia, kad į visuomenę būtų atsižvelgta. Kas čia pasikeitė per metus, jūs pats aiškinamajame rašte irgi reiškiate nepasitenkinimą dėl Teritorijų planavimo įstatymo 4 straipsnio, kurį pats inicijavote ir išbraukėte šitą teisę? Kaip gali nuomonė apsiversti per pusę metų?

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Gerbiamas kolega, kalbant apie savivaldybių vaidmenį, vadinkime, karjerus atidarant ir eksploatuojant, tai yra žemesnės teisės dokumentas. Mes kalbame apie aukštesnės galios dokumentus, t. y. valstybės teritorijos bendruosius planus, kur būtent numatyti... kur yra derinama ne tik su savivaldybe, kuri priima galutinį sprendimą, bet priima ministerija ir pavaldžios institucijos. Tai yra derinama taip pat su Miškų įstatymu, Teritorijų planavimo įstatymu, kur tikrai yra kita prasmė šio įstatymo.

Kalbant apie savivaldybes. Jeigu žinote, kolega, mes tikrai dabar diskutuojame dėl mažųjų karjerų, būtent žvyro karjerų, kad būtų palengvinta, tai ir rengiame šį įstatymo projektą. Mes dėl jo dar diskutuosime, kad būtų savivaldybės, o gal net ir seniūnijos lygmeniu, kad palengvintų būtent seniūnijų žvyrkelių, ypač apleistų žvyrkelių, kurie reikalauja didelių investicijų... kad ūkininkai, turintys gerą techniką, galėtų būtent prisidėti prie tų kelių sutvarkymo, nevykdydami viešųjų pirkimų, o tiesiog patikinę savivaldybę, seniūniją, kad jie galėtų kontroliuoti būtent tuos išteklius. Tai išties čia skirtingi projektai ir jūs juos supainiojote.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvus prieš nori išsakyti S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas kolega komiteto pirmininke, aš nesupainiojau, nes tame pačiame įstatymo aiškinamajame rašte jūs rašote apie Teritorijų planavimo įstatymo 4 straipsnio 4 dalį, kurią jūs ėmėtės pakoreguoti pernai.

O kodėl reikėtų nebalsuoti už šitą įstatymą? Pavyzdžiui, statant kokią „Rail Baltica“ arba „Via Baltica“, žvyrą jau šiandien vežame iš Lenkijos ar Latvijos ir šitas įstatymas iš esmės apribos teisę savivaldybėse įsteigti bent du karjerus, apribos teisę kirsti miškus ir kompensuoti juos, atkuriant kitur ir dar papildomai sumokant didesnę, trigubą, kompensavimo tarifą.

Kaip gerbiamas Kęstutis prisipažino, tai Aplinkos ministerijos iniciatyva, o ne jo paties. Aš tikiuosi, jis yra suklaidintas dėl šito. Šitas įstatymas tikrai apribotų galimybes karjerų plėtrai valstybiniuose ir privačiuose miškuose. Manau, turėdami omeny, kad jau šiandien mes vežame iš svetimų šalių resursus, kuriuos turime čia, po savo kojomis, ir kurių neeksploatuojame ir pats įstatymas dubliuoja prieš tai priimtą, tai aš siūlyčiau neparemti ir gražinti jį tobulinti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašom balsuoti ir apsispręsti dėl teikiamo Miškų įstatymo.

Balsavo 55 Seimo nariai: už – 39, prieš – 2, susilaikė 14. Taigi įstatymo projektui yra pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomo nėra. Svarstymo data – birželio 21 diena.

18.41 val.

Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 15, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1279 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 15, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1279. Pranešėjas – B. Markauskas. Prašom.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, gerbiama posėdžio pirmininke, iš tikrųjų tas įstatymo projekto pakeitimas buvo parengtas dar man būnant žemės ūkio ministru. Į ministeriją kreipėsi Maisto ir veterinarijos tarnyba, siekdama turėti didesnes galias kontroliuoti turbūt jums dabar visiems gerai žinomo kiaulių maro plitimą, nes tikrai ta liga daro ir padarė didelius finansinius nuostolius. Reikia pripažinti, nors Lietuvoje tą ligą turime jau ketveri metai, gana sunkiai su ja sekasi kovoti. Ne tik mums, be abejo, ir kaimyninėms šalims – Latvijai, Estijai ir Lenkijai, ten situacija yra dar blogesnė. Aišku, Maisto ir veterinarijos tarnyba, matydama tam tikras šio įstatymo spragas, prašė ar rekomendavo teikti to įstatymo pataisus.

Pagrindinės pataisos yra dėl 15, 16 ir 17 straipsnių. 15 straipsnis kalba apie tai, kad Veterinarijos tarnybai būtų suteikti didesni įgaliojimai nustatčius maro zoną taikyti prevencines priemones šitai zonai, nustatčius įvykį, nustatčius ligą, gali būti keliamas reikalavimas sunaikinti toje zonoje esančius gyvūnus. Jeigu to nėra padaroma, Veterinarijos tarnyba pakeitus įstatymą įgautų galią pati paimti tuos gyvūnus ir sunaikinti, o išlaidas turėtų apmokėti gyvūnų laikytojas.

Iš tikrųjų reikia pripažinti, kad turbūt nebus labai populiarus tas siūlymas, bet vertinant galimas ligos pasekmes, didžiulius finansinius nuostolius, jeigu nėra laikomasi biosaugos priemonių ir nėra laikomasi nustatytų reikalavimų ligos zonoje priverstinai paskersti gyvūnus, tai gali sukelti didžiules pasekmes. Todėl manome, kad po pateikimo, svarstant komitetuose, bus detalai išdiskutuota ir bus apsispręsta. Prašau po pateikimo pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų jau dabar Veterinarijos tarnyba, sakyčiau, žiauriai elgiasi su ūkininkais, kurie laiko kelias kiaules ir yra tarp tos zonos. Jei mes dar sugriežtinsime, nenoriu būti pranašu, mes pamatysime kiaules po penkerių metų tik zoologijos sode. Taip negalima iš tikrųjų vien baudimais, baudimais, baudimais. Yra tam tikros prevencinės sąlygos, reikia aiškinti. O mes viską griežtiname.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą, Vytautai. Lygiai taip pat išgyvenu dėl kiaulių laikytojų ir smulkiųjų ūkininkų likimo, bet jūs turbūt puikiai žinote, kad yra nustatyti biosaugos reikalavimai ūkiams ir smulkiems ūkiams taip pat. Jie nėra labai sudėtingi. Jeigu ūkis laikosi tų biosaugos priemonių, niekas per prievartą jam tų kiaulių neatims ir sunaikinti jų nelieps. Bet, žinoma, tvarka turi būti. Tie smulkūs laikytojai taip pat turi laikytis reikalavimų, nes, kaip minėjau, finansinės pasekmės gali būti didžiulės, taip pat ir valstybei. Šiuo metu, jūs turbūt irgi puikiai žinote, nė viena draudimo kompanija nebedraudžia kiaulių. Žinote, mes turėjome atvejus, kada buvo nugaišinta 25 tūkst. kiaulių, ir iš tikrųjų kažkas tuos finansinius turi atlyginti, todėl

mes taip labai paprastai į tą problemą negalime žiūrėti. Yra reikalavimai ir visi – taip pat ir smulkūs ūkininkai – turi reikalavimų laikytis. Žinoma, Veterinarijos tarnyba tikrai tikimės ir viliamės, kad specialiai neis ir tų ūkių neuždarinės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Motyvus už nori išsakyti K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš tikrai noriu, kolegos, kurie mažiau susiję galbūt su veterinarija, atkreipti dėmesį, kad problema išties yra. Maras – tai turbūt tai, dėl ko šiandien labiausiai skauda galvą, bet visai neseniai per Europą, matėte, židinius, buvo kempingė, taip pat paukščių gripas kiekvieną pavasarį ir rudenį grasina mums, vėlgi ateina elnių nykimo liga, kas labai svarbu laukinėje faunoje, ir kitos užkrečiamosios ligos, kurios tikrai kelia didelę riziką visam ūkiui.

Šiuo atveju kolegai noriu pasakyti, kad Veterinarijos tarnyba tuos reikalavimus nuo pačių pirminių, manau, šiandien sušvelninusi tiek, kad ūkininkams tikrai problemų nekyla, jie tikrai susitvarko. Nereikia aptverti hektarų, nereikia aptverti didžiulių plotų sodybu, reikia atlikti minimalius reikalavimus, ko reikalauja, manau, kas užkirstų kelią paties viruso ir ligos plitimui. Tikrai siūlyčiau pritarti. Turbūt tikrai norėčiau palinkėti, kad dėl šio įstatymo priėmimo būtų daugiau informacijos sklaidos, kad žmonės susipažintų, kad žinotų ir kad nebijotų, nes turbūt ta baimė yra didesnė nei pati situacija, kurios reikalaujame šiuo įstatymu. Manau, ta tvarka yra labai reikalinga ir padės patiems žmonėms susitvarkyti su kylančiomis problemomis. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Prašau balsuoti dėl teikiamo įstatymo.

Balsavo 56 Seimo nariai: už – 52, prieš nėra ir susilaikė 4. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Kaimo reikalų komitetas, papildomų nėra. Svarstymo data – Seimo rudens sesijoje.

Toliau posėdžiui pirmininkauja...

Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną – K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš tikrai, atsižvelgdamas į situaciją, kiaulių maras, taip pat, ką minėjau, elnių nykimo liga, siūlyčiau kaip papildomą ir Aplinkos apsaugos komitetą, nes medžiotojai tikrai didelė grupė, kuri arba padeda kartais, arba ne susitvarkyti su kai kuriomis užkrečiamosiomis ligomis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, bendru sutarimu pritariame? Pritariame. Dėkoju. (*Balsai salėje*) Matyt, nelabai komitetas turi darbų. (*Balsai salėje*) Siūlo dėl datos. Ar birželį pajėgtumėte? Nes viena savaitė... Nebent pabaigoje – birželio 28 dieną? (*Balsai salėje*) Pritariate? Birželio 28 diena.

Toliau posėdžiui pirmininkauja Seimo Pirmininko pavaduotojas Vytautas Nekrošius.

18.49 val.

Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-92 (pateikimas)

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Ne Vytautas... Kitas darbotvarkės klausimas – Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-92. Pranešėja – I. Šiaulienė. Prašau.

I. ŠIAULIENĖ (LSDDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Atsiprašau, kad jus kitu vardu pavadinau, nors esate Arvydas.

Taigi, gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Veterinarijos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymą. Tikslas yra tiesiog teikiamame įstatymo projekte patikslinti kai kurių sąvokų apibrėžtis: kas yra veterinarijos gydytojas, veterinarinės medicinos studijos, gydytojas specialistas, gydytojas rezidentas, rezidentūra, rezidentūros bazė, universiteto gyvūnų klinika. Taip pat 13¹ straipsniu – ką apimtų veterinarinės medicinos rezidentūros studijų sudėties nuostatos, tai yra teorinė ir praktinė dalis. Išspręstas veterinarinės medicinos rezidentų klausimas.

Tiesiog kreipėsi veterinarijos specialistai, akademijos žmonės, siūlydami, kad veterinarijos rezidentūros klausimas būtų prilygintas medicinos lygiai tokiomis pat teisėmis, būtų įteisinta veterinarinė rezidentūra taip, kaip yra ir medicinos rezidentūra. Kita vertus, plečiamas paslaugų tei-

kimo laisvės principas ir ta kokybė, kuri šiandien yra, neužtikrina gyvūnų gerovės principo. Turi būti garantuotas profesionalus ir specializuotas veterinarinių paslaugų teikimas gyvūnams, rengiant rezidentus kokybiškai, atsakingai. Kartu būtų užtikrintas ir aukštas visuomenės sveikatos ir vartotojų interesų apsaugos lygis, nes veterinarijos paslaugos būtų teikiamos kokybiškai visiems gyvūnams.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą. Pirmasis klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, aš noriu paklausti jūsų. Tikrai keistai skamba iš jūsų lūpų, kai sakote, kad rezidentai užtikrins gyvūnų gerovę. Lyg kiti veterinarai neužtikrina tos gyvūnų gerovės. Galbūt galite pakomentuoti trūkumus arba privalomumus tos rezidentūros ir galbūt žinote, kiek tų rezidentų iš viso yra ir kiek reikės pinigų iš biudžeto, norint sulygtinti jų finansavimą, kad būtų užtikrintas toks pats finansavimas kaip ir medicinos rezidentų? Ačiū.

I. ŠIAULIENĖ (LSDDF). Aš galbūt nelabai tiksliai... kadangi veterinarijos paslaugų kokybė turi būti suteikiama taip pat, kaip reikalaujama užtikrinant gyvūnų gerovę. Rezidentai, taip pat ir veterinarijos rezidentai mokosi, siekia savo profesinio lygmens ir turi būti tokios pat garantijos, kaip mes turime, nors ir gyvūnų, kaip ir medicinos, nes labai artimos studijos. Mes garantuojame medicinos specialistams rezidentūros atitinkamą lygį, ir veterinarijos specialistai prašo tų pačių garantijų.

Klausėte dėl parengtų rezidentų skaičiaus. Duomenys yra tokie: 2012–2013 metais buvo 17 asmenų, tiek pat buvo ir 2013–2014 mokslo metais – 17, 2015–2016 metais – 16. Skaičiuojama, kad rezidentų pareiginei bazinei algai mokėti prireiktų maždaug per 202 tūkst. eurų studijuojant rezidentūroje dvejus metus, o jeigu būtų treji metai, tai ta suma metams sudarytų 302 tūkst. eurų.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamoji kolege, turbūt neišeitų prilygti grynai medicinai, sveikatos apsauga priklauso daugiau valstybės dispozicijai, yra ir privačių ligonių, bet čia iš esmės yra privatus verslas. Man taip pat įdomu, kaip jis bus finansuojamas. Iš tikrųjų tokio žmogaus turbūt norėtų ne viena įstaigėlė, kur iš valstybės biudžeto finansuotume šuniukų gydymą ir t. t. Bet mano klausimas, be to, kodėl jūs šuniukų gydymą užkraunate, galbūt ne tik šuniukų, Žemės ūkio ministerijai, kodėl nefinansuojate rezidentūros, pavyzdžiui, per Švietimo ir mokslo ministeriją? Kodėl tai bus Žemės ūkio ministerijos problema? Ačiū.

I. ŠIAULIENĖ (LSDDF). Gal pradėsiu nuo paskutinio klausimo. Tiesiog siūlymas yra, jūs paėmėte tik vieną gyvūnų rūšį, šuniukus, bet yra ir kitas spektras gyvūnų. Aš manau, kad komitetui svarstydami tiesiog apsispręš, kam tikslingiau. O dėl pačios studijų kokybės, kadangi mes kovojame dėl tos studijų kokybės, ar medicinos, ar veterinarijos, ji turi būti šiuolaikiška, tinkamo lygmens. Tas, kas rengia veterinarijos specialistus, lygiai taip pat ir medikai parengti, jie dirba ne tik valstybiniame biudžetiniame sektoriuje, bet eina ir į privatų, kaip odontologai ir t. t., tai jų parengimo lygis, kalbant ir apie veterinarijos specialistus, turi atitikti šiandienos supratimą ir lygmenį.

PIRMININKAS. Klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Man jūsų klausimo pateikimas truputį juokingai atrodo, matyt, jums kažkas pakišo šitą klausimą. Aš, kaip šiek tiek išmanantis žemės ūkį, suprantu, kad tai yra aukštosios mokyklos spragos. Jeigu šimtmečius mes ruošėme specialistus ir visuomet per tuos penkerius metus paruošdavo pačius geriausius veterinarijos specialistus, tai kur mes dabar, tobulindami mokslą... jau, ko gero, reikės septynerių ar aštuonerių metų? Čia yra kitas dalykas. Matyt, nesurenka žmonių, studentų, jų studijas pailgina, atsiranda finansavimas. Antras dalykas, prastėja kokybė. Tai čia šito dalyko mes neišspręsimė. Pavyzdžiui, asmeniškai aš kategoriškas, norėdami išspręsti dėl savo spragų, jie prašo tokius dalykus padaryti.

I. ŠIAULIENĖ (LSDDF). Aš nemanau, kad tai kenktų ar mokslui, ar veterinarinei praktikai. Tiesiog, kaip aš pasakiau tuos skaičius, tai nėra jie milžiniški. Tiesiog sudaryta atitinkama programa ir tie rezidentai, kurie pabaigs rezidentūrą, tai ne tik veterinarijos gydytojai praktikai, jie galės toliau rinktis ir veterinarijos mokslo sritį, t. y. paskirti savo gyvenimą akademinę veiklą. Man čiau, kad tie, kurie išgyvena dėl veterinarijos mokslo ateities, ir teikia tokį siūlymą.

PIRMININKAS. Klausia A. Palionis.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš esmės aš norėjau paklausti, kiek tai pareikalaus biudžeto lėšų, bet jūs atsakėte prieš tai.

O norėčiau pareplikuoti dėl V. Kamblevičiaus. Aš esu antrą kadenciją, jūs, kolega, esate daug ilgiau Seime ir žinote, kiek Irena domisi švietimo sistema. Tai reikėtų traktuoti gal ne kaip veterinarijos klausimą, o tai yra švietimo sistemos klausimas, kuriuo visą laiką Irena domėjosi ir tą darė.

I. ŠIAULIENĖ (*LSDDF*). Neturiu ką atsakyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš noriu paklausti. O kodėl čia negali patys universitetai nusistatyti, kur ir kada reikia, kokios rezidentūros ar praktikos ir panašiai? Nejaugi mes turime įstatymais sureguliuoti ir panašiai? Gal universitetai gali apsispręsti, o studentai galės laisvai rinktis tokias studijas, kuriose yra veterinarija ir rezidentūra, ar rinktis tokias studijas, kur tos rezidentūros nėra ir tu gali vietoj septynerių metų jas pabaigti per ketverius metus kur nors užsienyje? Ar nebus iš tikrųjų taip dėl to kelio, kad universitetas dar ir pribaigs tokias specialybes, kurioms sukuriama tokie apsunkinimai?

I. ŠIAULIENĖ (*LSDDF*). Aš manau, kad komitete, kai bus svarstoma konkrečiai, tiesiog atvyks ir veterinarijos specialistai, kurie tikrai galės motyvuoti ir atsakyti į šiuos klausimus. Bet, šiaip ar taip, tai yra teikiama dėl Veterinarijos įstatymo, jie mato, kad tikslinga būtų šiuo įstatymu apibrėžti, kas yra universiteto gyvūnų klinika, jos apimtis, kad būtų vykdomos vientisosios veterinarijos medicinos studijos, kaip padalinys, teikiantis taip pat galimybę įgyti tam tikrą gydytojo specialisto kvalifikacijos kėlimą ir tobulinimą.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai dėl viso. Nuomonė prieš – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamoji pranešėja manęs neįtikino, kad vis dėlto konkrečiai privatus verslas negali išsiugdyti sau pamainos arba prisidėti prie rengimo, nes, manau, subsidijuoti parengimą teikiant paramą tam tikram privačiam verslui, kai užsiima gyvūnų gydymu, tai, manyčiau, tikrai Lietuvoje yra kur dėti lėšas ir be to. Tuo labiau kad mes nefinansuojame galbūt ir kitų pradedančiųjų darbų, kurie susiję su kitomis veiklomis. Nemanau, kad turime pradėti finansuoti veterinarijos šaką, teikti paramą, kad verslas už dyką gautų sau pagalbininkus. Manau, šioje vietoje gana neblogai gali gyventi, ypač tos gydyklos, kurios yra miestuose. Jų yra daug ir galėtų priimti tuos žmones. Taip pat ir veterinarijos gydytojai, ko gero, su mielu noru priimtų sau pagalbininkus, jei tik jiems reikėtų mokėti ne tokį didelį atlyginimą, kokio norėtų tik baigę mokslus. Manyčiau, kad pinigų turime kur dėti ir taip valstybės biudžete.

PIRMININKAS. Nuomonė už – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Išties, kolegos, reikia tikrai daugiau aiškumo. Galbūt nelabai tiksliai kolegė pristatė, bet tikrai matau, kad žino problemos esmę, tačiau yra tam tikri terminai. Išties baigęs veterinarijos gydytojo vientisąsias studijas, kas šiandien yra penkeri su puse metų, ir norintis gilinti savo įgūdžius, žinias turi galimybę stoti į doktorantūrą, jeigu nekalbame apie rezidentūrą. Jau doktorantūra yra mokslinis laipsnis, daktaro. Yra spraga, kai yra gilinamosios praktinės žinios, būtent tai, ką ir apima rezidentūros studijos. Šiandien mes kalbėjome prieš tai, kolega Bronius pristatė Veterinarijos įstatymą, kur siekiama dėl maro, dėl kitų dalykų lyg ir tam tikrų didesnių įgaliojimų Veterinarijos tarnybai ir specialistams, tai šiuo atveju kalbame apie specialistus, kurie dirba ne tik privačiame sektoriuje, kur yra taip pat gilinamosios studijos – neurochirurgijos ir visos kitos, bet kalbame ir apie valstybinį sektorių, apie Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto specialistus, kurie ir nustato, kovoja būtent ir su maro prevencija, ir su kitų užkrečiamųjų ligų prevencija. Čia yra reikalingos tam tikros specifinės žinios, reikalinga didelė investicija į tas studijas, išvažiuoti į užsienį stažuotėms pasisemti patirties iš kitų šalių. Išties šiuo atveju, manau, yra ūkiškas valstybės požiūris į situacijos sprendimą, nes yra posakis: medikai gydo žmones, o veterinarai gydo žmoniją. Tai išties, kolegos, siūlau pritarti šiam įstatymo projektui. O komitetuose diskutuoti, atsakyti į visus klausimus ir tą eigą tęsti toliau. Prašau palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai visi išsakyti, kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo projekto.

Balsavo 51 Seimo narys: už – 37, prieš – 1, susilaikė 13. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Kaimo reikalų, papildomo, nežinau, ar siūlo? Ne, nesiūlo. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Bendru sutarimu galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Per šoninį mikrofoną – A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDDF). Paprašome Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Toliau posėdžiui pirmininkauja... Prašom, dar A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Noriu atkreipti dėmesį, kad mes jau 25 minutėm viršijome pagrindinės darbotvarkės laiką. Gal siūlyčiau rezervinius nukelti į ketvirtadienį? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Mano darbotvarkėje rašoma iki 19 valandos, tai mes viršijome penkiomis minutėmis.

A. PALIONIS (LSDDF). 18 valandų 40 minučių. (*Balsai salėje*) Bet tai, kad ir 19 valandą, baigiam!

PIRMININKAS. Bet manau, kad pabaikime rezervinius, tikrai nereikia nukelti. (*Balsai salėje*) Labai nedaug liko klausimų. (*Šurmuly salėje*) Prašau, dar per šoninį mikrofoną K. Mažeika.

K. MAŽEIKKA (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, čia užvirė diskusijos dėl papildomo komiteto, tai išties...

PIRMININKAS. Aplinkos...

K. MAŽEIKKA (LVŽSF). ...yra švietimo studijų krepšeliai, finansavimas, tikrai būtų, manau, logiška, kad ir Švietimo ir mokslo komitetas pasakytų savo žodį. (*Balsai salėje*) Reikia, reikia.

PIRMININKAS. Manau, logiškas siūlymas. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritariame.

Buvo logiškas siūlymas dėl pratęsimo darbotvarkės, tai mes turime tikrai kelis rezervinius klausimus. Manau, tikrai ilgai netruksime ir, jeigu daug nekalbėsime... (*Balsai salėje*) Siūlote balsuoti? Gerai, siūlau balsuoti. Kas palaikote, kad pabaigtume šituos kelis klausimus, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę ir norite baigti darbą, balsuokite prieš arba susilaikykite.

Balsavo 48 Seimo nariai: už – 24, prieš – 15, susilaikė 9. Lygu. (*Balsai salėje*)

Dar kartelį siūlau perbalsuoti. (*Balsai salėje*) Kas palaikote, kad baigtume darbą, balsuojate už, kas, kad pratęstume darbą ir svarstytume visus rezervinius klausimus, prieš. Skelbiu alternatyvų balsavimą. Kas norite pratęsti darbą, balsuokite prieš, kas norite baigti darbą, už.

Balsavo už 25, prieš – 24. (*Balsai salėje*) Taip, Seimas apsisprendė – baigiame darbą. Vakarinį... (*Balsai salėje*) Vakarinę darbotvarkę baigėme. Vakarinį posėdį baigėme. (*Gongas*)

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 47
Adomėnas Mantas 14, 15, 39, 44, 45, 54, 58, 60, 61
Anušauskas Arvydas 34, 35, 67, 68, 69, 70, 72, 75, 81
Armonaitė Aušrinė 23, 26, 47, 59
Augūnaitė Viltė 13
Ažubalis Audronius 11
Ąžuolas Valius 27, 46, 60
- Bakas Vytautas 69
Balcevičius Zbignevas 9, 12
Balsys Linas 75
Bastys Mindaugas 48
Baškienė Rima 9, 24, 25, 31
Baublys Juozas 19
Baura Antanas 74
Bernatonis Juozas 19
Budbergytė Rasa 61, 81
Burokevičius Mykolas 10
Burokienė Guoda 73
Butkevičius Algirdas 29, 30, 31, 68
- Čimbaras Petras 18
Čobotas Medardas 9, 10, 12, 13
Čobotas Viktoras 13
- Dagys Rimantas Jonas 70
Dagytė Gražina 9
Dapkus Tomas 66, 69
Džiugelis Justas 14, 16, 20, 21, 53, 54, 65, 66
- Gadovičius Janas 12
Gaidžiūnas Aurimas 19
Gailius Vitalijus 66, 69
Gegužinskas Gintautas 35
Gelūnas Arūnas 41, 52, 53
Gentvilas Eugenijus 14, 66, 68, 69, 77
Gentvilas Simonas 17, 18, 22, 28, 29, 84, 85
Gražulis Petras 15, 47, 63, 64, 65, 67, 69, 70
Gumuliauskas Arūnas 33, 34, 36, 45, 46
- Imbrasas Juozas 80
- Jakeliūnas Stasys 62, 81
Jarutis Jonas 13, 80
Jovaiša Eugenijus 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 60, 61
Jovaiša Sergejus 44, 56, 61, 65, 83
Junckeris Žanas Klodas (Juncker Jean-Claude) 29, 30
Juras Rebeka (Juras Rebecca) 40
Juška Ričardas 47
- Kamblevičius Vytautas 19, 84, 86, 88, 89
Kandratavičienė Asta 14
Kantoras Viačeslavas Mošė (Kantor Viačeslav Moshe) 69
Karbauskis Ramūnas 28, 63, 72
Klimaitė Vaiva 74
Klišytė Rūta 74
Kravčionok Vanda 24, 25
Kubilius Andrius 14, 15, 31, 38, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70
Kukuraitis Linas 20
Kupčinskis Andrius 82
- Landsbergis Gabrielius 13, 14, 40, 52, 62, 63
Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 64, 67, 69
- Maceikianecas Ryšardas 10
Mackevič Michal 56
Majauskas Mykolas 18, 24, 27, 28, 42, 47, 72, 74, 76, 78, 80
Markauskas Bronius 86
Masiulis Eligijus 48
Masiulis Kęstutis 36, 38, 39, 48, 65, 76, 89
Mažeika Kęstutis 31, 79, 84, 85, 87, 88, 89, 90
Milošas Česlovas (Miłosz Czesław) 12
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 20
- Narkevič Jaroslav 59
Narušytė Agnė 53
Navickas Andrius 42, 63, 69
Nekrošius Arvydas 9, 48, 49, 87
Nevulis Petras 16, 28
Norkienė Aušrinė 43
- Okinčicas Česlavas 10, 13
Olekas Juozas 13, 15, 16, 33, 55, 71, 80
Olševski Česlav 47
- Paksas Rolandas 69, 70
Palionis Andrius 81, 82, 83, 89, 90
Papirtienė Aušra 46, 47
Petrauskienė Jurgita 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60
Poderys Virgilijus 77, 78, 79, 80
Pozniakas Danas (Pozniak Dan) 12
Pranckietis Viktoras 9
Puidokas Mindaugas 36, 63, 64, 66
Pupinis Edmundas 22, 44, 52, 55, 57, 58, 75, 78, 82, 88, 89
Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 15
- Ramanauskaitė-Tiumenevienė Gražina 74
Razma Jurgis 14, 25, 45, 63, 65, 69, 83
Rinkevičius Viktoras 77, 82, 83

- Romeris Mykolas 11, 12
Rudzys Romualdas 10
- Sabatauskas Julius 15, 24, 25, 61, 71, 72
Sakalauskas Edmundas 13, 15, 31, 32, 49
Salamakinas Algimantas 79
Saudargas Paulius 16
Sekmokas Arvydas 64
Sinkevičius Mindaugas 24
Sinkevičius Rimantas 16, 18
Sirutavičius Vladas 12
Sysas Algirdas 20, 47, 56, 72
Skaistė Gintarė 37, 47
Skardžius Artūras 14, 16, 47, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 84
Skruibis Paulius 74
Skvernelis Saulius 13, 14, 15
Smetona Antanas 17, 34
Stacevičius Lauras 79
Staniuvienė Levutė 43, 44
Steponavičius Gintaras 37, 43, 44, 53, 58, 59, 60
Streikus Zenonas 21
- Šakalienė Dovilė 53, 75, 77
Šalaševičiūtė Rimantė 19, 20, 21
- Šapranauskas Vytautas 76
Šarknickas Robertas 15, 35, 43, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77
Šedbaras Stasys 16
Šiaulienė Irena 27, 49, 70, 87, 88, 89
Širinskienė Agnė 14, 62, 63, 64, 65, 66, 69
- Tamašunienė Rita 68
Tomilinas Tomas 21
Tumas-Vaižgantas Juozas 34
Tumėnas Stasys 35
Tuskienė Miglė 61, 62
- Urbšys Povilas 31, 32, 68, 69, 70, 73
- Valionytė Birutė 12
Valiukevičiūtė Ona 47
Varkalys Jonas 82
Varžgalys Juozas 42
Vasiliauskas Gediminas 42, 43
Veselka Julius 67
Vingrienė Virginija 30, 80
- Žemaitaitis Remigijus 33
Žirgulis Stasys 49

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*